

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Pred skupščino

Narodna skupščina, ki se danes zopet zbere na zasedanje, bo mogla v svojih debatah in obravnavah ugotoviti, kako je državna uprava pod ministrom Stojadinovičem, Korošca in Spahe napravila na vseh območjih velik korak naprej. Program vlade, da hoče pomiriti od razrušenosti strankarskih strasti popolnoma demoralizirano politično življenje, da se bo lotila oživiljenja in okrepitve našega državnega in narodnega gospodarstva in da bo na tej podlagi korak za korakom ustvarjala pogoje za trajno in močno demokracijo, ki so jo režimi nacionalistične diktature do tal zrušili, ni ostala prazna obljuba na potrpežljivem papirju.

Prvič po tolikem času imamo državni proračun, ki ne predstavlja goljufivega trika računskih čarovnikov, ki imajo nalog, da zakrijejo dejansko praznoto državnih blagajne, ampak je vseskozi realen, zanesljiv in resničen slika dejanskega stanja državnega imetja in gospodarstva, kar že samo na sebi pomeni dvig splošnega zaupanja državljanov v državo in možnosti njenega napredka. Proračun Stojadinovičeve vlade je v resnici in ne samo umetelno uravnovaneš gospodarstvo s tem, kar res imamo, in gospodarsko dobro, tako da ni treba naših delovnih stanov obremenjevati vedno z novimi bremenami, kakor je to bilo pod jugoslovenskim diktatorji. Velike vsote so se položile v javna dela največjega obsega po vsej državi, ne da bi financiranje te državne podjetnosti nalezlo na kakšne težave; vse gre gladko, kakor je bilo proračunano. Z izdajanjem kratkoročnih blagajniških bonov so se na našem denarnem trgu mobilizirala velika sredstva, ki bi drugače neplodno počivala v trezorjih Narodne banke in Poštnih hranilnice. Upati je, da se bo narodna gospodarska delavnost tako poživila, da bo mogla država zopet vrniti uradništvu, kar so mu JNS režimi odvzeli, na drugi strani pa da si bosta opomogla kmet in obrtnik, ki sta od gospodarske krize in nemarnosti prejšnjih režimov še vedno hudo ranjena. Ugodne trgovinske pogodbe, ki jih je kabinet Stojadinoviča, Korošca in Spahe sklenil z Nemčijo, Francijo, Anglijo, Italijo, Nizozemsko — s Poljsko se bodo pogajanja v kratkem začela, z Madjarsko so pa že skoro zaključena — bodo našim proizvajajočim stanovom prinesle lepe dohodke, ker bodo znatno dvignile izvoz cele vrste našega blaga, ki je danes zelo iskano. Če so nam v tem oziru bile okoliščine svetovnega trga in njegovih potreb ter naravne prilike izredno mile, pa nima nič manj zaslug režim, ki jih je znal dobro izkoristiti in si pridobiti tudi tisto politično veljavo in ugled v svetu, zaradi katerega se iščejo dobri in močni zavezniki ter prijatelji in se zato privlačujejo po dobrih trgovinskih poslih in zvezah. Pred sedanjem zasedanje skupščine bo stopila vlada tudi v tem oziru z zavestjo, da Jugoslavija še nikdar ni bila v mednarodno tako ugodnem položaju kakor danes, ko je sama trdno zasigurana tako po svoji lastni moči, kakor po čedalje krepkejših vezeh s svojimi prijatelji, ne da bi bila izvala proti sebi kakšnega nasprotja — narobe — naša država ima po svoji lojalni politiki dobre prijatelje vseh vrst in je činitelj mednarodne politike, ki se v vseh taborih upošteva ter po pravici smatra kot dragocen element miru ter zanesljiv in iskran sodelavec pri delu okrepitve Evrope.

Seveda je, kakor na vseh področjih, tudi oziroma haš na gospodarskem terenu treba večji del obnovitvenega programa še storiti, kakaj huda stiska minule dobe, ko so nespametni in nesposobni režimi gospodarsko padanje po svoji protiljudski kličarski politiki le še pospeševali, traja v mnogih svojih posledicah dalje in zahteva še veliko naporov, velike previdnosti na eni pa velikopoteznosti na drugi strani, preden se bo popolnoma premagala. Najnujnejše vprašanje, ki ga bo državna gospodarska politika morala reševati oziroma čim prej rešiti, je vprašanje, kako odstaviti zamrznjene kapitale v našem kreditnem gospodarstvu, kako omogočiti zopetni normalni obtoč tega denarja in našem narodnemu gospodarstvu življenju vliji nove krvi s krediti v produktivne namene, z eno besedo, kako s pomočjo države v polnem obsegu poživiti naše zasebno in združno kreditno gospodarstvo, ki je v jedru zdravo. To je vprašanje vse države, prav posebno pa naše, kjer se ohromljenje na tem področju najbolj usodno čuti, tako da likvidacija kmetijskih dolgov po novem zakonu nujno potrebuje dopolnitve po oživiljenju našega združnega kredita, če naj ima nameravane zaželjene učinke za dvig vsega našega gospodarskega življenja. Zlasti je poleg kmeta potreben zaščite in podpore tudi naš obrtnik in bi bilo dobro, da se nameravani začetna reforma naše zakonodaje v tem oziru čim prej dovede do konca. Razume se, da se mora s tem vzporedno začeti temeljita socialna reforma v prid delavstvu in da se mora v zvezi s tem pospeševati naša domača industrijska delavnost, ki jo je treba čim bolj osvoboditi tujstva, židovstva in konkurence, od katere trpi naše slovensko delovno ljudstvo, množec vrste brezposelnega proletarijata. To bi bilo naše slovensko vprašanje, če je dovoljeno tako reči.

Delo v gori označenem smislu, ki se ga je Stojadinovičeva vlada lotila z vso resnostjo in ga dosledno skuša dovršiti v pravcu svoje politike, je podlaga za demokratizacijo našega javnega življenja, ki je poglavitni cilj tega režima in ki ga režim, kakor se vidi iz vsega njegovega delovanja, tudi ni izžubil izpred oči. Ker se more po volitvah v občine širimo vse države po pravici sklicevati na to, da ljudstvo po ogromni večini njegovo politiko odobrava in mu hoče nuditi vso oporo, bo odslej nasledoval svoj končni smoter s še večjo energijo in zavestjo, da hodi po pravi poti. Gospodarska reforma bo imela tem globlje in trajnejše uspehe, če se obenem prenovi tudi naša državna uprava kot taka, če se navdihne novega demokratičnega duha, ki so ga prejšnji režimi sistematično ubijali, in če se iz centralizma prevede na tir ljudske samouprave v pravem in najširšem pomenu besede: v tem oziru bo nastopil trenutek, ko bo treba s prošlostjo in tradicijo

Angleški kralj odstopil

Naslednik: vojvoda Yorški

Parlament odobril spremembo na prestolu

London, 10. dec. Kralj Edvard VIII. se je odpovedal prestolu in je v navzočnosti svojih bratov, vojvod Yorškega, Gloucesterskega in Kentskega, kakor tudi v navzočnosti predsednika vlade, notranjega ministra in vrhovnega državnega tožilca podpisal odstopno listino, v kateri se odreka prestolu za se in za vse svoje potomce in naslednike.

Angleški kraljevski prestol zasede princ Albert vojvoda Yorški.

Po vsem mestu je danes vladala navidezna pobitost. Ulice so bile mirne, čeravno so se po njih valile ogromne množice proti westminsterski palači, kjer je Baldwin napovedal, da bo popoldne ob 5 dal končnoveljavno izjavo o rešitvi ustavne krize. Policija je poskrbela za ojačeno policijsko službo, ki naj skrbi za red, ki ga pa očitno nikdo nima namena motiti.

V začetku seje spodnje zbornice je predsednik vlade Baldwin zapustil svoj sedež in stopil pred mizo predsednika parlamenta, od koder je oznanil poslanico angleškega kralja spodnji zbornici, da se je odpovedal prestolu. Nato se je napotil v sredino dvorane in je tu stajal poslušal, ko je predsednik zbornice parlamentu bral kraljevo spomenico, ki se glasi:

Poslovilno pismo kralja Edvarda

»Po dolgem in skrbnem premišljevanju sem se odločil, da se odpovem prestolu, na katerem sem nasledil svojega očeta. In s tem vam sporočam ta svoj končnoveljavni in nepreklicni sklep, ki sem ga storil obenem z razlogi, ki so me vodili do tega sklepa. Mislim, da smeni upati, da bom našel razumevanje pri svojih narodih za odločitev, ki sem jo sprejel in za razloge, ki so me do tega sklepa dovedli. Nočem pri tej priliki razlagati svoja zasebna čustva. Toda rad bi poudaril, naj vsi pomislijo, da je breme, ki je težko ležalo na mojih ramenih kot vladarja, tako težko, da ga je mogoče nositi samo v okoliščinah, ki so različne od onih, v katerih se sedaj nahajam. Mislim, da na noben način nisem zanemarjal svoje dolžnosti, ki je ležala na meni, ko sem stal v prvih vrstah javnega zanimanja, če sedaj izjavljam, da se sedaj popolnoma zavedam, da odslej ne morem več izpolnjevati to svojo težko dolžnost s toliko učinkovitostjo, kot bi bilo potrebno in kot bi tudi mene osebno zadovoljilo. Zaradi tega sem davi podpisal listino, s katerimi se odpovedujem prestolu in ki se glasi:

Edvardova odpoved

»Jaz Edvard VIII., kralj Velike Britanije, Škotske in severne Irskes ter vseh britanskih dominionov onstran morja ter cesar Indije s tem izjavljam svojo nepreklicno voljo, da se odpovem prestolu za se in za vse moje potomce in izražam željo, da naj bi ta lista o moji odpovedi postala takoj veljavna. V dokaz za to sem s svojo lastno roko danes dne 10. decembra 1936 v prisotnosti prič, ki so se na listini podpisale, s svojo lastno roko zapisal svoj podpis: Eduard VIII. R. I.

Nova kraljica: Vojvodinja Yorška Elizabeta s princeso Elizabeto.

Moj podpis te listine so kot pričevalci videli moji trije bratje, vojvoda Yorški, vojvoda Gloucesterski in vojvoda Kentski. Globoko cenim duh in čustva, s katerimi so razni činitelji name vplivali, da naj svoj sklep spremenim. Toda predno sem prišel do svojega sklepa, sem vse natančno premislil. Moj sklep je storjen. Vrh tega pa bi mojim narodom, ki sem jim še kot waleški princ in pozneje kot kralj hotel služiti in ki jim od srca želim srečo in blagostanje v bodočnosti, iz nadaljnjega zavlačevanja te stvari nastale velike škode. Sedaj se poslavljam od svojih narodov z globokim upanjem, da je pot, ki sem jo smatral za pravilno, da jo nastopim, tista pot, ki bo najbolj koristna tudi za trdnost prestola in imperija in za srečo vseh mojih narodov. Zelo sem jim hvaležen za vse spoštovanje, ki so mi ga vedno izkazovali pred in po mojem nastopu na prestolu in sem prepričan, da ga bodo tudi v polni meri izkazovali mojim naslednikom. Zelo želim, da bi ne bilo nobenega zavlačevanja pri izvedbi gornje listine, ki sem jo podpisal in da bi parlament storil takoj vse potrebne korake, da bi moj naslednik, moj brat, vojvoda Yorški mogel takoj zasedeti prestol. Eduard VIII. R. I.

Baldwinov govor

Kraljevo spomenico so poslušali poslanci v grobnem molku. Takoj nato se je Baldwin vrnil nazaj na svoj sedež in dejal:

»Predlagam, da naj zbornica takoj vzame v pretres poslanico. Nikoli še ni angleški parlament poslušal bolj resne poslanice in bolj težavne. Dejal bi skoraj, da tudi nikdar še ni bila pred parlamentom bolj odpravna naloga, kakor ta, na katero jo poziva kraljeva spomenica. Nikdar tudi še angleški ministri predsednik ni imel težje dolžnosti. Nj. Vel. mi je še kot waleški princ izkazalo čast intimnega prijateljstva skozi dolga leta. To prijateljstvo sem jaz znal visoko ceniti in vem danes, da bi bil on voljan izpovedati tukaj pred vami, da to ni bilo samo prijateljstvo med možem in možem, ampak prijateljstvo v polnem pomenu besede. Ko sem se v torek zvečer poslavljaj od Ford Belvedere, sva oba čutila in to tudi drug drugemu povedala, da najinega prijateljstva navzlic vsem težavam zadnjega tedna ni konec in da so najine težave še bolj drug na drugega povezane. Prijateljstvo bo trajalo do konca življenja.

Baldwin je nato pripovedoval, da je imel prvi sestanek s kraljem že 2. oktobra, ko mu je sporočil svojo zaskrbljenost glede pisanja ameriških listov o njegovih ženitvenih načrtih. Pri tej priliki je Baldwin opozoril kralja, kaj pomeni angleška krona za britanski imperij, kako je važna za njegovo trdnost in za njegovo edinstvo, in da bo imperij ostal samo takrat, ako bo ohranjeno to edino jamstvo za njegov obstoj. Tako je bilo v prošlosti, tako in še mnogo bolj bo v bodočnosti. Krona se mora ohraniti čista pred vsako tudi najmanjšo kritiko, ki bi vrgla le najmanjšo senco na njen sijaj, kajti v nasprotnem primeru bi izgubila moč in z ujo vred bi propadel imperij.

Baldwin je nadaljeval, da je v drugič govoril s kraljem 16. oktobra, ko je sodišče izreklo ločitveni pravdorek med zakonema Simpson. Takrat šele je kralj Edvard izrazil željo, da bi mu rad sporočil, da namerava poročiti go. Simpsonovo in da je pripravljen podpisati vsak zakon, ki bi mu to poroko omogočil.

Dne 25. novembra je kralj zopet vprašal Baldwin, če bi parlament hotel sprejeti zakon, ki bi dovolil, da on poroči Simpsonovo, ne da bi ona istočasno postala tudi kraljica.

Novi angleški kraljevski par: Vojvoda in vojvodinja Yorška.

Dne 2. decembra je Baldwin sporočil kralju, da je njegov predlog nemogoč, nakar je kralj odgovoril, da se temu ne čudi. Kralj je imel pred oči vedno tri stvari: 1. da odide s prestola s spoštovanjem, če ga bo treba zapustiti; 2. da odide, ne da bi delal kakršnekoli težave vladji in svojim narodom; 3. da se loči od prestola v okoliščinah, ki bi njegovemu bratu ne ovirale mirnega nasledstva.

Danes lahko povem, da je nadaljeval Baldwin, da je kralj vsako zamisel tako imenovane »kraljeve stranke« z ogorčenjem zavrnil, pri katerih besedah je angleški parlament vstal in izkazal spoštovanje kralju in predsedniku vlade. Baldwin je nadalje sporočil parlamentu, da je kraljeva končnoveljavna odločitev prišla v roke vlade v torek popoldne. On je kralja prosil, naj stvar še enkrat premisli, nakar je Edvard odgovoril, da tega ni treba, ker je njegov sklep končnoveljaven. Več nima povedati.

Po Baldwinovem govoru je vstal voditelj opozicije Atlee in predlagal, naj se seja prekine do 6 zvečer, ko bodo potrebni zakoni parlamentu predloženi, tako, da bi jih oba doma hitro rešila do jutri popoldne.

Odstopivši kralj odide iz Anglije takoj. Ob osmih se je parlament zopet sestel in je Baldwin zaprosil zbornico, da naj besedilo o odstopu sprejme kot zakon takoj v prvem čitanju. Parlament je to storil brez oklevanja. Nato je Baldwin rekel, da je zakon v prvem čitanju sprejet in v drugem čitanju bo parlament sprejel zakon jutri ob 11. dopoldne.

Pri lordih

V lordski zbornici je prebral kraljevo spomenico v smrti tišini lord Halifax, ki so jo nekateri starejši gospodje poslušali z globoko povešenimi glavami. Po prečitani listini so lord Halifax v imenu vlade, lord Snell v imenu opozicije delavske stranke, lord Crewe v imenu liberalne stranke, nadškof Canterburyški v imenu anglikanske cerkve izrazili svojo globoko žalost nad kraljevim sklepom in svoje simpatije do predsednika vlade in do kraljevske družine. Lordska zbornica se bo sestala v soboto ter bo sprejela potrebne zakone in prisegla novemu vladarju.

Kraljica Mary dobi sedaj naslov kraljice matere, ker postane z novim kraljem dosedanja vojvodinja yorška prava kraljica.

Mr. Windsor...

Prestolni svet se sestane v soboto dopoldne in bo princ Albert vojvoda Yorški v soboto popoldne proglašen za kralja Anglije in dominionov ter cesarja Indije. Odstopivši kralj je odložil vse naslove in se hoče odslej imenovati samo še Mr. Windsor, toda verjetno je, da bo novi kralj, o katerem govore, da bo sprejel naslov Jurija VI., Edvardu podelil kakšen nov vojvodski naslov.

Simpsonova...

Cannes, 10. dec. b. Okrog vile, v kateri stanuje gospa Simpsonova, so davi močno okrepili policijske straže in je tudi iz Londona prišlo nekaj znanih policijskih agentov. Od večerja se gospa Simpsonova ni pokazala javnosti. Trdovratno se vzdržuje novice, da bo v teku današnjega dne ali pa najkasneje jutri prispela iz Londona neka visoka osebnost, s čimer bo afera končana. Gospa Simpsonova je pripravljena za odhod s to osebo, ki ni nihče drugi kakor bivši angleški kralj. Oba bosta odpotovala v neznano smer.

...v Rim

Rim, 10. dec. b. Kljub demantijem vesti, da bo gospa Simpsonova prispela v Rim in se nastanila v vili »Treh Madon«, ki je last lorda Barkleya, italijanski listi povdarjajo, da se v tej vili delajo velike priprave za prihod nekkih visokih osebnosti.

energično prelomiti. Prepričani smo, da bo imel režim, ki je šel doslej po tiru, ki vodi v demokracijo, z vso doslednostjo, pogum, da tej demokraciji otvori zadnja vrata na stečaj in ljudstvu vrne vse svobode, ki so mu po diktaturi antidemokratskih klik bile vzete. Glavno glasilo ostankov JNS, ki se skuša sprito novega časa in razmer preobčeli v demokratično kožo,

je pred dnevi zapisalo, da si tudi želi svoje vrste samoupravo, v kateri pa mora med drugim tudi nacionalna prosvetna politika ostati centralizirana. Mi pa pravimo, da je naše ljudstvo sposobno, da tudi svoje kulturne narodne zadeve na šolskem in vsakem drugem polju vodi samo. S to ugotovitvijo hočemo zaenkrat danes za svojimi izjavami postaviti piko.

Življenjepis novega kralja

Otroci novega kralja:
Princesi Elizabeta in Margareta Roza.

Princ Albert, vojvoda Yorkski, se je rodil dne 14. decembra 1895 v York Cottage v Sandringhamu, kjer imajo angleški kralji svoje letno bivališče. Je drugi sin pokojnega kralja Jurija in najstarejši brat odstopivšega kralja Edvarda VIII. Kralj Jurij ga je določil za službo v mornarici in ga je poslal tudi takoj na razne pomorske šole v Osborne ter v Kraljevi pomorski kolegij (Royal Navy College) v Portsmouthu. Po končanih študijih je postal l. 1913 že kadet na bojni ladji in se je v tej službi udeležil vojnje v tihomorska otočja. Ker je bil slabega zdravja, se vojne l. 1914 ni mogel takoj udeležiti, toda l. 1915 se je vrnil na svojo vojno ladjo ter se udeležil bitke pri Jutlandu kot štabni častnik admirala Beattyja. Koncem 1917 je bil dodeljen pomorskemu oddelku kraljevske zračne sile,

kjer je že 1918 napravil izpit za pilota ter nastopil tudi pilotsko službo. Po končani svetovni vojni ga je oče poslal še v Trinity College v Cambridge, kjer je študiral državosnastvo, zgodovino in narodno ekonomijo. V juniju 1919 mu je oče podelil naslov vojvode yorškega, l. 1921 pa je postal korvetni poročnik, l. 1922 pa je kapetan linijske ladje v činu polkovnika.

Dne 26. aprila 1923 se je z Elizabeto Margereto Bowes-Lyon, hčerko grofa Strathmora and Kinghorna, katerega družina spada med najstarejše nižjeplemenitaške družine Skotske. Po poroki je mladi vojvoda par mnogo potoval po svetu, obiskal v kraljevem imenu vzhodno Afriko, zastopal dvor pri različnih svečanostih v inozemstvu, kot v Romuniji, v Jugoslaviji, na Češkoslovaškem. On je tudi kraljni boter otrokom jugoslovanskega knez-namestnika, L. 1927 je zastopal angleškega kralja pri svečanostih v Avstraliji in na Novi Zelandiji.

Dne 20. januarja 1936 je umrl kralj Jurij V. in dotakratni waleški princ Edvard je zasedel angleški prestol pod imenom Edvarda VIII. Vojvoda Yorkski je s tem postal prvi prestolonaslednik, ker kralj Edvard, ki je sedaj odstopil, še ni bil poročen in je bil torej brez otrok Edvard VIII. je svojega brata Alberta, vojvodo yorškega imenoval za generala, admiral in zračnega maršala.

Vojvodski par yorški ima dvoje otrok in sicer dve deklici, princeso Elizabeto, rojeno dne 21. apr. 1926, ki je torej sedaj prekočila deseto leto in je po angleškem nasledstvenem pravu prva prestolonaslednica za svojim očetom — ter princeso Margereto-Roso, ki je stara sedaj 6 let.

Princ Albert, ki je mirnega, dostojanstvenega obnašanja, je bil med vsemi štirimi kraljevimi sinovi od širokih plasti ljudstva najbolj obdan z globokim spoštovanjem. Njegova žena vojvodinja Elizabeta pa je naravnost ljubljena, tako je skromna po svojem nastopu, tako čista in neoporekljiva v svojem družinskem življenju kot mati in žena in tako dobrega srca. Kadarkoli se je pojavila na londonskih ulicah, vedno je bila predmet navdušenja, posebno pa se, kadar se je prikazala s svojo ljubko desetletno princeso Elizabeto. Stari kralj Jurij V. je imel svojega sina Alberta in njegovo ženo posebno rad, ker mu je po temperamentu tako podoben in nadaljuje slavne tradicije angleškega dvora v pogledu dostojanstvene oddaljenosti, tenkovešnega spoštovanja in čitega družinskega življenja.

Pravi vzrok...

V krizi zadnjega tedna se je pokazalo, da sta tako angleškemu narodu v materni deželi, kakor v dominijih globoko ukoreninjena dva čustva: smisel za lojalnost na eni in za spoštovanje na drugi strani. Da bi te dve čustvi mogli priti med seboj v spor, to je bila skrb, ki je pretresla vsakega človeka, ki resnično in resno britansko misli. Po Baldwinovi izjavi v ponedeljek, ki jo je poslanska zbornica enodušno sprejela, se lahko z gotovostjo ugotovijo tri dejstva.

Prvič, da nihče ni želel odpovedi kralja;

drugič, da nihče ne smatra poroka kralja z go. Simpsonovo za možno;

tretjič, da niti Baldwin, niti vlada kot celota ni storila ničesar, niti želela storiti kaj takega, kar bi vzbujalo videz, da je kdorkoli pritiskal na kralja.

Nasprotno, splošna želja je bila, da bi mogel Eduard VIII. svoj položaj kot kralj ohraniti, ne da bi trpel kolikoli njegov ugled. Tudi kralj ima pravico, da ima svoje osebno življenje. Toda država z demokratsko ustavo pa ima ravnotako upravičeno pravico, da privatne želje kralja ne pridejo v nasprotje z ustavo. To stališče je Baldwin zastopal takoj, ko mu je kralj razodel, da bi se rad združil z go. Simpsonovo v morganatičen zakon. Predsednik vlade je kralju odgovoril, da je morganatičen zakon angleškemu zakonskemu pravu, kakor tudi državnemu pravu tuj in da on odklanja, da bi predložil postavbo, po kateri bi se ta pojem sprejel v državno pravo današnjega britanskega cesarstva.

Še pred ponedeljsko izjavo g. Baldwin, torej še pred ugotovitvijo, da je misel morganatičnega zakona sprožil napram ministrskemu predsedniku kralj sam, ko so po prvi Baldwinovi izjavi vedeli Angleži samo to, da se je o tej ideji govorilo in da jo je Baldwin odklonil, je »Daily Herald«, glasilo skrajne levice, napisalo: »Naj bodo posledice še tako žalostne, mi ne vidimo, kako naj bi bila vlada ravnala drugače, kakor da je kralju dala nasvet, katerega je smatrala za edino pravilno. Gotovo torej ni strankarska zadeva, če »Daily Herald« soglaša s »Timesom« in »Daily Telegraphom« in če so z britsko vlado soglasne vlade vseh dominijonov. Da je kralj spočel idejo morganatičnega zakona, naj mu jo je sugeriral kdorkoli, to je jasen dokaz, da britski narod ne more prenašati misli, da bi priznal go. Simpson kot kraljico. To pa ne zaradi tega, ker je inozemka, čeprav je bilo dozdaj samo po sebi razumljivo, da so člani kraljevske hiše smeli poročiti samo Angležinje ali Angleže. Tudi to bi se bilo moglo morebiti prenesti, da je go. Simpson dvakrat ločena, čeprav se dozdaj nobena ločena žena v Angliji ni smatrala kot možna na dvoru — saj je go. Simpson že ko je bila ločena prvič, mogla na dvoru občeati. Toda stvar ima neko čisto drugo lice, o čemer se v Angliji javno ne govori, da ne bi bil prizadet, da je namreč druga ločitev go. Simpsonove očitno bila prosta mahinacija. Angleži bi bili namreč popolnoma razumljivi, čeprav bi bili to obžalovali, če bi bil go. Simpson svojo gospo tožil za ločitev,

Tako pa je gospod Simpson privolil v to, da ga je tožila žena zaradi »zakonomolstva«, ki ga je baje zagrešil on in oproti temu očitku ni nastopil.

V tem grmu tiči zajec. Sedaj je popolnoma razumljivo, zakaj angleški narod ne more trpeti, da bi gospa Simpson na podlagi take mahinacije postala kraljica.

Švica se brani komunistov

Bern, 10. dec. TG. Švicarski zvezni svet razpravlja ravnokar o zakonskem predlogu za zaščito države, ki naj bi takoj stopil v veljavo in bi njegova veljavnost trajala do 31. dec. 1941. Ta zakon smatrajo za tako nujnega, da bi ga ne predložili ljudskemu glasovanju, kot je to ustavni običaj v Švici, marveč bi takoj dobil polnopravno veljavo. V uvodu, v katerem notranji minister razlaga nujnost in osnovna načela tega zakona, stoji, da je zakonodajna Švica nepopolna, ker nima v rokah nobenega pravega sredstva, da bi se zavarovala proti prevratnim gibanjem, ki s celega sveta derejo v Švico in tu organizirajo svoje centre. S posebnim poudarkom omenja komunistično nevarnost, ki bi se je Švica ne bala, če bi to bil notranji pokret, ki pa postaja silno nevarna za red in mir v državi ravno zato, ker prihaja od zunaj in jo »neka vele-silica očitno podpira. Pred zveznim svetom ležijo kupi dokaznega materiala, kako je komunistična internacionala na razne načine rovarila po deželi, se vrivala v čisto gospodarske ustanove in jih izpodkopavala ter prevzela pod svoje nadzorstvo navidezno nevtralna gospodarska podjetja. Zvezni svet komunistične stranke zaenkrat ne bo prevedel, toda imeti hoče v rokah učinkovita sredstva, da bo nevarnost odstranil, če bi grozila, to se pravi, da dobi pravico komunistično stranko in vse njene podružnice razpustiti ter njihovo premoženje enostavno podzaviti, nadalje pravico Švicarjem, o katerih je znano, da potujejo v inozemstvo v agitacijske namene, prehod čez državno mejo zabraniti in komunistična prevratna početja kaznovati, če-tudi bi bila samo političnega značaja, ako jih država smatra za svoj neoviran obstoj.

Flamci v Belgiji - edini

Bruselj, 10. dec. Flamska katoliška stranka in flamska nacionalistična stranka sta se združili. Združitev se je izvršila na skupni program, ki predvideva samostojno upravo flamskega in valonskega dela Belgije in hoče izvoljeni parlament za držati le za politične odločitve, medtem ko se bo do gospodarska, kulturna in socialna vprašanja reševala po korporativnem svetu. Flamska nacionalistična stranka je doslej sodelovala z rekističnim pokretom v Belgiji. Rekistični pokret je sporočil, da je sporazumen s programom, ki je bil sprejet ob priliki združitve flamske nacionalistične stranke s flamsko katoliško stranko.

Posredovalna akcija Velike Britanije v španski državljanski vojni v Valenciji in Burgosu bo ostala po zadnjih vestih, ki so prispale v London, sodeč, brezuspešna. Po poročilih iz Valencije je sedanja vlada odklonila skupen britansko-francoski predlog za premirje in za izvedbo plebiscita s pomočjo mednarodne policije, kakor je bil slučaj v Posaarju. Vlada v Valenciji namreč ne želi, da bi nacionalisti izvajali pritisk na mase, tem bolj, ker bi ti kraji še naprej ostali pod oblastjo nacionalistov, pa tudi če bi se plebiscit končal v njihovo škodo. Od vlade v Burgosu odgovor še ni prispel.

Finančni zakon za l. 1937-38

Belgrad, 10. decembra. m. V novem finančnem zakonu za leto 1937-38, ki ga je finančni minister predložil skupščini, so v glavnem vsa ona dovolila, ki se nahajajo že v dosedanem finančnem zakonu. V kolikor je novih, se v glavnem nanašajo na izvrševanje proračuna v smislu zakona o državnem računovodstvu.

V finančnem zakonu je med drugim tudi določeno, da sta prometno in gozdarsko ministrstvo dolžna izplačati glavni državni blagajni na račun viškov od dohodkov iz svojih tekočih sredstev poleg izplačil izrednih prejemkov svojih uslužbencev tudi pripadajoče mesečne zneske za osebnost in pokojninske prejemke svojim višjim uslužbencem in njihovim družinam, in to najdalje do 25. vsakega meseca za prihodnji mesec. Izjemoma bo za proračunsko leto 1937-1938 prometno ministrstvo izplačalo pripadajoče zneske samo v iznosu do 50 odstotkov.

V čl. 12 ima finančni minister pooblastilo, da v skladu z zakonom o državnem računovodstvu izdaja blagajniške zapise na podlagi proračunskih dohodkov. Znesek teh zapisov izdanih na podlagi § 105 in 109 zakona o državnem računovodstvu, pa v prometu ne sme biti večji od 1 milijona dinarjev in obrestna mera ne sme biti večja od 6 odst. V tem znesku pa niso upoštevani boni, izdani od Narodne banke kot podlaga za prejšnje predujme države na podlagi čl. 4, odstavka 1, pogodbe med državo in Narodno banko, kakor tudi ne boni, izdani na podlagi posebnega zakona in pogodbenih odredb. Nadaljnja obveza za materialne izdatke ne izpolnjuje tudi pogojev iz čl. 64 zakona o državnem računovodstvu, v izjemo predpisov čl. 109, ki določa tudi za blagajniške zapise rok dveh let z obrestno mero, ki ne presega 6%, a do iznosa 300 milijonov Din. Ta iznos ne prihaja v kontingent blagajniških zapisov, ki se izdajajo na podlagi prednje odredbe. V smislu čl. 12, odstavka 2, uredb o likvidaciji kmečkih dolgov izplača potreben znesek Privilegirana agrarna banka za pokritje anuitet iz čl. 14 omenjene uredbe, v kolikor se za tako pokritje pokaže potreba, in to v breme obratnega kapitala glavne državne blagajne.

Finančni minister ima v finančnem zakonu pooblastilo, da lahko odredi v upravi državnih monopolov za državne potrebe večje izdatke od iznosov, ki so določeni v proračunskem predlogu za leto 1937-38, za slučaj, da bi dotični izdatki ne bili zadostni. Nadalje se lahko po odobritvi ministrskega sveta z uredbo, ki ima zakonsko moč, predpiše način in pogoji za prekinitev monopolskih in trošarinskih prestopkov. Lahko izplača bivše delavce in delavke tobačne tovarne na Reki ostanek neizplačanih prejemkov. Odredi tudi lahko, da se vsi oni predvojni fond, ki so bili ustanovljeni od drugih prireditelj in so pri Drž. hipotekarni banki ter so s časom izgubili svoje osnovne razloge, izroče glavni državni blagajni kot izredni dohodek. Končno ima finančni minister v finančnem zakonu pooblastilo, da lahko v smislu čl. 62 finančnega zakona za leto 1928-29, podaljšana s členom 48 zakona o podaljšanju veljavnosti odredb dosedanjih finančnih zakonov in zakonov o proračunskih dvajsetih, lahko prizna zaključni račun oblastnega ravnateljstva državnih železnic za čas od osovoboditve do zaključka leta 1922-23 tudi brez predpisov zakonskih formalnosti, če organi glavne kontrole lahko ugotovijo kake zlorabe.

V čl. 13 ima finančni minister pooblastilo, da se prodaja nepremičnin državne imovine z vrednostjo preko 100.000 Din lahko izvrši z javno licitacijo. Prodaja imovine izpod te vrednosti se pa lahko izvrši z direktno pogodbo, če je kupec samopravno telo, humano društvo ali ustanova in če se za direktno pogodbo morejo doseči ugodnejši rezultati, oziroma če je izključena možnost javne prodaje. Izplačilo kupne cene za nepremičnine lahko finančni minister odobri v roku najdalje pet let v enakih polovinah letnih obrokov.

V čl. 17 se odobrava upravi državnih monopolov, da oddajo iz svoje obratne glavnice 68 milijonov 365.000 Din za investicijske potrebe.

V čl. 18 je določeno, da se neposredni davki na državna zemljišča in poslopja tudi za leto 1937 ne bodo odmerjali. Davčne olajšave glede zemljarine, določene za leto 1936 v § 48 zakona o proračunu za avgust 1935 in marec 1936, velja tudi za davčno leto 1937.

V čl. 19 je tudi pooblastilo, da se lahko izjemoma od odstavka 2 čl. 19 uredbe o izvajanju javnih del odobri na predlog posameznih banovin trošarina na vino ali žganje pri pušljanju v promet in potrošnji. To trošarino bo plačal tisti, ki bo vino in žganje kupoval ali dobavljal. Banovinske trošarine ne bodo plačevali pridelovalci vina in žganja za domače potrebe, in to za vsakega odraslega člana družine in hišnih poslov 100 litrov letno, če znaša število članov družine in poslov do 8 članov. Če je pa število večje, tedaj pa za vsakega nadaljnje člana 50 litrov več letno. Trošarina na žganje ne bodo plačevali tudi pridelovalci žganja, in to za domačo porabo do 5 članov družine in hišnih poslov, starih nad 18 let, in to 25 hektoliterskih stopenj alkohola. preko 5 članov 50 lit stopenj alkohola letno. Dalje ne bodo plačevali trošarina na vino in žganje tudi oni, ki bodo vino in žganje pridelovali iz sirovine, pridelanih na lastnem zemljišču, in če se ne bavijo s trgovino ali točenjem alkoholnih pijač. To pač seveda za domačo porabo.

V čl. 20 je določeno, da obroki, ki se plačajo na račun države na podlagi čl. 28 do 31 uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov, uživajo zakonsko pravico prvenstvenega plačila celokupnega premoženja dolžnika v smislu čl. 146 zakona o neposrednih davkih. Za postopanje in stroške tega plačila veljajo odgovarjajoči predpisi zakona o neposrednih davkih.

V čl. 22 ima pravosodni minister pooblastilo, da lahko v sporazumu s kmetijskim, notranjim in vojnim ministrom z uredbo z zakonsko močjo za posamezna obsejna področja okrožnih sodišč predpiše omejitve glede odtujevanja nepremičnin, kakor tudi dotični postopek. Državljeni tujih držav ne morejo na noben način dobiti pridobitve pravice lastnine posestev niti uporabe nepremičnin, ki ležijo na področju kraljevine Jugoslavije v daljavi 50 km od njenih meja, odnosno morske obale brez odobritve notranjega in vojnega ministra. Brez predhodnega pristanka sodišč in ostalih merodajnih oblasti se ne sme izvršiti prenos take pravice na ime tujega državljanina. Državni uradnik, ki bo to kljub temu izvršil, bo kaznovan z denarno kaznijo od 100.000 do 500.000 Din v korist državnih blagajni. Vsako pravno delo, ki bi bilo v nasprotju s temi predpisi, se bo smatralo kot neveljavno.

V čl. 23 ima prosvetni minister pooblastilo, da lahko s svojim odlokom izvršuje razdelitev kreditov, odobrenih za subvencije in podpore, do zneska 50.000 Din.

V čl. 26 je tudi letos določilo, da morajo naši državljani imeti predhodno odobritev prosvetnega ministrstva o pristojnosti šol, če želijo nadaljevati študije v tujini. Dijakom, ki bi brez takih dovoljenj odšli v inozemstvo, država njihovih študij ne bo priznala.

Vojni minister ima pooblastilo, da lahko po potrebi nakupi premog in drva ter nabavi hrano in druge proizvode od državnih podjetij brez licitacije. Tu pa so izvzete nekatere določbe prejšnjih zakonov in uredb.

Dalje ima finančni minister pooblastilo, da stavi vojnemu ministru na razpolago 15 milijonov Din za plačilo nabavljenega vojnega materiala za izdelavo proizvodov v vojno-tehničnih zavodih. V čl. 42 se pooblašča gradbeni minister, da sme začasnoma nastaviti inženirje in tehnike pri izvršitvi velikih javnih del.

V čl. 43 se pooblašča prometni minister, da sme po odobritvi ministrskega sveta urediti pravno-financijski odnos s predstavniki privatnih lokalnih železnic. V kupnih pogodbah se mora določiti čista nakupna cena.

Poštni minister se pooblašča, da sme na kredit nabaviti in položiti telefonske kable na črti Belgrad—Zagreb—Maribor—avstrijska meja in da v soglasju s finančnim odborom skupščine sklene s radijskimi postajami v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani pogodbe glede zgraditve novih radijskih postaj v Zagrebu, Belgradu in Ljubljani na dosedanjih pogodbenih področjih radijskih družb v teh mestih, in za releejne postaje v Skoplju, Splitu, Sarajevu in Mariboru.

Minister za gozdove in rudnike ima pooblastilo, da po odredbi ministrskega sveta lahko izda uredbu z zakonsko močjo, s katero bo zaradi racionalizacije gospodarstva predpisal potrebne ukrepe gospodarskega in pravnega značaja za sanacijo in zboljšanje stanja krajiških imovnih občin.

V naslednjem členu se minister za gozdove in rudnike pooblašča, da lahko domačim žagam, ki niso pod zaščito domače lesne industrije, dovoli prekrško z lesom in prodajo potrebnega lesa do največ 1000 kub. metrov.

Nadalje je v finančnem zakonu tudi določilo, da se na področju rudarskega glavarstva v Ljubljani ne more podeljevati niti podaljševati dovoljenj, če se istočasno s prošnjo za podelitev odnosno podaljšanje ne bodo plačale vse pristojbine.

V čl. 58 pa je pooblaščen ministrski svet, da lahko izdela uredbu zaradi izboljšanja gospodarskih razmer in pospešitve gospodarske delavnosti.

Nadalje ima ministrski svet pooblastilo, da na predlog ministrstva za zunanje zadeve in ministrstva za trgovino in industrijo z uredbami odobrava sporazume s posameznimi državami glede trgovinskega prometa, plovbe, naseljevanja, plačilnega prometa, katerih veljavnost pa ne traja več kot tri leta. V finančnem zakonu so dalje stare določbe glede uradništva in nastavitve upokojencev v državni službi. Važna je tudi določba, da se odgodi do 1. aprila 1938 veljavnost zakona o državnem računovodstvu z dne 15. julija 1934. V uredbi za sanacijo finančnih razmer v državi in narodnih gledališčih pa se beseda »posvetovalni organi« zamenja z besedo »kontrolni organi«. Istočasno s predlogom finančnega zakona je finančni minister poslal narodni skupščini tudi svoj ekspozé o proračunskem predlogu za proračunsko leto 1937-38, v katerem pravi med drugim finančni minister, da se predlog proračuna za l. 1937-38 izraža v izdatkih in dohodkih v zveznih zneskih, ki znašajo 10.949.000.000 Din. Računsko se novi proračunski predlog pokazuje za 629 milijonov 486.802 Din večji od sedanjega. To povečanje pa v ničemer ne pomenja odstopanje od finančne politike in gospodarskega programa kraljevske vlade v prihodnjem proračunskem letu. Ta program bo ostal nespremenjen ter bo z novim proračunskim predlogom finančne in gospodarske politika kraljevske vlade dobila še močnejši povdarek v svojem glavnem obeležju: v okrepitvi narodnega gospodarstva in dvigu kupnih moči širokih narodnih slojev. Zato je šla kraljevska vlada pri izvajanju svoje finančne in gospodarske politike za tem, da je dala prednost predvsem interesom pospeševanja narodnega gospodarstva pred ožimi fiskalnimi interesi, katerih negativni učinek se je pri nas občutil v dobi najmočnejše gospodarske krize. Prejšnje vlade so z brezobzirno deflacijsko politiko imele v glavnem težnjo za fiskalno zavarovanje proračunskih sredstev in sicer tako, da njihove posledice niso priznale niti samim osnovam gospodarskih enot. S tako ozkostrano finančno politiko se je onemogočilo in oviralo gospodarsko ravnotežje, kar pomeni z drugimi besedami, da se je gospodarska kriza še povečala. Vsi napor kraljevske vlade so brez dvoma že rodili dovolj uspehov, saj so bili doslej storjeni ukrepi, ki se v zakonodajni delavnosti sedanje vlade izražajo v 263 uredbah.

Nato je finančni minister za vsako posamezno ministrstvo razložil vse postavke ter pojasnil eventualna zvišanja, ki so jih nalagali državni in narodni interesi.

Knez-namestnik v Zagrebu

Zagreb, 10. dec. b. Danes ob 11.40 je prispel v Zagreb Nj. Vis. knez namestnik Pavle. Na postaji so ga pričakovali ban dr. Ružič, poveljnik savske armade Pantelije Jurišič in drugi predstavniki oblasti. Namestnik Pavle je sprejel v avdiceno bana dr. Ružiča. Audienca je trajala 25 minut. Nato se je knez namestnik sestal z armadnim poveljnikom. Ob 12.35 je nadaljeval pot v Belgrad.

Osebnosti

Belgrad, 10. dec. m. Napredovali so: v državni trgovski akademiji v Mariboru v VI. pol. skup. prof. dr. Jošip Celar; v državni trgovski akademiji v Ljubljani v VII. pol. skup. prof. ing. Gombač; v oddelku za kontrole mer pri okrajnem načelstvu v Celju za kontrolorja VI. pol. skup. Dragotin Horvat; v oddelku za kontrole mer pri okrajnem načelstvu v Zagrebu v VII. pol. skup. Franjo Šavli. Upokojeni so naslednji učitelji in učiteljice: Julij Slapšak v Ljubljani, Stefanija Čeh-Kljun v Ljubljani, Vekoslava Dostal v Ljubljani, Marija Železnik-Jerem v Ljubljani, Angela Rajzman v Mariboru, Ivan Štupica v Sv. Petru pri Ljubljani, Anton Kuhar v Trbovljah.

Belgrad, 9. dec. m. Napredoval je v IV/1 Kar. Javoršek, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani, in Cvetko Ažman, sodnik okrajnega sodišča v Mariboru.

Belgrad, 10. decembra. m. Na nocojšnji seji finančno-gospodarskega odbora ministrov se je pretrgala uredba o sanaciji Feniksa. Uredba še ni bila sprejeta. Pač pa je bila sprejeta uredba o sanaciji zavarovalne družbe »Zora« iz Zagreba.

Dunajska vremenska napoved: Milo vreme, pretežno oblačno, ponehi slana, temperatura čez dan nekaj nad ničlo, padavine.

Anglija posreduje v Španiji

Plebiscit mesto državljanske vojne

Pariz, 10. dec. b. O angleško-francoskih posredovalnih predlogih za konec španske državljanske vojne se trdi v poučenih krogih, da bo celotna akcija izvršena v treh presledkih, in sicer:

1. Sklenil se bo sporazum, ki bo zanesljivo onemogočil uvoz orožja in transporte dobrovoljcev za Španijo.

2. Zabletala se bo sklenitev premirja.

3. Plebiscit v Španiji.

Splošno prevladuje prepričanje, da bo v zadevi Španije prišlo do konference, na kateri bodo učili celoten problem v Sredozemskem morju skupaj s Severno Afriko ter bo na dnevni red prišla tudi aigezirska pogodba. Stališče vlade v Valenciji glede angleško-francoske intervencije je znano. Predsednik madridske vlade Largo Caballero je pristal na premirje in na plebiscit. General Franco pa stavlja kot glavni pogoj totaliteto špan-

Neuspela pogajanja papirniškega delavstva

Dev. Mar. v Polju, 10. dec.

Prejeli smo: Pogajanja za novo kolektivno pogodbo so končana. S prvim septembrom je podjetje »Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode« odpravilo kolektivno pogodbo, katere je imela potoči s prvim decembrom t. l. Kakor se vidi iz poročil, ki so jih dale javnosti strokovne organizacije, ki pa so bila pomanjkljiva, redka, nejasna in celo klaverna — je podjetje zahtevalo znižanje plač delavstva. Kakor pa se vidi iz poteka celoga boja oziroma pregovarjanja je podjetje z zahtevo po znižanju prejemkov prišlo šele pozneje, to tudi potrjuje »Pravica« v svoji 47. številki. Pri vsem tem je bil spretan **manever podjetja**, katerega pa strokovne organizacije niso spregledale. Pregovarjali so se in menili za stvari, ki za kolektivno pogodbo niso bile prevažne, prepirali se za stvari, ki so zakonito jasne, temeljno točko pa so odlašali, namesto da bi prva prišla v razpravo. Tako je že v začetku, sicer neopazeno, dobilo vodilno vlogo podjetje, podprto z argumenti, ki so sicer jalovi, vendar pa ni bilo protirargumentov. Tu je težje vsega boja, pa naj se prizadeje še tako izvijajo. Zadeva je bila od strani strokovnih organizacij v začetku zavožena, ne rečemo pa da namenoma. Vsak človek greši in nezmotljiv tudi ni nihče. V koliko pa je borba res delavsko iskrena, je pa seveda zopet drugo vprašanje.

Tako je prišlo, da je pregovarjanje trajalo me-

sece in da je končno pogodba potekla (1. dec. t. l.). To pa je bil namen podjetja, da zavleče do tega termina, zastopstva strokovnih organizacij, pa se tega niso zavedala. Prišel je od podjetja zaželeni datum in delavstvo je danes v brezposelnem stanju, po tolikih letih, z upanjem, danim na zadnjem shodu, da se bori naprej in udari ob ugodnem trenutku. Kaj se to pravi? Pogoreli smo! Zalostno je to, tembolj žalostno, ker se žonglira z demagogijo, kakor da je delavstvo predmet eksperimentov.

Vprašamo odgovorne, ki so vodili delavstvo: Ali ete se zavedali, da so papirničarji isto tako naša slovenska in jugoslovanska skupnost, da bi vendarle tudi naše politično življenje k temu sprejeli svojo besedo in končno oblast. Ne pomaža zavijanje, dejstva govore. Ne pomagajo izgovori: »nimamo nič skupnega s političnim življenjem, banska uprava je proti nam, zastopniki oblasti so na strani podjetja.« To se je slišalo ob 12 in sliši se še danes. Verjemite, da to ne bo zabrisalo pogrešenih korakov.

Papirniškemu delavstvu pa samo to, vsaka šola nekaj etane. Zelim, da bi papirniško delavstvo poznalo napačnost svoje smeri in zopet prišlo do svoje organizirane moči kakor nekdanj. Resnične, iskrene in dobro misljene besede niso napisane iz škodoželjnosti ali napačnega mnenja, pač pa iz potrebe.

Sodniki in sodni uradniki so zborovali

Ljubljana, 9. decembra.

Na praznik dopoldne je bil izredni občni zbor Društva sodnikov v justični palači II. nadstropje. Zbor je vodil ob dobri udeležbi predsednik društva apelacijski sodnik g. Josip Janša. Na dnevnem redu je bila razprava o pravilniku glede pomožne akcije članom in glede spremembe pravil. Društveni tajnik s. o. s. g. dr. Stanko Štrukelj je podal obširen referat. Iz društvenega pomenja, pred vsem iz posmrtninskega sklada se bodo dovoljevala članom posojila do zneska 5000 Din. Pravilnik je občni zbor z malenkostnimi spremembami sprejel v stilizaciji, kakor jo je bil predložil društveni odbor. Pri slučajnostih je prišlo v debato tudi vprašanje pripustitve žensk k sodniškemu poklicu. Višji državni tožilec g. dr. Kravina je podal občnemu zboru temeljita in vestranska pojasnila o tem vprašanju. Nadalje je občni zbor izrazil globoko željo, da bi se v najkrajšem času sprejel novi zakon o sodnikih, ki je v osnutku že pripravljen v pravosodnem ministru.

V sobi št. 28 okrajnega sodišča so istočasno zborovali sodnoadministrativni uradniki iz območja ljubljanske apelacijskega sodišča. Navzoči so bili kljub slabemu vremenu mnogi delegati iz Maribora, Celja, Novega mesta in drugih krajev. Na dnevnem redu je bila edina točka: ustanovitev Društva sodnih uradnikov in volitev prvega odbora. Prva naloga društva je skrbeti za socialno in gnetno izboljšanje družinskih članov. V odbor so bili izvoljeni: Avgust Juh, predsednik, Marija Primožičeva, tajnica, Josip Skrem, blaginjak, Ivan Jurjevič, odbornik, vsi iz Ljubljane, ostali odborniki: Jože Hribar, Laško, Anton Novljan in Jakob Smrdelj, oba iz Novega mesta.

Nova židovska sinagoga

V Banjaluki bodo danes slovesno vzdali temeljni kamen za novo sinagogo in k njej spadajoča šolska poslopja. Vsa ta poslopja gradi odnoda židovsko-sefardska občina. Slovesnosti se bo udeleževal tudi vrhovni židovski rabin za Jugoslavijo dr. Isak Alkalaj.

Volitve v mestna zastopstva

Pred nekaj dnevi smo na tem mestu poročali, da bodo volitve v mestna zastopstva najbrž prihodnjo pomlad. »Primorske novine« (Sušak) pa poročajo iz Belgrade, da tamošnji »merodajni krogi« teh vesti ne potrjujejo. Priprave za izporebno zakona o mestnih občinah, oziroma volilnega reda, so v teku, do volitev pa je še daleč. Mogle bi biti kvečjemu šele jeseni. Tako »Primorske novine«. Po drugi strani pa poroča »Obzore« prav tako iz belgrajskih virov, da bo vlada te volitve v kratkem razpisala, še prej pa bo izdala nov volilni zakon.

Desetletnica Pašičeve smrti

Dr. Stojadinović govori na grobu velikega državnika

Belgrad, 10. decembra. Danes ob 10. dopoldne je bila v saborni cerkvi spominska svečanost za desetletnico smrti Nikole Pašića. Parastosu so prisostvovali ga. Djurdina Pašićeva s hčerko go. Pavlo Pašićev, sinom Radomir in vnukom ter drugimi sorodniki. Dalje so bili navzoči kraljevskega namestnika dr. Radenka Stankovića in dr. Perovića, predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, notranji minister dr. Anton Korošec in ostali člani vlade.

Cerkvene obrede je opravil patrijarh Varnava ob asistenci sedmih škofov in 10 duhovnikov. Po končanih cerkvenih obredih je imel patrijarh govor, ki ga je končal z željo, da bi življenje pokojnega Nikole Pašića in njegova velika dela služila za zgled in vzpodbudo sedanjim in bodočim rodovom, kako je treba voditi svoj narod in svojo domovino in kako je treba zanj živeti in delati.

Ko je končal svoj govor, je patrijarh Varnava pristopil k gospe Gjurdinovi Pašićevi ter drugim sorodnikom ter izrekel sožalje. Nato so pristopili k pokojnikom sorodnikom kraljeva namestnika dr. Stankovića in dr. Perovića, ki sta izrazila sožalje, in predsednika vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, za njim pa člani vlade.

Na pokopališču

Ob 11. dopoldne je bila spominska svečanost pred grobom Nikole Pašića na novem pokopališču, kjer je imel govor tudi predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović. Žalni svečanosti so prisostvovali razen pokojnikovih sorodnikov člani vlade, predsednik narodne skupščine Stevan Cirić, predsednik senata dr. Želimir Mažuranić in drugi odličniki. Na pokopališču se je zbralo okrog 10.000 ljudi. Žalno svečanost je opravil škof Braničevski ob asistenci 10. duhovnikov. Po končanih obredih je imel predsednik kraljevske vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović tale govor:

Govor predsednika vlade

Deset let je minilo, ko je Nikola Pašić zaprl svoje trudne oči (Slava mu!) Takrat, pred 10 leti, je kot neko tragično znamenje postavila beogradska mladina ta trnjeven venec, ki ga danes vidimo na njegovem grobu, označujoč s tem simbolno grenko trpljenje, ki je najprej politično ustvarilo Srbijo in potem Jugoslavijo. Kajti ta pot grenkobe ni bila samo njegova, temveč vse naše države, pri ustvarjanju, kjer je on tako pomembno in modro sodeloval. V političnih bojih, v trpljenju in ustvarjanju je prebil pokojni Nikola Pašić skoraj 60 let, torej več kakor povprečno človeško življenje. Njegovo politično delovanje je tako veliko in obsežno, da je moglo nastati samo v vladi velikega političnega genija in v rokah pravega orjaka, ki ga nikakor ne moremo meriti z navadnim merilom, s katerim se merijo drugi politiki. V teku svojega življenja je ustvaril dela, ki so ga preživela, ne samo njega, temveč bodo preživela tudi nas vse in bodo stoletja in stoletja zbujała občudovanje in zahvalo potomstva. Življenjska povest pokojnega Nikole Pašića, posebno od leta 1880 in vse do njegove smrti, je dejansko povest naše države in našega naroda. Noben naš politik ni tako vezan z narodno zgodovino s svojim življenjem in s svojo osebnostjo kakor on. Celih poglavij zgodovine našega naroda v zadnjih 10 letih ne bi mogli brez njegove osebnosti ne razumeti ne predstavljati si jih. Politični realizem pokojnega Nikole Pašića je povzročal napade in obtožbe njegovih nasprotnikov, med katerimi ni manjkalo niti napada o njegovi dozdnevni izdaji domovine. Pogosto so ga obsuli s psovskami, ki jim ni bilo nič sveto, niti najsvetejše stvari ne; toda on je stal pokonci in trdno kakor granit, prepirčan, da bo nekega dne spet vstal čest in svetel prekraljen v vseh teh napadih. Danes, ko je rešen ostrosti osebnih napadov, mu celo njegovi nasprotniki priznajo njegovo delo, zgodovina mu je pa prisodila prostor, ki mu gre, med prvimi. Zato spada Nikola Pašić v vrsto naših največjih političnih in narodnih veličin. Zato izkazuje njegovemu spominu danes ob desetletnici njegove smrti skoraj ves naš narod svojo globoko spoštovanje in iskreno nacionalno hvaležnost. (Navzočni kličejo Slava mu!)

Pokojni Nikola Pašić je bil borec za osvoboditev in zedinjenje našega troimenega naroda. Bil je zvest in lojalen sodelavec dveh velikih kraljev: kralja Petra I. Velikega in kralja Aleksandra. Bil je borec za narodno svobodo in narodne pravice. Bil je borec za socialno pravico malega človeka. Bil je ustanovitelj velike in zaslužne narodne stranke, ki si je zagotovila odlično mesto v naši politični zgodovini. Bil je in ostal naš učitelj, naš politični vodnik, naš vzornik, kakor je njegova radikalna stranka bila in ostala edina prednica naše jugoslovanske radikalne zajednice, torej tista stranka, ki je radikalno stranko zakonito nasledila.

Nas grobni spomenik, ki stojimo pred njim, je umetniško delo našega velikega umetnika Mestrovica. Ta spomenik je zgradila družina pokojnega Pašića, ga. Pašićeva, v zvesti in neločljivi tovarišici velikega človeka. Sklenila je zgraditi mu na lastne stroške, da izpolni volilo svojega slavnega

moža, spominsko cerkev, kjer bodo za večne čase počivale kosti pokojnega Pašića. V naših srcih, v srcih pravih in iskrenih prijateljev pokojnikovih, je pa že zdavnaj postavljen spomenik, tako velik, da zavzema vsa naša srca in našo dušo. Toda želimo storiti še nekaj drugega, kar je večno in kar bo služilo za zgled pokolenjem. Jugoslovanska radikalna zajednica je sklenila z denarnimi prispevki postaviti spomenik Nikoli Pašiću v Belgradu. Akcija v ta namen se bo takoj izvedla v vsej državi. Pred tem spomenikom se bodo ustavljali jugoslovanski državljani, da izkažejo dolžno čast našemu velikemu in nesmrtnemu Nikoli Pašiću. Slava mu!

Vsi prisotni so soglasno vzklili: Slava mu! Po končani slovesnosti in po govoru dr. Milana Stojadinovića so položili na grob Nikole Pašića mnogo vencev in šopkov cvetlic. Člani JRZ in mnogostevilni meščani so pa še dolgo hodili mimo spomenika in tako izkazali čast velikemu pokojniku.

Tovarna za ponarejanje tisočakov

Orožniki pri vratih v sobo, ponarejevalci skozi okno na prosto

Maribor, 10. dec.

Maribor s svojo okolico, zadnje čase tako bogat na raznovrstnih kriminalnih senzacijah, ima zopet dogodek, ki zbujajo splošno pozornost. V Radvanju pri Mariboru je bila odkrita velika ponarejevalska delavnica, v kateri so znani falsifikatorji z veliko diskretnostjo in tihoto pripravljali celo zalogo ponarejenih jurjev, da bi jih potem, ko bodo gotovi, spravili v promet. Nenaden obisk čuvarjev postave v delavnici jim je vse naerte lepo prekril, dasi se je posrečilo glavnima krivcema zaenkrat ubežati aretaciji. Ker ju za naslednjeje z vso vsmo, se gotovo ne bosta mogla dolgo skrivati.

Ponarejevalska strast Jerneja Rupnika

Pred dobrimi desetimi leti se je v časopisju o Jerneju Rupniku mnogo pisalo. Bil je pomagalec proslulega in genijalnega ponarejevalca denarja Franca Potočnika, o katerem so ljudje govorili, da je dovolj, če mu daš kos papirja in pero, pa ti bo v nekaj minutah pričaral jurja, da ga ne moreš prepoznati od pravega. Rupnik je hodil v Poljo-nikovo šolo ter se dobrodu izvežbal v ponarejevalskem poslu, zlasti pa v fotografiranju, ki je najvažnejši pripomoček falsifikatorjev. Rupnik je bil obsojen na 10 let robije, ki jo je letos 19. julija odslužil. Prišel je v zaželeno svobodo, prinesel pa je iz ječe s seboj neukrotljivo strast za ponarejanje denarja in se je takoj vnovič lotil posla. Ker pa uživajo ponarejevalci bankovcev na podeželju nek čuden sloves, ni bilo težko Rupniku takoj po prihodih iz zapore pridobiti interese, ki so ga podprli z denarjem ter mu dajali varno zavetje, ker so pričakovali od tega tudi veliko materialno korist za sebe.

Zaradi varnosti — dvojno stanovanje

Rupnik se je v svoji karijeri že dovoljno seznanil z metodami varnostnih oblasti ter je vedel, da ga bodo tudi po prihodih iz zapore nadzorovali, ker mu pač ne bodo verjeli, da se je v ječi polobiljal. Zaradi tega si je najel v Mariboru stanovanje v Langusovi ulici 5, ki pa je bilo samo nekakšna krinka za policijo. Le tu in tam je Rupnik v tem stanovanju prenočil, večinoma pa se je zadrževal drugod pri svojih znancih. Stopil je v

zvezo z mesarjem Mihaelom Medvedom v Cirkovcih, zatočišče pa je našel v Gor. Radvanju št. 9 v bližini Maribora, in sicer pri posestniku ter železničarju Fricu Kolmanu. V Kolmanovi hiši v Radvanju si je Rupnik uredil ponarejevalsko delavnico s pomočjo Medveda, ki mu je dal za to potrebna sredstva. Tukaj sta začela Rupnik in Medved s skrbno prikritimi pripravami za izdelovanje 1000-dinarških bankovcev, katere sta ponarejala s pomočjo fotografije. Rupnik je izdelal namreč kličseje v obliki fotografskih plošč, s katerimi je prenašal sliko bankovca na papir.

Beg skozi zamreženo okno...

Ponarejevalci so imeli že precejšnjo zalogo izdelanih in napol izgotovljenih tisočakov, s katerimi pa še niso prišli v promet, ko je prišlo do nenadnega odkritja njihove delavnice. Prišla je stvar na dan v Cirkovcih, kjer so tamošnji orožniki zaupno zvedeli, da bo imel mesar Medved kmalu denarja kot listja in trave, ker ga dela v Radvanju pri Mariboru. Včeraj je prišla orožniška patrulja iz Cirkovcev v Studence pri Mariboru ter se skupno s studenski orožniki odpravila v Radvanje. Ponarejevalci pa so se za slučaj orožniškega obiska že zdavnaj pripravili. Rupnik in Medved sta zvitlo prepilila železne križe na oknu svoje delavnice, da sta jih lahko vsak čas odstranila. Ko so si orožniki ogledali hišo, so videli na vseh oknih železne mreže in bili so prepričani, da jim tiči skozi okna ne bodo pobegnili. Zastržili so tedaj samo vrata na obeh straneh ter s silo vdrli skozi vhod, ker jim domači niso hoteli odpreti. Takrat pa sta Rupnik in Medved vrgla z okna mrežo in pobegnili. V hiši so aretirali orožniki samo Frica Kolmana in njegovo ženo ter posestnika Franca Greifa iz Hoč, dočim sta Rupnik in Medved zaenkrat ubežala. Pač pa so zaplenili izredno bogat ponarejevalski material z raznimi fotografskimi napravami in potrebščinami ter vso zalogo ponarejenih bankovcev. Mariborska policija je danes napravila preiskavo tudi v Rupnikovem stanovanju v Langusovi ulici ter našla nekaj fotografskega materiala. Zelo verjetno je, da ponarejevalci dosedaj še niso izdali nobenega falsifikata.

Občinske volitve v Dol. Logatcu pred sodiščem

Ljubljana, 10. decembra.

Za občinske volitve v Dol. Logatcu, ki so bile 20. septembra letos, je bilo v notranjskih krajih veliko zanimanje. Postavljeni sta bili dve listi in sicer: lista JRZ z nosilcem Antonom Mačkonom na čelu in »Gospodarska lista« z nosilcem Gregorjem Tršarjem. Od 612 je bilo oddanih 553 glasov. JRZ je dobila 274 in 3 odbornike, nasprotna lista pa 279 in 15 odbornikov. Ze po volitvah je bilo znano, da so se nasprotniki JRZ posluževali nepoštenih volilnih sredstev. Te volitve so danes našle odmev pred ljubljanskim okrožnim sodiščem. Kazenski sodnik-podrednik g. Rajko Lederhas je dva Logačana obsedel na manjše kazni zaradi prestopka po §-u 73 volilnega zakona v zvezi z občinskimi zakonoma. Javno obtožbo proti obema je dvignilo državno tožilstvo.

Prvi je osebnost prišel pred sodnika-podrednika 44-letni posestnik France Mihevc iz Dol. Logatca. Obtožnica je navajala, da je 18. septembra pred volitvami obljubil Lovrencu Martinčiču darilo 50 Din, jedajoč in pijačo, če odda svoj glas za Tršarjevo gospodarsko listo. Obtoženec je pred sodnikom priznal, da je nekaj govoril za Tršarja nasproti Martinčiču, vse pa je bila samo »šala«. Priča Martinčič je potrdil, da je obtoženec res

prišel k njemu zaradi volitev, ne ve pa, da bi vse to govoril v šali. Priča Jerina Anton, ki je bil pri razgovoru navzoč, je potrdil, da je bila stvar resna. France Mihevc je bil obsojen na 7 dni zapore in 120 Din denarne kazni, pogojno za 1 leto. Obtoženec je sodbo sprejel.

Kmalu nato je bila druga razprava. Sodnik-podrednik je oklical razpravo in pozval v dvorano Andreja Gostiša. Ni se odzval. Razprava se je vršila v njegovi nenavzočnosti. Gostiša je izročil starem, sivolasemu možu Francetu Leskovcu 9 cigar in 20 Din, da voli Tršarja. Rekel mu je: »Tu imaš cigare in kovače, da voliš Tršarja«. V preiskavi je obtoženec priznal, da je prišel pred volitvami k Leskovcu, trdil pa je, da ni Leskovca nago-varjal, naj voli Tršarja. Priča Leskovec Fran je bil nato zaslišan in je pojasnil, kako se je razvijal ves razgovor. Ponudil mu je cigare in kovače. Sodnik: »Zakaj da je vam dal, ete ga vprašali?« Priča: »Vprašal sem ga, zakaj da mi je dal. Mislim, da je rekel, da naj Tršarja volim. Odklonil sem, ker sem imel »majnega« Toneta Mačka voliti.« Državni tožilec: »Ali vam je Maček kaj dal?« Priča: »Prav nič.«

Andrej Gostiša iz Čevca pri Dol. Logatcu je bil obsojen na 7 dni zapore in 60 Din denarne kazni, pogojno za 1 leto.

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE

CELJE — LJUBLJANA — MARIBOR

OBRETNOSTNA MERA ZA VLOGE ZNAS

DO 5%

ZA VLOGE IN OBRETI JAMCI
DRAVSKE BANOVINE Z VSEM
SVOJIM PREMOZENJEM IN
VSO SVOJO DAVČNO MOČJO.

Viktor Pol

novi generalni konzul republike Poljske v Zagrebu

Dne 1. decembra 1936 je prevzel posle generalnega konzula Rep. Poljske v Zagrebu g. Viktor Stefan Pol, ki je bil od leta 1934 svetnik poljskega poslanstva v Belgradu. Doma je naš gen. konzul iz Slezije. Studiral je na orientalskem oddelku konzularne akademije na Dunaju. Leta 1916 je bil imenovan za atejske avstro-ogrsko konzulata v Carigradu, kjer je služil do leta 1918, ko se je vrnil

v osvobodeno domovino in stopil v službo zunanjega ministristva v Varšavi. Po kratkem službovanju v prestolnici je bil dodeljen kot konzul poljskemu poslanstvu v Budimpešti. Leta 1922 je vršil funkcijo namestnika generalnega komisarja za prevzem državne imovine v Gornji Sleziji ter se nato vrnil v ministrstvo zunanjih zadev. Leta 1925 je bil dodeljen kot tajnik k poljskemu poslanstvu v Teherenu. Od tod je bil premeščen kot konzul v Tabriz v Azerbejdžanu v sev. Perziji. Leta 1931 pa je postal upravnik gener. konzulata v Tiflisu (Kavkaz), od koder se je vrnil v Varšavo kot referent za srednjeevropske zadeve v zunanjem ministristvu. Leta 1934 je postal svetnik pri poslanstvu v Belgradu.

Kariera novega gener. konzula, ki popolnoma obvlada erbohrvatski jezik, kaže, da smo dobili v njem, ki je sedaj tudi vrhovni šef poljskega konzulata v Ljubljani, moža velikih diplomatskih izkušenj. Odkar je bil v Belgradu, se je ves čas živo zanimal za slovenske zadeve, posebno gospodarske in večkrat načenjal vprašanje ožjih gospodarskih stikov med Slovenijo in Poljsko.

Ko ga pozdravljamo na novem službenem mestu, na katerem bo prišel v neposredni stik s slovenskimi zadevami, mu želimo, da bi se njegova prizadevanja za poglobitev gospodarskih, turističnih in kulturnih stikov med severozapadnim delom Jugoslavije in Poljsko popolnoma posrečila.

Generalni konzul Rep. Poljske g. Stefan Fiedler-Alberti, je dne 31. novembra t. l. zapustil svoje službeno mesto v Zagrebu, ker je bil poklican na odgovorno mesto v zunanjem ministristvu v Varšavi. V Zagrebu je bil tri leta in se je ves čas svojega delovanja zelo živo zanimal za slovenske kulturne in gospodarske zadeve ter kot obiskovalec prirodnih lepote Slovenije rad zahajal k nam na odpočitek. Plod njegovega zanimanja za nas je v veliki meri tudi ustanovitev častnega konzulata v Ljubljani, ki naj bi po njegovi zamisli služil predvsem nadaljevanju že od četrstoletja tako plodovitih stikov med Slovenci in Poljaki. Po njegovem prizadevanju je bil v prvem letu njegovega službovanja v Zagrebu prirejen na ljubljanskem velesejmu tudi poljski oddelek. V bivšem gener. konzulu Fiedlerju Albertiju, ki je z zantmanjem zasedoval slovenski kulturni in gospodarski razvoj, smo si pridobili iskrenega prijatelja, kateremu želimo uspešne nadaljnje kariere.

Bebec ubil starčka

Maribor, 9. decembra.

V Gornji Bistrici pri Črenšovcih v Prekmurju se je dogodil nenavaden zločin. Nenadne smrti je umrl 73-letni hlapec Ivan Cvetko, uslužben pri posestnici Veroni Jakšič. Cvetka so že pokopali, ko je prišel mrtvooglednik prijavit orožnikom, da se mu zdi smrt starega hlapca zelo sumljiva, ker je opazil pri pregledu trupla na glavi za ušesom majhno, kakor fižol veliko krvavečo rano. Na podlagi te prijave so orožniki slučaj preiskali, državno tožilstvo v Mariboru pa je odredilo izkop in raztelesenje trupla. Preiskava je ugotovila, da je pokojni Cvetko umrl kot žrtev bedastega in mutastega reveža Stefana Horvata, ki je star 43 let ter že nad 20 let živi pri posestnici Jakšičevi, kjer opravlja razna dela. Horvat je ubil Cvetka s česalom za živino. Ko je čistil v hlevu krave, je prišel Cvetko v hlev ter gledal Horvata pri delu. To nadzorovanje je beba silno razkačilo ter je udaril Cvetka z vso silo s česalom po glavi. Ta epirva ni ničesar čutil, ko pa je šel k sosedu, mu je postal med potjo nenadoma slabo ter je padel v nezavest, iz katere se ni več prebudil. Raztelesenje je dognalo, da je umrl zaradi izliva krvi v možgane, kar je povzročil udarec s česalom. Horvata orožniki sploh niso mogli zaslišati, ker ne more govoriti in je tudi duševno čisto zmeden. O daljni njegovi usodi bo odločalo sedaj državno pravdnistvo. Vsekakor pa mož ne bo mogel biti odgovoren za svoje dejanje.

Drobne novice

Vdova Hermana Wendela se zahvaljuje

Med boleznijo mojega moža Hermana Wendela, častnega doktorja belgrajske univerze, so bile brzjavke, pisma in želje, ki jih je prejel iz Jugoslavije, zadnje veliko veselje njegovega življenja. Jugoslavijo in jugoslovansko ljudstvo je ljubil do smrti. Njegova poslednja želja je bila, da bi Jugoslavijo še enkrat videl in se za izkazano mu prijateljstvo osebno zahvalil. Smrt je to preprečila. Zato je moja dolžnost, da se v njegovem imenu vsem posameznikom in korporacijam globoko zahvaljujem. Jaz sama sem po smrti Hermana Wendela prešla na stotine sožalnih pism iz Jugoslavije, celo iz vasi in od najprostejših kmetov, v katerih se mi zahvaljujejo za delo mojega moža in me tolažijo. Ta sožalna pisma, časteče posmrtnice in sožalje oblasti in korporacij ob moji izgubi kakor tudi počaščenje mojega moža so mi svetla luč v teh temnih dneh. Ne morem se vsakemu posebej zahvaliti. Zato prosim, naj vsakdo po tej poti sprejme moje veliko zahvalo.

Neuilly-Paris, decembra 1936.

Klara Wendel.

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vze mite zjutraj na prazen želodec kozarec na ravne »Franz-Josef grenčice«.

Koledar

Petek, 11. decembra: Damar, papež; Hugolin, pušcavnik.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspal gospod Andrej Kunstelj, paznik prisilne delavnice v pokopju. Pogreb bo v soboto, 12. decembra ob 4. popoldne. — Na Celovski cesti št. 89 je umrla gospa Ljudmila Maurer, posestnica. Pokopali jo bodo v soboto ob pol 2. popoldne.

† V Ljubljani je umrla gospa Marija Grošelj, čevljarjeva vdova. Pogreb bo danes ob 4 popoldne iz mrtvašnice na Vidovdanskem cesti 9.

† Dobova. Včeraj je umrla gospa Marija Kežman roj. Medved, posestnica v Gaberju, sestra nepozabnega msgr. dr. Antona Medveda, bivšega profesorja v Mariboru. Pogreb blage pokojnice bo v soboto ob 15 v Dobrovi.

† Na Brezjah je 8. decembra umrla vzorna mati vdova Kleindienst Helena; 4 mesece ji je manjkalo do 90. leta.

Naj jim sveti večna luč! Žalujemo naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Iz banovinske službe. Upokojena sta bila Cimperman-Pucelj Fani, poduradnica pri banki upravi v Ljubljani, in Bezeljak Alojzij, sluga pri tehničnem razdelku okrajnega načelstva v Ljubljani.

— Iz policijske službe. Policijski nadstržnik pri predstojništvu mestne policije v Mariboru Franc Peter je bil upokojen.

— P. n. naročnike, bralce in prijatelje »Straz« v viharju obveščamo, da bo zaradi praznika izšla 11. št. 11. dec. 1936. in bo prišla torej z enodnevno zamudo. Vsebinska: »Fronta Moskve«, »Stražimo dom slovenski«, »Kako se ne služijo milijarde«, »Francija, kam gre Tvoja pot?«, »Polglavja iz zgodovine nafte«, »Katališki nauk o oblasti v državi«, »Komunizem išče predvsem mladino«, »Za našo univerzo prinaša upravičeno zahtevo akademikov, da se razume na slov univerzi pod pojmom narodna zgodovina slovenska zgodovina«, »Kopičenje službe«, »Delavski voditelj Staline«, »Naša Koroška«, »II. mednarodni turistični kongres«, »S študentsko palico po Beli Krajini« in poročilo o proslavi 1. dec. v Ljubljani ter o obč. zboru ASKa. — Uredništvo in uprava Ljubljana, Miklošičeva c. 5. Letna naročnina 30 dinarjev.

— Soferski izpiti za vsa motorna vozila bodo za okraje Novo mesto, Metlika, Krško in Brežice dne 17. decembra v poslopu okrajnega načelstva v Novem mestu ob 10 dop.

— V »Službenem listu« kraljevske banske uprave dravske banovine od 9. t. m. je objavljena »Uredba o pospeševanju svilarstva«, dalje »Izprememba t. 14 § 5. uredbi o organizaciji ministrstva za promet in prometne službe«. »Odločba o izločitvi oljnatega semenja in oljnatih plodov iz kontrole po predpisih pravilnika in norm o kontroli semenja kulturnih rastlin«, »Izpremembe norm o selavi rudninskih tvarin in asfaltnih snovi kakor tudi onjihovem preizkušanju«, »Dopolnitev razpisa C št. 43.918/1922 glede svobodnih carinskih skladišč v pomorskih lukah« in »Objave banske uprave o pobiranju občinskih davščin v letu 1936/37. za občino Dobrunje v Ljubljanskem — in Mokronog v krškem okraju«.

Ljubljana

1 Skupna seja karitativnih organizacij. V svrhu končne ureditve božičnega obdarovanja, se bo vršila seja zastopnikov vseh karitativnih organizacij na mestnem poglavarstvu v sejni dvorani v torek, dne 15. decembra ob 5 popoldne. Vabljeni so vse organizacije, ki so sodelovale na dosedanjih sestankih. Posebnih vabil mestno poglavarstvo ne bo pošiljalo. Vsaka organizacija naj prinese s seboj svoj seznam obdarovancev.

1 O. Hitlerju, njegovemu življenju in boju je predaval na XI. pros. večeru gosp. prof. dr. K. Capuder. Številna udeležba je pričala, da ta predmet zanima široko plast ljudstva. Predavatelj je v nazornih besedah, podprt s slikami, dokazal, kako se brezposelnost na pravičen način reši s smotrenim narodnim gospodarstvom. Obiskovalci Lije kakor Nemčije, na lastne oči vidijo velikanski napredek teh držav. Objektivno gledanje na sodobno Nemčijo, kakor je podal predavatelj, je bil namen tega predavanja. Naslednje predavanje bo v petek, 18. dec., na sporedu je: letošnje rojstvo v Palestino, predava g. ravnatelj Vinko Zor.

1 Ponovno opozarjamo na koncert koroških pevcev, ki bo jutri v soboto zvečer ob 20. uri v mali filharmonični dvorani. Na sporedu so izključno le koroške narodne pesmi, ki jih pojeta zbora iz Radiš in Sel na Koroškem. Predprodaja v knjižarni Glasbene Matice.

Velike količine odpadkov

odstranjujejo iz telesa s milim in zanesljivim učinkom

ARTIN-DRAŽEJE

dr. Wandera.

Dobivajo se v vseh lekarnah v skatljicah po 12 dražej Din 8.—

in v vreticah po 2 dražej Din 1'50.

Ogl. reg. pod S. br. 21115/33.

— Grmskim absolventom — Gorenjcem, pri-glašenim za udeležbo na proslavi kmetijske šole na Grmu, ki nimajo zveze v nedeljo zjutraj na dolenjski vlak v Ljubljani in morajo vsled tega dopotovati v soboto popoldne, se sporoča, da je preskrbljeno za brezplačno prenočišče do 60 mož. Komanda mesta je namreč velikodušno ponudila prenočišča na snažnih vojaških posteljah v zakurjenih sobah stare gimnazije v središču Novega mesta. Razen tega bo mogoče prenočiti po žnižani ceni pri Windischerju na kolodvoru in v Kandiji in mogoče še v kakem drugem hotelu. Nekdo od grmskih inštruktorjev bo pri vsakem popoldanskem vlaku v soboto na postaji v Novem mestu za nadaljna pojasnila. — Na svidenje!

— Za vrhniško dekanijo bo občni zbor dekanjskega prosv. odbora v soboto popoldne ob 9. Obenem je tudi predavanje o dobrem tisku. Vsa prosvetna društva naj pošljejo vsaj enega zastopnika na občni zbor.

— Občinske volitve v Sv. Križu pri Litiji. V zadnjem poročilu so bile napačne številke, zato popravljamo: Volivnih upravičencev je bilo 466, volilo pa jih je 382 (81.97%). Bila je samo lista JRZ, ki je dobila vseh 18 odbornikov.

— Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušanim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefov« grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehalo na želodcu in čreveh, pa pijejo »Franz-Josefov« vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Ogl. reg. S. br. 30474/33.

— Vinska razstava in sejem v Ormožu. Zbiranje prijav za vinsko razstavo in sejem v Ormožu je v glavnem zaključeno ter je katalog že v tisku. Prijavljenih je okrog 140 vzorcev, povečini ljutomerskih, deloma pa tudi haloških in slovenj-goriških vin. Kakovost ločnejših vin je izvrstna in izbira na sejm bo velika. Interesentom, tako vinskim trgovcem kot gostilničarjem, se nudi najlepša priložnost, da se v najkrajšem času in z najmanjšimi stroški seznanijo s kvaliteto in razpoložljivimi količinami predvsem ljutomerskih, pa tudi drugih štajerskih vin. Kot že objavljeno, se vrši razstava in sejem v torek, dne 15. decembra, z začetkom ob pol 9 uri. Železniške zveze za prihod in odhod so v Ormožu izredno ugodne.

— Osnovna šola na Zameškem, okraj Krško je zaprta. 200 otrok je brez pouka. Šolski upravitelj Jovan Leopold in njegova žena sta bila premešena in odšla v Sempeter pri Novem mestu. Prosvetna oblast je imenovala za Zameško samo eno učno moč, ki ima bolezenski dopust. Zato je šola zaprta, 600 učiteljskih kandidatov pa čaka na službo. Zahtevamo, da se imenuje potrebne učiteljske moči!

Vsem, ki se zanimajo za življenje slovanskih narodov in za Slomškovo zadevo ter Ciril-Metodovo idejo, priporočamo, da si naročijo za letno naročnino Din 15.— krasen ilustriran mesečnik »KRALJESTVO BOŽJE« — uprava Maribor.

Prvo številko pošiljamo brezplačno na ogled.

Maribor

m Mestna občina deli podpore. Od 15. decembra naprej se bodo razdeljevale vsem mestnim ubožcem podpore za drva. Do podpore so upravičeni vsi, ki prejemajo od mestne občine redno ubožno podporo na knjižico. Tozadavne nakaznice se bodo izdajale v socialno-političnem oddelku mestnega poglavarstva na Rotovškem trgu 9. Vsak mora prinesiti s seboj knjižico, s katero dobiva podporo. Da pa ne bo nepotrebnega navela, bodo delili podpore po abecednem redu, in sicer dne 15. decembra z začetno črko A—D, dne 16. decembra od E—K, 17. decembra L—P, 18. decembra pa od R—Z.

m Smrt kosi. V bolnišnici je umrl v starosti 43 let višji poštni kontrolor g. Janko Firbas. — V visoki starosti 88 let je umrla v Gregorčičevi ulici 8 zasebnica gospa Franciška Schell. Naj počiva v miru!

m Društvo državnih upokojencev v Mariboru bo o božiču obdarovalo nekaj najbednejših članov iz Maribora in drugih krajev, in sicer samo take, ki dosedaj še niso pri obdarovanju prišli v poštev ter so že najmanj leto dni člani društva. Reflektanti naj se prijavijo do 15. decembra na tajništvo v Vrbanovi 59.

m Čiščenje hodnikov. Mestno poglavarstvo opozarja hišne posestnike in oskrbnike na dolžnost čiščenja hodnikov in posipanja s peskom, pepelom ali žaganjem v slučaju poledice. Sneg se mora odstraniti s hodnikov in pešpoti vzdolž vsega posestva.

m Smučarske izlete priredi za božične praznike mariborski mestni avtobusni promet s svojimi lepimi, zakurjenimi avtokari, in sicer v Kranjsko goro, v Ribnico na Pohorju, na Smrekovec ter na najlepše smučarske terene Koroške — na Kanzelhöhe in v Mallnitz. Zaradi velikega števila zainteresovanih po hitrosti prijavami, ki se sprejemajo v pisarni v Plinarški ulici ali pa v prometnem uradu na Glavnem trgu!

m Smučarska pot — samo do Pošte. Na veliko žalost mariborskih smučarjev ne bo mogoče dograditi smučarske poti z vrha Pohorja do vnožja v Radvanju. Pot je dograjena samo do Pošte nad Habakukom, nadaljevanje pa je preprečilo nepričakovana ovira: nek posestnik ne dovoli, da bi se pot gradila preko njegovega zemljišča ter zahteva v nasprotjem slučaju ogromno odškodnino. Tako bo samovolja enega človeka preprečila tako dovršitev dela, ki bi bilo izredno velikega tujskoprometnega pomena za Pohorje, za Maribor in njegovo okolico. Upamo, da bo zimsko-sportna podzveža našla možnost, da se tudi ta ovira odstrani.

m Pogrebno društvo v Radvanju zopet okrađeno. V Radvanju obstoja pogrebno društvo, ki ima svoj sedež v Novi vasi. Društvo oskrbuje pogrebe svojih članov, pogrebi pa nosijo pri pogrebu suknje iz črnega usnja, ki se hranijo v mrtvašnici. Te suknje so bile društvu že pred leti ukradene. Dve so pozneje našli ter jih je društvo dobilo nazaj. V noči na sredo pa je bil izvršen v mrtvašnico vnožič vlom. Storišci so odnesli šest sukenj ter povzročili društvu najmanj 7000 Din škodo.

m Krošnjak z avstrijskimi koledarji. Po Mariboru prodaja že nekaj časa neki Avstrijec nemške koledarje iz Avstrije, ki jih je baje prinesel s seboj čez mejo v celih zabojih. Ker je vsebina koledarjev močno nemško-nacionalna, ima možakar pri tukajšnjih Nemcih veliko uspeha, vsiljuje jih pa tudi slovenskim strankam. Baje jih je prodal tudi nekim tukajšnjim prodajalcem, ki jih sedaj razpečavajo naprej. Primerno bi bilo, če bi možakarja policija poučila, da take kupčije pri nas niso dovoljene.

m Polenovke namočeno. dnevno svežo, dobito v trgovini Skaza, Glavni trg, Rotovž.

m Z razvojem alpinizma in najdi gorakimi velikani nas seznanjui jutri, v soboto, ob 16. popoldne v dvorani Ljudske univerze naš znani turist g. Dušan Vodeb. Predavanje spremljajo krasne skiptične slike. Vstopnina od 1 do 4 Din.

m Kongregacija za uradnice bo imela v nedeljo 13. decembra ob pol 10. sestanek v pisarni KA v etolnem župnišču.

m Občni zbor Družbe sv. Rafaela za izseljence bo v ponedeljek 14. decembra ob treh popoldne v pevski sobi v frančiškanskem samostanu. K občni udeležbi so vabljeni člani družbe in prijatelji izseljenecov.

Mariborsko gledališče

Petek, 11. decembra: Zaprtje.
Sobota, 12. decembra ob 20.: »Baron Trenk«. Red C.

Celje

c »Zlatorog« v mestnem gledališču. Gledališka družina v Celju bo vprizorila v nedeljo, dne 13. decembra ob 4 popoldne v mestnem gledališču Abramovo pravljico s petjem in godbo »Zlatorog«. Predprodaja vstopnic za to predstavo je v Slomškovi tikovni zadrugi.

c Uradni dan Zbornice TOI v Ljubljani za Celje in celjsko okolico bo v torek, dne 15. decembra t. l. od 8 do 12 popoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje.

c Miklavžovo obdarovanje, ki ga je priredila Državna kraljeva zaščita dece in mladine v Celju za vse osnovne šole, je nadvse lepo uspelo. Obdarovanih je bilo nad 400 otrok s čevlji, obleko in perilom. Odbor Kraljeve zaščite dece in mladine se vsem plemenitim darovalcem, ki so pripomogli, da je prireditve tako lepo uspela, v imenu obdarovane mladine najpriščneje zahvaljuje.

c Nesreča otroka. Einfeld Franc, sin delavca iz Soštanj, star 6 let, se je na praznik doma polil z vročo kavo in se opeknel po levi strani telesa.

c Po 20 letih se vrnil iz Rusije. Pred 14 dnevi se je vrnil iz ruskega ujetništva Pristovnik Anton iz Črešnjic, ki stanuje pri svoji sestri na Frankolovem. Pristovnik je kmalu ob začetku svetovne vojne prišel v rusko ujetništvo, kjer je preživel nad 20 let. Končno se mu je le posrečilo dobiti dovoljenje, da je odpotoval iz Rusije in se vrnil zopet v svoji rojstni kraj.

c Kino Metropol. Danes ob 18.15, 20.30 »HELENA« in nov zvočni tehnik. Ob 16 matineja »Beli pekel«.

c Prihodnji prosvetni večer KPD v Celju bo v ponedeljek, dne 21. decembra t. l. Predaval bo g. prof. Janko Miklar o temi: »Po ledenikih in snežnikih« in »Ustanovitvi občni zbor Dekliškega kroška KPD bo v nedeljo, dne 13. decembra t. l. ob 8. popoldne v Orlovskem domu. S tem bo pošiljala nekdanja dekliška zveza, ki je tvorila med leti kader članstva Katoliškega prosvetnega društva v Celju.

1 Kino Kodeljevo igra danes »Poslednji akord« (Willy Birgel)

1 Razglas o ureditvi odtoka vode v jarkih. Mestno poglavarstvo razglasa, da morajo imeti vse javne vode v potokih, jarkih in kanalih neoviran odtok vode. Nekateri posestniki v Ljubljani izkoriščajo javne vode na ta način, da polagajo v vodo cevi, betonske predmete, vodo zaježujejo, poglabljajo dno, razširjajo vodne korita za pranje ali za pridobivanje ledu itd., kar je strogo zabranjeno. Ti posetniki se pozivajo, da v lastnem interesu v roku petnajstih dni odstranijo vse take naprave in da si v smislu določil gradb. zakona in vodopravnih predpisov preskrbe tozadevno gradbeno odnosno vodopravno dovoljenje. V nasprotnem primeru bo mest. poglavarstvo naprave odstranilo na stroške posestnikov, ki bodo tudi strogo kaznovani.

1 Večje posestne spremembe. Zemljiškoprometna komisija pri ljubljanskem okrajnem sodišču je novembra zaznamovala 110 novih kupnih pogodb. V novembru je ocenjena celotna kupna vrednost hiš in zemljišč na 7.350.240 din. Cene svetlu so se gibale od 20—250 din m². — Koslerjevi dediči so odprodali več parcel v Sp. Šiški. Od njih so kupili: Böhm Milena iz Jarš parcelo št. 471/34 v izmeri 701 m² za 168.240 din, Harlander Anton, trgovec na Javorniku, parc. št. 471/33 vrt 571 m² za 108.490 din in Jože Balon, trgovec na Jesenicah parc. št. 471/32 v izmeri 549 m² za 104.310 din. — Pokojninski sklad Ljubljanske kreditne banke je prevzel od omenjene banke hišo št. 16 v Beethovenovi ulici za 1.654.181 din in hišo št. 13 v Gledališki ulici za 1.477.274 din. — Orozjevi dediči so prodali univ. decentu dr. Ivanu Matku posestvo vl. št. 854 k. o. Sp. Šiška za 368.000 din. — Slovenska Matica je kupila od trvdke I. Knez parc. št. 457/2 k. o. Sv. Petra predmestje I. del za 63.340 din. — Trgovec Miro Vovk je kupil od Ane Keručeve parc. št. 73/5 k. o. Gradišče za 115.000 din.

1 Razglas hišnim posestnikom o vzdrževanju odtoknih in kanalskih naprav. Mestno poglavarstvo opozarja vse hišne posestnike, da je strogo prepovedano vlivati v kanale trde in neraztopljive snovi, predvsem pa pesek, ker se kanali s tem zamaše, kar ovira pravičen odtok in povzroča večje stroške za vzdrževanje. Posebno pa je zabranjeno v kanale spuščati plinske, oljne ali kemične snovi, ki razkrajajo betonske naprave. Mestni gradbeni urad bo vršil stalno kontrolo nad hišami, ki spuščajo prepovedane snovi in predmete v kanale. Posestniki so podolotilni zakona odgovorni za vsa nastala škoda ter bodo obutno kaznovani. Istočasno se posestniki opominjajo, da je treba vsako leto vsaj enkrat pregledati odtokne in kanalske naprave, snegolove zlebove itd. Vse nedostatke popravljajo privatna podjetja. Mestni gradbeni urad naj se poziva le v slučajih, ko so javni interesi prizadeti.

1 Sempetersko prosvetno društvo v Ljubljani vabi vse prijatelje katoliške prosvete, da pridejo v podelo zvečer ob 8. v društveni dom v Mostah, kjer bo naša igralska družina vprizorila kratko predstavo na rodne igre »Vlaskarja palenec«, napisano in dramaturizirano od slovenskega pisatelja g. Martja Velikonja. Odbor.

1 Prosvetno društvo »Ljubljana-mesto«. Drevo ob 8. je v društvenem lokalnu v palači Vojkove zavarovalnice redni sestanek za vse moške članstvo. Ker so na programu za vse člane važne zadeve, prosimo polnoštevilne udeležbe!

1 Ljubitelji lepe glasbe pridite danes v kino Kodeljevo, kjer se predvaja »Poslednji akord«.

1 Nocojšnji veliki simfonični koncert Ljubljanske filharmonije v Unionski dvorani bo dirigiral kapelnik Narodnega gledališča dr. Danilo Svara. Dirigentstvo tega koncerta je prevzel, ker je g. Ikonomov obolol. Dr. Svara je priznan kot izvrsten, temperamenten dirigent, ki z vso vestnostjo pripravlja vse umetniške izvedbe, ki so pod njegovo taktirko. Opozorjamo, da se vrši koncert v veliki Unionski dvorani, predprodaja je vsi dan od 8. ure dalje v knjižarni Glasbene Matice in od 1. ure zvečer dalje pri blagajni pred Unionsko dvorano. Opozorjamo tudi na spored, ki ima kratko razlago posameznih del.

1 Klub Kat. učit. abit. ima sestanek v petek ob 17. uri na Miklošičevi cesti 7.

1 Kino Kodeljevo igra danes »Poslednji akord« (Willy Birgel).

1 Fantovski krožek na Kodeljevem bo imel drevo ob 8. izredni sestanek.

1 Moški odsek Salezianskega prosvetnega na Kodeljevem bo imel drevo ob 8. svoji redni sestanki.

1 Pedagoško društvo v Ljubljani priredi jutri v soboto 12. decembra ob 18. v minarološki predavalnici nalovne zvele drugo javno predavanje. Predava prof. dr. Gogala Stanek o smislu sodobnih pedagoških prizadevanj. Člani in prijatelji društva iskreno vabljeno!

1 Jugoslovanska godbeniška liga ima svojo redni letni občni zbor v nedeljo, dne 13. t. m. ob 10. popoldne v lovski dvorani hotela »Metropol« v Ljubljani.

1 Nočno službo imajo lekarni: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Gartner, Moste.

Ljubljansko gledališče

DRAMA — Začetek ob 20.

Petek, 11. decembra ob 13.: »Za narodno blagore. Dijaška predstava. Na obletnici smrti Ivana Cankar. Ja. Izvem Globoko znizane cene.
Sobota, 12. decembra: »Na ledeni plošči. Inven. Znizane cene od 30 Din navdlo.

OPERA — Začetek ob 20.

Petek, 11. decembra: Zaprtje.
Sobota, 12. decembra: »Cavalleria rusticana«. Glumači. Red A.

Trbovlje

O špiritizmu bo zanimivo predavanje danes v petek popoldne ob pol šestih v Društvenem domu. Govoril bo strokovnjak g. prof. dr. Ehrlich iz Ljubljane.

Rudarski praznik sv. Barbare je bil letos predstavljen in ga bomo praznovali v Trbovljah prihodnjo nedeljo.

Pluj

Divjaški nočni napad. Ko se je preteklo noč vračal 25-letni dmnar Ernest Kranjc na svojo dom v Krčevini pri Ptuj, eta ga iz zasede napadla dva neznana moška in ga pobila s koli na tla, da je obležal nezavesten s smrtnonevarnimi poškodbami na glavi. Poškodovanca so prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Sprememba posesti. Veleposestnik Pavel Ornik v Ptuj je kupil od kovaškega mojstra Andreja Kodba enonadstropno hišo v Miklošičevi ulici za 160.000 Din.

Popravila na Dravskem mostu v Ptuj, ki so trajala približno dva meseca, so končana. Zaradi tega je čez most zopet neoviran promet.

Hudo se je ponesrečil 38-letni mizar Rudolf Lazar iz Ptuja. Pri svojem mizarskem poslu je prišel z desno roko pod žago cirkularko, ki mu je odrezala 4 prste na desni roki.

Gospodarstvo

Turistične lire po 2.50 Din

Narodna banka objavlja tale komunikacije:

Na podlagi pooblastila finančnega ministra je Narodna banka sklenila sporazum z Nacionalnim zavodom za promet z inozemstvom v Rim, da po družbi »Putnik« organizira prodajo turističnih lir (čekov, akreditivov, hotelskih bonov) za vse one osebe, ki potujejo v Italijo, kakor tudi za one, ki samo tranzitno gredo skozi to državo. Glavne odredbe sporazuma so naslednje:

Pooblašeni zavodi in menjalci ne smejo potnikom, ki potujejo v Italijo ali kateri potujejo tranzitno skozi Italijo, za same stroške v Italiji, prodajati nobenih tujih plačilnih sredstev, ampak se imajo v ta namen porabiti samo turistične lire, nabavljene na predpisani način.

Potniki, ki potujejo iz Jugoslavije, če so starejši kot 10 let, morejo nesti iz Jugoslavije na podlagi potnega izkazila

a) hotelske bone v lirah, nabavljene v Jugoslaviji za dinarje, za mesečno vsoto 2.500 lir za osebo;

b) turistične čke ali kreditna pisma za mesečno vsoto najmanj 3.000 lir na osebo;

c) osebe, ki razpolagajo z zdravniškim potrdilom za posebno zdravljenje v Italiji, se morejo obrniti na Narodno banko s prošnjo, da se jim v primeru potrebe dodeli tudi večji zneski lir kakor je določeno pod točkama a) in b).

Hotelske bone in turistične čke v lirah si morejo nabaviti samo osebe, katerih prebivališče je v Jugoslaviji, na podlagi vizirnega potnega izkazila.

Za prodajo hotelskih bonov, turističnih čekov in kreditnih pisem na vsem področju kraljevine Jugoslavije je pooblašena družba »Putnik«, druge ustanove pa samo, v kolikor za to dobijo posebno dovoljenje Narodne banke.

Boni, čeki in kreditna pisma, se morajo prodajati potnikom samo po tečaju, katerega ugotovi Narodna banka. Za sedaj znaša 2.50 dinarjev za lito.

Plačilo turističnih čekov se more izvršiti do zneska 1.000 lir za 1 osebo in za vsako dobo 5 dni v svrhu plačila stroškov za časa bivanja v Italiji. Mejni uradi, ki vrše izplačila turističnih čekov, jih lahko izplačujejo po 200 lir dnevno od 1 osebe.

Za uvoznike

Združenje trgovcev v Ljubljani opozarja vse gg. trgovce na novo odredbo ministra financ z dne 26. novembra t. l. št. 54.447, ki odreja, da morajo biti vse carinsko-pošne pošiljke iz inozemstva opremljene z originalno fakturo, ker jih bo v nasprotnem slučaju carinarnica brez odloga vrnila v inozemstvo. Blago, ki pride iz inozemstva priporočeno in kot vzorec brez vrednosti se ocarini samo če presega vrednost 300 din. — Ta odločba stopi v veljavo dne 1. januarja 1937. Ker finančno ministrstvo k tej novi odredbi ni dalo nobenih drugih potrebnih komentarjev, priporočamo združenje vsem interesentom, da nemudoma obvestijo vse svoje dobavitelje, da pošiljkam prilagajo originalne fakture, za sebe pa naj zahtevajo prepis faktur. Združenje se je istočasno obrnilo na Zbornico za TOI s prošnjo, da izpolnjuje na merodajnem mestu k tej novi odredbi primerne in potrebne komentarje.

Naš rečni promet

V prvih desetih mesecih letošnjega leta se je blagovni promet na naših rekah znatno popravil, dočim potniški promet še vedno pada. Primerjalna slika napram lanskemu letu izgleda takole:

Inozemski promet blaga (v tonah)	1935	1936
Uvoz	208.932	268.179
Izvoz	374.290	421.221
Skupaj	583.222	689.400
Notranji blag. promet (v tonah)	1.334.615	1.508.138
Ves blagovni promet	1.917.837	2.197.538
Povečanje znaša 279.701 ton ali 14,5%.		
Tranzitni blagovni (v tonah)	1.176.826	1.745.167
Povečanje znaša 568.341 ton ali 48,3%.		
Potniški je potovalo	1.926.409	1.094.341
Zmanjšanje znaša 832.068 oseb ali 43,2%.		
Od vsega prometa odpade na »Rečno plovbo kraljevine Jugoslavije«	246.712	380.423
Na uvoz in izvoz (tone)	312.122	390.007
Na notr. blag. promet (tone)	17.428	49.866
Na tranz. blag. promet (tone)	136.865	130.560

Ako izvzamemo potniški promet, ki je upadel vsled pancevskega in zemunskega mosta, moremo reči, da se naš rečni promet stalno dviga. N-g.

Letošnje cene tobaka

Odkupne postaje plačujejo letošnji tobačni pridelek povprečno nad 20 din za kg. Ze lanske leto je bila cena višja kakor prejšnja leta, letos pa so jo monopolne oblasti še povišale tako, da so sadilci tobaka zelo zadovoljni z izkupički. Večkrat pa pridejo sadilci tobaka navzkriž z organi monopolnih oblasti, ker zahtevajo, da se njihova vrsta proglasi za boljšo in kot taka tudi odkupi, na kar pa odkupne komisije redkokdaj pristanejo. Za letošnje leto je bila sadnja tobaka precej povečana, toda veliko stebel (samo na tobačni postaji v Metkovićih jih je nad 1 milijon) je ostalo nezasaženih, ker so se pridelovalci bali, da bo cena preveč padla.

Kulturni obzornik

Prva slovenska povest

JANEZ CIGLER: SREČA V NESREČI

Cvetje iz domačih in tujih logov, zv. 11. — Družba sv. Mohorja. 1936. Str. 156.

To zbirko Mohorjeve družbe, ki izdaja tuje in domače klasike z najboljšimi komentarji, smo na tem mestu že večkrat toplo priporočili kot zbirko, ki je slovenskemu izobražencu prav tako kot doraščajočemu dijaku nujno potrebna. Iz nje slovenski človek šele prav spozna pomen, značaj in vrednost del, ki predstavljajo mejnike slovenske kulturne tvornosti. Vodnika, Čopa, Gregorčiča, Jurčiča, Jenka itd. smo v teh vzornih urditvah dobili osvetljeni v novi luči. In zdaj je — za stoletno — na novo osvetlil prvo slovensko izvirno povest, Ciglarjevo: »Sreča v nesreči«, prof. dr. R. Kolarič, ter ji napisal lep literarno-zgodovinski uvod ter jo tudi stvarno razložil ter podprl nje kulturnozgodovinsko problematiko.

Dr. R. Kolarič je najprej kratko orisal dobo, življenje in lit. poizkuse oz. lit. delo Ciglarjevo, ter z drugim poglavjem prešel na monografčno obdelavo prve slove. proze, povesti »Sreča v nesreči«. Ugotavlja, da izda (8—10 avg. 1836) ter neverjetno število izvodov (v 4 letih 3050 izv.), kumovanje Kristofa Šmida ter sprejem pri kritiki — po 22 letih (Levstik). Posebno vrednost predstavlja Kolaričev razbor snovi in zgodba, ker razbira šmidske elemente v povesti, ter jih — proti Burianu in lit. zgod. tradiciji — v precej manjši meri priznava. Analiza zgodbe pa priča, da je bil Cigler zelo neroden pisatelj, ki je o notranji gradnji le malo vedel, ter je podal tri samostojne zgodbe. Vso analizo povesti je Kolarič podal v lepi preglednici, iz katere je jasno videti neenotnost dela. Pri razboru kronološkega poteka naleti na več nemožnosti, pri označbi oseb pa ugotavlja njih brezbarvnost, njihovo vlogo — lutk. Kolarič končno označuje še miselne in obli-

kovne osnove povesti in nje jezik, ki ga je temeljito razbral ter ga opredelil z ozirom na vrstnike in predhodnike. Kljub vsemu pa ima povest velik kulturnozgodovinski pomen, ki ga Kolarič poudarja v zadnjem poglavju, ter stoji tako »Sreča v nesreči« temelju slovenske proze, postane izhodišče tradicije slovenskega ljudskega pripovedništva.

Tako se ta zvezek »Cvetja« vredno uvršča med druge in bi bilo le želeli, da si čim hitreje sledi: dijakstvo pa ga najtopleje priporočamo kot najpotrebnejše domače branje, kot pomožno knjigo k slovenski literarni zgodovini. td.

Bibliografija del slovenskih pisateljic do konca I. 1935. — Sedavila Zlata Pirnat. Ljubljana 1936. Str. 64.

Na tem mestu smo že govorili o krasno izdani ter pomembni knjigi »Die jugoslawische Frauenlyrik« v prevodu ge. Nowyja, ki je izšla v založbi »Belomode« knjižnice za časa kongresa svetovne ženske zveze v Dubrovniku. Tedaj je bila tam tudi razstava knjig, ki so jih napisale jugoslovanske žene. Zdaj pa smo dobili v roke »Bibliografijo del slovenskih pisateljic do konca 1935. I.« francoskim podnaslovom: »Bibliographie des oeuvres des écrivains féminins slovènes«, ki jo je za to priliko sestavila dipl. phil. Zlata Pirnat, ter je izšla kot poseben del Bibliografije jugoslovanskih pisateljic v založbi »Udruženja univerzitetno-izobraževalnih žena v Jugoslaviji«.

Predgovor je napisala ga. dr. Melita Pivec-Stele, v katerem poudarja, da je bibliografija sestavljena po modernih bibliografskih metodah ter da obsega vse knjige in separate, ki so izšle v posebnih knjigah, niso pa upoštevane razprave, ki so izšle v revijah in časopisih. Tako to delo more služiti res kot podlaga za nadaljno podrobno delovanje, kot pravi ga. dr. Pivčeva.

Bibliografija je razdeljena v več delov: v abecedni pregled: a) časnikov, revij in zbornikov, ki so jih urejale slovenske žene oz. izdajale. Pri tem bi bilo morda dobro omeniti tudi to (če se že imenuje urednica »Mladega Jutra«), da je ne-

Dotok zlata v Švice. Izkaz Švicarske Narodne banke za 7. december izkazuje v primeri z izkazom za 30. november povečanje zlatega zaklada za 49,7 na 2.630,7 milij. frankov, dočim se je istočasno devizni zaklad zmanjšal za 0,26 na 53,73 milij. frankov.

Mednarodni borzni indeks je od 28. novembra do 5. decembra narasel od 68,5 na 68,8 (na koncu 1927 — 100).

Cehi bodo dobavljali tračnice za Kitajsko. Iz Prage poročajo, da je med vitkovskimi železarnami in neko kitajsko družbo prišlo do kupčije za 2900 vag. tračnic in železniškega materiala v skupni vrednosti 42 milij. kron. Pri tej kupčiji bosta sodelovali še dve drugi veliki češki železarni.

Indeks cen v Franciji je narasel od 22. do 29. novembra od 468 na 473 in je s tem dosegel najvišje stanje od junija 1931 sem. Od julija 1936 pa do novembra 1936 je indeks narasel za okoli 100 točk. Iz tega indeksa je nadalje razvidno, da so cene uvoznih proizvodov narasle bolj kot pa je znašal devalvacijski odstotek. Od devalvacije franka sem je narasel indeks cen živil za 9%, indeks industrijskih izdelkov za 28%.

Borza

Dne 10. decembra 1936.

Denar

V zasebnem kliringu je angleški funt na ljubljanski borzi popustil na 238,75 denar, na zagrebški borzi pa 237,650—239,2650, na belgrajski na 237,84—239,44.

Avstrijski šiling je v Ljubljani popustil na 8,35—8,45, v Zagrebu pa se je uvrstil na 8,30 do 8,40, v Belgradu pa na 8,2886—8,3886.

Grški boni so beležili v Zagrebu 31,2750 do 31,9750, v Belgradu 31,25 blago.

Italijanske lire so bile v zasebnem kliringu zaključene v Zagrebu po 247,50.

Nemški čeki so v Ljubljani narasli na 13,59 do 13,79, v Zagrebu na 13,56—13,76, za konec decembra so beležili 13,35—13,55, za sredo januarja 13,40—13,60, za konec januarja pa 13,50 blago. V Belgradu so beležili 13,50—13,70.

Ljubljana. — Tečaji s primom

Amsterdam 100 h. gold	2359,65—2374,25
Berlin 100 mark	1743,08—1756,91
Bruselj 100 belg	733,45—738,51
Curih 100 frankov	996,45—1008,52
London 1 funt	212,11—214,17
Newyork 100 dolarjev	4304,76—4341,07
Pariz 100 frankov	201,97—203,41
Praga 100 kron	153,25—154,34
Trst 100 lir	227,70—230,78

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompezacij 2.899.630 din.

Promet na belgrajski borzi je znašal brez kompezacij 3.262.000 din.

Vrednostni papirji

Zürich. Belgrad 10, Paris 20,27, London 21,3125, Newyork 435,125, Bruselj 73,625, Milan 22,925, Amsterdam 236,80, Berlin 174,90, Dunaj 77,50 (81,30), Stockholm 109,90, Oslo 107,10, København 95,15, Praga 15,38, Varšava 81,85, Budimpešta 85,75, Atene 3,90, Carigrad 3,45, Bukaresta 3,25, Helsingfors 9,405, Buenos Aires 1,26.

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 85,50 do 86,50, agrarji 50,50—52, vojna škoda promptna 377,50—378,50, begluške obveznice 68—70, 8% Blerovo posojilo 84,50—87,50, 7% Blerovo posojilo 76—77, 7% posojilo Drž. hip. banke 90—91, Trboveljska 230—250.

Zagreb: Državni papirji 7% investicijsko posojilo 85,75—87, agrarji 50—52, vojna škoda promptna 376—378, begluške obveznice 70 bl., daljn. agrarji 65,50 bl., 8% Blerovo posojilo 86 den., 7% Blerovo posojilo 76—76,50. Delnice: Danica 43 den., Gutmann 53 den., Dubrovačka 260 den., Osj. livarna 140 den.

Belgrad: Državni papirji: 7% invest. posojilo 86 bl.—agrarji 50—50,50, vojna škoda promptna 376,75—378 (377) 12,377 den., begluške obveznice 69,25—69,60 (69,25); 67,20—67,40 (67,20). 8% Blerovo posojilo 85,50—86,50, 7% Blerovo posojilo 76—76,50 (76,25), 7% posojilo Drž. hip. banke 89 den., 7% stab. posojilo (84,50). Delnice: Narodna banka 69,80—70,40, Priv. agr. banka 194—195.

Dunaj. 10. decembra. Današnji borzni sestanek je potekel mirno in je večina tečajev, posebno madjarskih in čeških papirjev polagoma popuščala. Med avstrijskimi papirji so delnice papirne industrije narasle. Beležili so (v oklepajih včerajšnji tečaji): Donavskosavskoajdranska železnica obilnice 72,60 (72,40). Delnice: Narodna banka 176 (175), Donavskosavskoajdranska 17,75 (17,70), Graz-Köfl. 27,25 (27), Steg 32,10 (32,15), Siemens-Schuckert 161,75 (157,50), Stewag 30,10 (30,10), Magnesit 95 (94), Trboveljska 26,85

(27,22), Alpine 36,70 (36,50), Berg-Hütten 580 (590), Rima Murany 81,75 (82,50), Steyr-Daimler-Puch 237 (238,50), Semperit 56,75 (57,10).

Žitni trg

Novi Sad: Pšenica: bč. ladja Tisa Begej 162—164, srem. ladja Donava, Sava 158—160, bč. ban. ladja Donava 161—163, bč. ladja Kanal 160 do 162. Ostalo nespremenjeno.

Ječmen: bč. srem. 64 kg 117,50—122,55, bč. srem. pomladni 68 kg 124—126.

Koruza: bč., srem., nova garant. kval. 73 do 74, srem. nova sušena Indija 84—86.

Otrobi: bč., srem., ban. 82—86, bč. ladja 84—86. Vse ostalo neizprem. Tendence neizprem. Promet srednji.

Živina

Ptujski živalski sejem.

V sredo 9. t. m. je bil na mestnem sejmišču v Ptuj običajni svinjski sejem, ki je bil radi slabega vremena slabo založen in tudi kupčija je bila minimalna. Pripeljali so 135 velikih svinj in 49 prascev, skupaj 184 ščetinarjev. Od teh so prodali 44 komadov. Cene svinjam se od zadnjega sejma niso bistveno spremenile in so bile naslednje: pršutari 5 do 6 Din, mastne svinje 6,50 do 6,75 Din, plemske svinje 5 do 5,50 Din za kg žive teže; mrtve teže 8,50 do 9,50 Din. Prasce za rejo stare 6 do 12 tednov so prodajali po kakovosti od 55 do 140 Din komad.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Novosti:

Bremont, Das wesentliche Gebet. 289 str., vez. 89 Din. — Brinkmayer, Exerzitien für Schwestern. Betrachtungen und Konferenzen. 242 str., vez. 59 Din. — Bogler, Soldat und Mönch. Ein Bekenntnisbuch. 360 str. vez. 63 Din. — Groes, Tiefkatholisches Leben. Ein Zyklus Eucharistischer Vorträge. 159 str., vez. 39 Din. — Höfer, Vom Leben zur Wahrheit. Katholische Besinnung an der Lebensanschauung Diltheys. 342 str., vez. 112 Din. — Keller, Laudate Dominum. Festtagspredigten. 224 str., vez. 39 Din. — Kosmas, Siehe, Er ist vor den Toren. Ein Adventbuch. 118 str., vez. 43 Din. Menge, Die Herrlichkeit der katholischen Kirche in ihrer Lehre. 275 str., vez. 52 Din. — Müller, Der ganze Mensch. Exerzitienlesungen. 118 str., vez. 29 Din. — Niebecker, Das allgemeine Priestertum der Gläubigen. 173 str., vez. 47 Din. — Toth, Die katholische Ehe und Familie. Predigten. 236 str., vez. 43 Din. — Wirtz, Das grosse Argernis. Christus und die Christen. 324 str., vez. 86 Din. — Premrl St. Cerkveni moški zbori. Zbirka raznih pesmi za vse cerkvene dobe za moški zbor din 40. — Sattner-Premrl, Dve božičnici, dvoglasna ženska zbor s klavirjem ali harmonijem din 10. — Sattner P. H., Božičnice, 6 božičnih pesmi za mešani zbor Part. din 20. gl. 4 din 4. — Sieherl L., Pastirci iz spanja, 16 božičnih pesmi za mešani zbor naših najstarejših skladateljev. Part. din 36, gl. 4 din 6. —

Radio

Programi Radio Ljubljana

Gočen program domačih in tujih postaj vam nudi revija »RADIO LJUBLJANA«.

Petek, 11. decembra: 11.00 Solzka ura: Kaj naj čitam! (dialog, vodi g. Arnošt Adamič) — 12.00 Odmevi iz naših krajev (plošče) — 12.45 Vreme, poročila, 13.00 Čas sporod. obvestila — 13.15 Zvoki iz španjije (plošče) — 18.00 Zenska ura: Zena in pravo (ga. dr. Donata Capuder) — 18.20 Cigarski orkestri (plošče) 18.40 Francosčina (g. dr. Stanko Lobon) — 19.00 Čas, vreme, poročila, sporod. obvestila — 19.30 Nac. ura: Zimske lepote planin v Jugoslaviji (dr. Janko Pretnar) — 19.50 Zanimivosti — 20.00 Prenos koncerta Ljubljanske Filharmonije: Dirigent: Bojan Ikonović iz Sofije — 22.00 Čas, vreme, poročila, sporod. — 23.00 Angleške plošče.

Drugi programi

Gočen program domačih in tujih postaj vam nudi revija »RADIO LJUBLJANA«.

Petek, 11. decembra: Belgrad: 30.00 Zagreb: 22.30 Radijski orkester — Zagreb: 20.00 Zbor — 20.20 Zagrebški kvartet — 21.00 Vokalni koncert — 21.30 Kvartet — 22.30 Plesna glasba — Dunaj: 19.25 Abonmentski koncert — 21.45 Plesna glasba — Trst/Milan: 17.15 Plesna glasba — 21.00 Simfonični koncert — Rim-Bari: — 20.40 Plesni večer — Praga: 19.10 Labka glasba — 20.10 Česka operna glasba — 21.00 Lipsko — 22.15 Plošče — Varšava: 20.00 Varšavska filharmonija — 22.30 Plesna glasba — Königsberg: — 20.10 Simfonični koncert — Lipsko: 18.00 Pradžanska opera in filharmonija — 20.30 Plesni večer — Köln: 20.10 Vojška godba — Monakovo: 20.10 Opereta »Sreče je padlo raz krove«.

deljsko prilogo dolga leta urejevala ga. Iv. Klemečičeva, ena prvih slovenskih žurnalistk. b) Izvirnih del, knjig in separatov, ki jih je sestavljala zaznamovala 240. Seveda šteje med nje tudi knjižne izdaje slovenskih pisateljic v tujih prevodih (na pr. češka dela Zofke Kvedrove); nasprotno pa njena hrvaška dela niso všteta, ker so v hrvaškem delu, pač pa samo pod črto omenjena. c) Prevodov, ki so jih našle žene prevele iz tujih jezikov v slovenskega, oz. iz slovenskega v tujeja (Jeranova Cankarja v francosčino in angleščino, Nowyjeva pesmi v nemščino itd.). Ne vem pa, zakaj je imenovala prevod Lagerlöfove: Dekle z močevja, ko ni navedeno ime prevajalca (str. 50). e) Pregled skladb.

Drugi del je pregled prejšnje snovi po vsebini: leposlovje, pripovedništvo, drama, mladinski spisi itd. Zadnje poglavje pa podaja kronološko publikacijo in abecedno kazalo avtoric.

Knjiga je lepo zrcalo delavnosti našega ženstva, kakor se je javljalo dozdaj v slovenskih knjižnih izdajah. Manjka seveda še pregled revijalnih razprav, raztresenih po naših listih. Ko bi dobili tudi pregled udeleževanja žena na drugih področjih: kiparskih, slikarskih, gledaliških, organizacijskih itd. — kar bi bilo želeli — bi naše ženstvo imelo pred seboj čisto bilanco dosedanjega dela, na katerem naj gradi odslej novo kulturo iz svojega duha. Ze samo dejstvo pa, da boče priti na jasno s svojo preteklostjo, spričuje razgibanje v njenih vrstah ter željo, da se tudi naša žena v najkrajšem času udeleži kulturnega dela s tako voljo in — želimo ji — tudi s takim uspehom, kot ga je dosegla že poljska, češka ali bolgarska žena. td.

★

Petdeset let Kmetijske šole na Grmu (1886—1936). Izdalo in založilo ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu, 1936. Dragocena knjiga, ki nam razodeva 50 let zgodovine našega umnega kmetijstva, 50 let smotnega dela za ureditev našega kmetijskega stanu, 50 let napredka in prilagoditve slovenskega kmetijstva modernemu gospodarstvu in novim svetovnopoličnim in svetovnogospodarskim okoliščinam, 50 let trde borbe za zdravo reformo kmetijskega

ga doma, ki je bil na tem, da propade, a se je dvignil k novemu samostojnemu življenju, kmetijski stan pa do upoštevanega stanu, ki je pri nas poklican, da nosi usodo države in ožje domovine na svojih ramenih. Knjiga je vzorno urejena. V začetku poglavja o Grmu, kaj je bil v zgodovini, kako je sprejel kmetijsko visoko šolo, kako se je razvil, kako rasel, dokler da ni »pod svobodnim soncem« vzrasel v svoji svoji koristni lepoti. Knjiga našleva v nadaljnjem poglavju imena vseh, ki so na šoli učili, dolga lista imen, z zlatom zapisanim, ki so v tišini Grma ustvarjali in vzgajali nov rod kmetov, daleč od onih polj, kjer se žanjejo kratkotrajajoče politične slave. Potem sledi zgoščeno poglavje o šolskem pouku in njegovi ureditvi od prvih početkov do danes. Dodan je imenik vseh fantov, ki so tam iskali znanja in so postali stebri našega ljudstva. Knjiga popisuje nato podrobno učila in šolske knjige, knjižnico, ki šteje skoraj 2000 strokovnih knjig iz vseh panog kmetijstva. Knjiga opisuje življenje na šoli, »koristno in prijetno«, in se konča s popisom šolske kmetije v vseh njenih oddelkih. Naši kmetje bodo to z užitkom prebrali, saj je že ta opis sam na sebi navduševalen pouk, kaj se vse s skromnimi sredstvi lahko doseže, ako ima kmet dobro voljo, ki je združena z dobrim strokovnim znanjem. Poljedelstvo, poizkuševališče, živinoreja, travništvo, sadjarstvo, vrtnarstvo, čebelarstvo, vse je podrobno opisano. Knjigo krasijo številni fotografirani posnetki, ki nazorno prikazujejo važnost grmske šole. Knjiga spada v vsako kmetijsko hišo, ker bo vsakemu slovenskemu kmetu povedala, da sje bila šola na Grmu tista, ki je kot prva povedala Nemcem v brk, da bo slovenskega kmetijskega človeka v materinem jeziku učila, kako naj svojo zemljo ljubi, da mu bo ljubezen zvesto vračala. Tudi v bodočnosti bo Grm trdnjava slovenskega kmeta, ker se bo tam nadaljevala tradicija, ustanovljena pred 50 leti.

★

Popravek. V včerajšnji oceni »Kriščanska filozofija«, stolpec 3., se mora stavek »Tomaža, ki vodi duha k najvišjim resnicam takorekoč od zgoraj navzdol«, glasiti pravilno: »od zdelaj navzgor«, kar je sicer jasno iz naslednjih vrstic.

Gospa Simpsonova v angleškem parlamentu

V večje pojasnilo, kako v resnici sodi angleška javnost o ustavnem sporu na Angleškem, naj na kratko prinesemo poročilo švicarskih listov, ki so pisali o znameniti ponedeljkovi seji angleškega parlamenta:

Spodnja zbornica je v ponedeljek z največjo napetostjo poslušala izjavo, katero je Baldwin podal v ponedeljek popoldne. Da je spodnja zbornica v vprašanju kraljeve poroke s svojo vlado enih misli, je bilo po obnašanju jasno videti. Večkratni medklici, ki so bili naperjeni zoper Churchila in zoper polkovnika Wedgwooda, so začudili celo stare parlamentarne častnike... Poslanci, ki so se ob koncu tedna mudili doma med svojimi volivci, kjer so spoznali mnenje volivstva, so danes Baldwinu prirejali take ovacije, kakršnih spodnja zbornica že dolgo ni bila deležna. Še v soboto so precej govorili, da bo Churchill prevzel vodstvo »nove koalicije kraljevih prijateljev v parlamentu«. Danes pa o taki koaliciji zoper Baldwinu nihče več ne govori.

Prvi val razburjenja je zavaloval po zbornici, ko je vstal labourist polkovnik Wedgwood ter stavil svoje vprašanje. Takoj so ga prekinili medklici: »K dnevnemu redu!« Zbornici se je tako spraševanje zdelo brez dvoma predolgočasno in nepotrebno. Vsi so nepotrpežljivo čakali na Baldwinovo izjavo. Napetost je od minute do minute rasla. Tribune so bile natičeno polne. Diplomatska loža je bila vsa zasedena. Ko se je nemir polegel, je stavil polkovnik novo vprašanje, zakaj njegovo prvo vprašanje ni bilo dovoljeno. Ko so bila vsa vprašanja po predsedniku in pa po medklicah preprečena, je ob 3.35 vstal Baldwin ter je podal svojo izjavo. Po njegovi izjavi je vstal voditelj laburistične stranke Attlee ter je izjavil, da je njegova stranka z vlado enih misli. Ko je nato vstal še Churchill, so bila njegova izvajanja sprejeta zelo hladno. Poslanci so klicali: »Sedite! Sedite!« Nato pa so priredili Baldwinu take ovacije, da je grmel. Narodno liberalni poslanec Lambert je skočil kvišku ter zaklical: »Zagotavljam ministrskega predsednika, da ima na svoji strani simpatije vse zbornice!«

V zunanjih hodnikih je bilo pozneje slišati vprašanje, zakaj labouristična stranka podpira vlado v takem vprašanju, ki bi se moglo rešiti na bolj liberalen način. Odgovor pa se je glasil: »Kralj v takem vprašanju ne sme preslišati mnenja ljudstva. Sicer pa bi bil poraz spodnje zbornice v tem vprašanju nevaren precedens, kakršnega si delavska stranka ne želi.«

V zgornji zbornici pa se je zbralo 120 ple-mičev, kateri so prišli poslušati izjavo ministrskega predsednika, katero jim je prebral lord Halifax. Ze dolgo h kaki seji ni prišlo toliko lordov. Na galerijah je bilo vse polno plemkinj. Lordi pa so se začudeno spogledovali, ko je prvič v tej krizi v zgornji zbornici bilo imenovano ime gospe Simpson...

Kakšna je ta gospa?

Vsi listi obširno pišejo, kakšna je ta gospa, zaradi katere se je razburilo pol sveta. Nekaj življenjskih podatkov o njej je prinesel tudi že naš list. Z židovskimi listi v takem poročanju ni mogoče tekmovali, kar nas tudi ni volja. Zanimivo pa pišejo o njej švicarski listi, iz katerih naj napravimo v izveščku kratko sliko!

Odkar se svet zanima za ženitne načrte angleškega kralja, se ameriško časopisje junško prizadeva, da bi življenjske podatke gospe Simpsonove z vsemi mogočimi podatki izpopolnilo. S poročevalsko vneto in strastjo izpopolnjena življenjska slika je tako polna protislovij in fantastičnih priveskov, da je le težko ločiti resnico od fantazije. (Nato švicarski listi poročajo o že znanih podatkih, po katerih je gospa Simpsonova potomka dveh plemiških rodov, ki sta se že davno iz Anglije preselili v Ameriko. Njena mati se je dobro zavedala svojega plemiškega porekla ter je tudi svojo hčerko v tem duhu vzgajala, kar se v

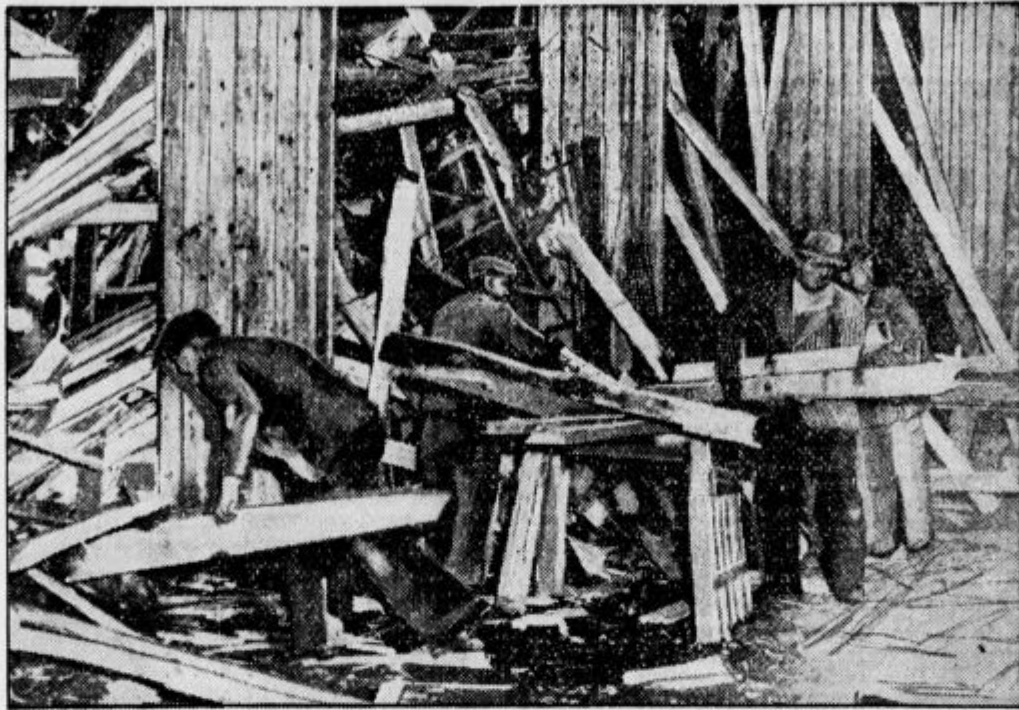
Če je eden izmed siamskih dvojčkov obojen na desmrtno prisilno delo.

Ameriki, kjer sicer ne poznajo nič tega, čudno sliši.) Kakor torej poroča »New York Herald Tribune« iz Baltimore, je mati strogo pazila na to, da bi bila njena hči deležna družabnih prednosti, katere ji gredo kot »potomki modrokrvne družine«. Bessie je hodila v dobre šole, nakar so jo leta 1914, ko je bila stara 18 let, formalno uveli v baltimorsko družbo. Njena simpatična osebnost je takoj imela zagotovljen uspeh. Bila je tako ljubka in

pametna, da je že takrat v mnogo manjšem svetu slavila svoje prvo zmagovalstvo. Ne smemo zameriti krajevemu domoljubu Baltimorčanov, če po svojih družabnih merilih sodijo, da je gospa Simpson vsekakor dostojna zavzeti mesto kake kraljice. Sicer pa newyorskimi časopisi iz Baltimora poročajo, da so tamkaj že davno govorili: »Bessie ne pozna nobenih ovir. Če bo hotela, bo postala še kraljica!«

Tako prijetno in dostojno kramljuje o tej sicer precej kočljivi zadevi resni švicarski listi. Da pa židovski listi popisujejo njene druge prednosti, je umevno. Naše bralke bi utegnile zanimati morda najbolj to, da ji pripisujejo dober gospodinjski talent, da je dobra kuharica, varčna, radodarna itd. To pa je seveda vse relativno.

Praška borza se je podrla!

V Pragi zidajo novo borzo, katera je bila že pokrita. Zaradi slabega opazja pa se je betonski strop podrł ter potegnil za seboj tudi nižje stropce ter tudi novo ostrešje. Pod razvalinami je bilo pokopanih več delavcev, izmed katerih pa so šele čez 12 ur potegnili samo enega mrtliča, 36 let staraga delavca Podhorskega, ki zapušča vdovo in dva nepreskrbljena otroka.

Delavčev truplo je vse zmečkano. V žepih njegove obleke so našli njegovo edino premoženje: dozo za cigarete, v kateri so bile še tri cigarete,

ter bankovce za 20 čeških kron. Komisija, ki je prišla na lice nesreče, je ugotovila, da je vzrok nesreče edino ta, da so bili opaži prešibko delani ter da jih je delal delavec, kateri za to nima nobene kvalifikacije. K sreči izmed drugih delavcev, katere je podsulo, nobeden ne bo umrl ter se njihovo stanje v bolnišnici naglo popravlja. Podjetnik bo pa moral skrbeti za njihovo zdravljenje ter za sirote ubitega delavca.

Na naši sliki vidimo, kako delavci znotraj pospravljajo podrtino.

Tisoče ljudi odnesla voda

Iz Manile, glavnega mesta Filipinskih otokov, ki danes spadajo pod ameriško nadoblast, poročajo pod datumom 8. t. m. o teje veliki nesreči, katera pa se je zgodila že 4. t. m. v severnem delu severnofilipinskega glavnega otoka Luzona. Ker pa je strašna povodenj uničila prav vse brzojavne zveze, je guverner province Isabella mogel šele štiri dni pozneje uradno sporočiti svoji vladi v Manili to novico.

Dne 4. t. m. je silna povodenj naenkrat zalila vso to pokrajino ter na mah pokrila in odnesla 54 mest in vasi. Častniki vojaških oddelkov, ki so hiteli ljudem na pomoč, poročajo, da je reka Gagajan odnesla v morje na tisoče mrtličev. Zato tudi nikdar ne bo mogoče natančno ugotoviti obsega vse strašne nesreče. Silne množine vode so odnesle tudi stotine kvadratnih milj najrodovitnejše zemlje, na kateri je rasel tobak in riž. Boje se, da bo med preostalimi prebivalci začela razsajati kolera in griža.

Od juga proti severu v veliki kanal Balintang teče reka Rio grande de Gagajan, katera pa je zaradi silnega deževja močno narasla ter poplavlila skoraj polovico dežele Isabella ter velike dele sosednje province Nueva Viscaya. Valovi so več kakor sto kilometrov daleč poplavlili vso gosto naseljeno dolino, katera je močno rodovitna, ter jo uničili. Ponekod stoji voda več metrov visoko. Reka Gagajan je narasla za deset metrov nad normalo. Mnogokje stoji voda dva metra višje kakor pa so visoki brzojavni drogovi. Nasipe ob reki je voda na 50 krajih predrla ter se med groznim bučanjem razlila več kilometrov po planjavi, dokler njenih voda niso ustavile gore na vzhodni in zahodni strani.

Guverner province Isabella sporoča svoji vladi, da je voda odnesla na tisoče ljudi ter jih odplavila v morje. Za sedaj je s poplavljenega ozemlja le še malo novic, ker so brzojavni drogovi izruvani, ceste pa zasute. Iz mest in vasi, ki leže višje proti severu od mesta Ilagan, ki so vsi pod vodo, sploh še ni nobenih poročil. Zato se silno boje, da je reka Gagajan tudi na svojem spodnjem teku napravila še večjo nesrečo.

Da vlada v Manili dobi vsaj malo pregleda

o tej nesreči, je poslala nad poplavljenno ozemlje svoje letalo, katero naj pregleda vse in takoj poroča Vkljub temu, da so od 4. do 8. t. m. minili že štirje dnevi, vlada še nima poročil. Zato se opravičeno boje, da je obseg nesreče silno velik.

Snubci in njihov poklic

Poklic pokaže človeka, tudi kadar gre snubit. Diplomati bo na primer takole snubil: »Skleniva večno medsebojno zvezo!«

Mornar bo rekel: »Ob moji strani boste našli varen pristan v vseh viharjih življenja.«

Svečar bo zagotavljal: »Vi ste luč mojega življenja.«

Zlatar bo prepričeval: »Naj naju združi zlata veriga!«

Zdravnik bo prosil: »Oh, ozdravite vendar moje bolno srce!«

Vojak bo hitel: »Prišla si, videl sem te, zmagala si!«

Vrtnar bo obljubil: »Na pot tvojega življenja bom trozil same rožice!«

Šofer se bo ponujal: »Naj te vozim skozi življenje!«

Zidar bo predlagal: »Sezidajva si skupni dom!«

Učitelj bo deklamiral: »V tvojih očeh bom bral vse tvoje želje!«

Pek pa bo dejal: »Rad bi s teboj delil vsakdanji kruh!«

Zadolžen gosposki lahkomišelnej je prišel h krojaču in mu dejal: »Gospod mojster, koliko stane pri vas lepa športna obleka?«

»1500 dinarjev!«

»Koliko pa na obroke?«

»3000 dinarjev, toda polovico je treba naprej plačati!«

»Če imam piti in jesti, lahko prenašam vse napore, samo da imam dovolj spanja!«

Rešitev Nagradne križanke

dne 6. decembra 1936.

Vodoravno: 2. in 67. Sveti Nikolaj, prinesi darovi 14. ar. 16. dreta, 17. nemir, 18. re. 19. pat. 21. Alah, 23. umik, 24. gos. 25. azil, 27. okoliš, 28. mrv, 29. konec, 31. Ajak, 32. olika, 34. rr. 35. enota, 37. nosač, 39. av. 40. os. 42. golob, 44. tlaka, 46. ka, 47. globa, 48. Aron, 50. tapir, 51. riba, 52. ataman, 54. repa, 56. Una, 57. kmet, 58. osat, 60. led, 61. da, 62. mrena, 64. nadir, 66. ca, 67. glej 2. vodoravno.

Navpično: 1. sapa, 3. vd. 4. era, 5. telo, 6. Itaka, 7. na, 8. in, 9. kmik, 10. Omiš, 11. lik, 12. ar, 13. ka, 7. na, 8. in, 9. kemik, 10. Omiš, 11. lik, 12. ar, 13. ulan, 24. grič, 26. lenoba, 28. Mlakar, 29. krog, 30. cola, 32. osat, 33. Avar, 36. to, 38. ol, 41. slina, 42. goba, 43. brat, 44. Tomo, 45. apel, 46. kipec, 48. Atene, 49. nasad, 51. ruda, 52. amen, 53. nada, 55. Adam, 57. kri, 59. tir, 62. Mr, 63. as, 64. ni, 65. ro.

Kmečko orodje v zlogovnici:

1. Kudunjice, 2. majolika, 3. enonjik, 4. tajselj, 5. govedo, 6. otka, 7. sekira, 8. putrh, 9. ojnice, 10. dvokolnica, 11. oje, 12. rovnica, 13. eksekutor, 14. dieto, 15. irhanice. — Kmet gospodo redi.

Vremenska uganka za december:

Dež in veter pred božičem koplje jamo rad mrličem.

Rešitev nagradne križanke:

Izmed onih, ki so križanico pravilno rešili, so bili izžrebani v četrtek 10. decembra ob 3. pop. sledeči izžrebanci:

1. Ulčar Matevž, Bled i. št. 16.
2. Grčman Stanislav, žel. uradnik, Zidani most.
3. Brunec Jože, odvet. koncip. pri g. doktoru Strasserju, Dol. Lendava.
4. Beljan Josip, Kočevje 236.
5. Nič Maks, delovodja, Predvod nad Kranjem.
6. Kalan Matevž, Pevno 4, p. Škofja Loka.
7. Erbežnik Karol, brezposelni delavec, Ljubljana—Moste, Pokopališka 4.
8. Tertinek Veronika, Zagreb, Ilica 176.
9. Blažič Cvetka, Ljubljana, Mariborska ulica 21.
10. Zeichen Rudi, cand. theol. Oberferlach 37, p. Ledenitzen (Koroško).

Za prihodnjo pravilno rešitev križanke je zopet razpisanih 10 nagrad v obliki enomesečnega brezplačnega pošiljanja »Slovenca«.

»SLOVENE« pred 60 leti:

V torek 12. decembra 1876.

Izvirni dopisi.

Iz ljubljanske okolice, 8. dec. Zadnje nam doše »Novice« so prinesle veselo vest, da se bo na novo v zvezkih izdajala Valvasorjeva knjiga »Ehre des Herzogthums Krain«. To je že želel oče ranjega dr. Coste in to željo izrazil v historičnem društvu; sedaj se ima to zgoditi.

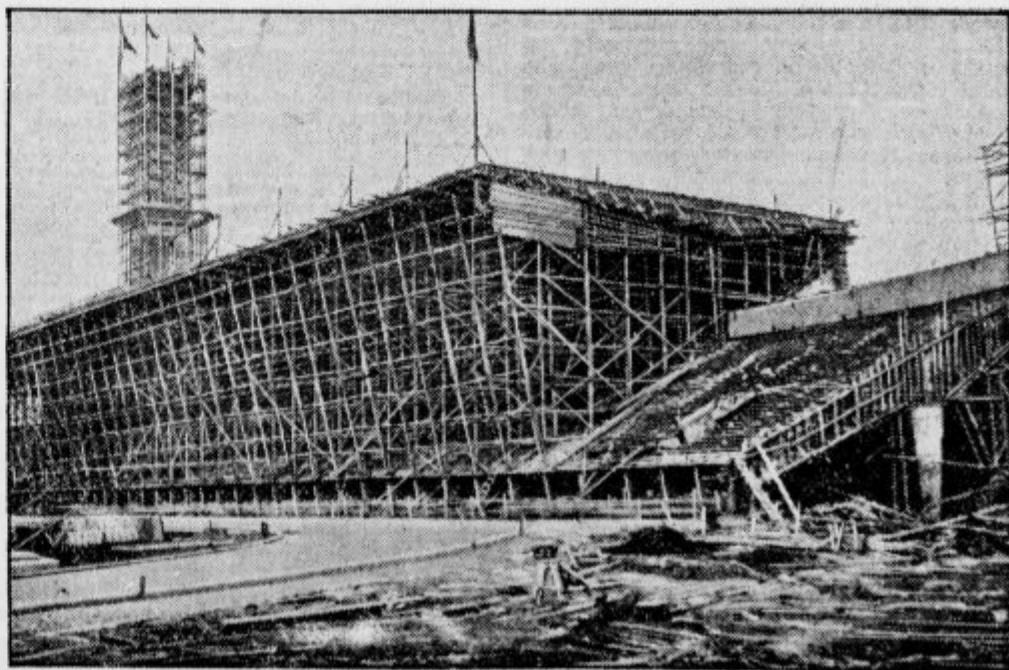
Kar imamo kranskih zgodovin, so večidel zastarele in zelo redke, kakor Vodnikova, Linhartova, itd. Najnovejša Dimičeva pa je bolj znanstvena, sedaj ne ugaja prostemu ljudstvu. Pri tej priliki naj omenim, da ima g. Jelovšek, varuh historičnega društva, tudi kransko zgodovino v rokopisu. Dobro bi bilo, če bi se moglo kako slovensko literarno društvo zastran tega rokopisa, ki je baje prav dober, pogoditi s pisateljem. To mimogrede opomnim in naposled novemu podvzetju želimo najboljši uspeh; gotovo bodo Slovenci in drugi radi segli po tej knjigi ter s tem častili spomin velicega domoljuba, borilnega se za domovino z mečem in peresom, o katerem res veljajo besede, ki mu jih je zapel Jaka Zupan v »Bellici«:

Za kranjo premožen,
Za kranjo ubožen,
Za kranjo učen,
Za kranjo rojen.

Svobodoljub.

Od Ilirske Bistrice, 8. decembra. Dne 1. decembra je poštna zveza med Ilirsko Bistrico in med Podgradom prenehala. Do tega časa je šel vsaki dan poštini voz iz Il. Bistrice v Podgrad in je po najbližji poti vezal dve okrajni sodniji, časa je potreboval 1 uro do 3/4 ure. Pošti največji posla so dajali z Dunaja in Ljubljane dohajajoči časopisi, iz Trsta pa so hodila pisma na okrajno sodnijo Podgradom in druge reči. Od 1. dec. pa gredo naša pisma namesti po najkrajši poti po dolgi poti čez št. Peter. Divačo, Kozina-kerpelce, in od tod po 3 ure dolgi poti v Podgrad! Kako je začela vendar c. kr. pošta štediti, da tako velike kraje, cele okraje brez bližnje zveze pušča, po mestih in družih krajih pa skoraj po sili in brez posebne potrebe pošte odpira. Ali ne plačujemo tudi davkov — zakaj ravna jo z nami tako po mačehovsko?

Peter sreča Pavla. »No, Pavel, prijatelj, ali si res, ali nisi?«
»Da, da, cel, kakor vidiš.«
»Kakšno presenečenje. V časopisih sem čital, da si umrl.«
»Ne, le moj brat je umrl.«
»A tako! Kako škoda!«

Olimpijske igre bodo leta 1940 na Japonskem, kjer se zanje že vneto pripravljajo. Leta 1944 pa bodo na Finskem, kjer že grade v ta namen velik stadion, kakršnega vidimo na sliki.

V Juneau na Aljaski se je udrila zemlja, ki je zasula veliko stanovanjsko hišo, v kateri je bilo ubitih 14 ljudi. Mnogo pa je hudo ranjenih.

Otvoritev franciškanskega zavoda „Collegium seraphicum“

Preteklo nedeljo se je vršila slovesna otvoritev novega zavoda, ki so ga zgradili frančiškani za študijske namene svojega naraščanja. Obenem pa tudi otvoritev nove dvorane, ki je zgrajena v tem zavodu, pa namenjena zavodskim in tudi izven-zavodskim prireditvam. Tega slovesnega dogodka se je udeležila velika množica ljudstva; v dvorani so se zbrali najvišji predstavniki cerkvenih in prostevnih oblasti. Od najvišjih glav navzdol, pa dolga vrsta raznih pomembnih oseb — tja do preprostega ljudstva. Vsi so prisostvovali prireditvi, ki je bila namenjena temu slovesnemu trenutku in obsegala zelo pester spored.

Najprej je govoril provincial dr. p. Gvido Rant in se v izbranih, besedah zahvalil vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri uresničenju tega zavoda, ki je še posebno pomemben v tem času vsepobne zmede in pretebelega najhujšega gorja, da pomore po svoje pri reševanju sočasnih težav z edino odrošilno idejo Kristusove ljubezni. — Temu govoru je sledila vrsta nastopov, v katerih je navzoče notranje razgibavala deloma ljubka in v čisti navinosti ganljiva deca, deloma dve odrasla mladina in frančiškanski kleriki, ki so vsi v raznih deklamacijah, alegoričnih slikah in v raznih dramatskih prizorih pokazali svojo veliko ljubezen do umetniškega udejstvovanja, ki pa naj ne bo samo sebi namen, temveč naj vse služi le vsejini ideji resničnosti, modrosti, lepote in ljubezni. Med temi prizori je prav s te vsebinske strani zlasti zajela Brochevova mistična enodeljanka, ki je skušala odstopiti metafizično ozadje frančiškove molitve k Materi Božji in v tej sferi borbo med božjo pravico in ljubeznijo. Gnila pa je tudi deklamacija »Blagor usmiljenim«, ki jo je napisal p. Roman in ki je bila zgolj odsev današnje socialne bede in krivice; pesem je bila zanešen odsev težnje po temeljiti družabni reformi in luči Kristusove ideje. — Spored pa so sestavljale tudi glasbene točke. Gdč. P. Zupanova je ob klavirski spremljavi p. Frančiška lepo zapela solističen spev iz Sattnerjeve oratorije »Assumptio«. Končno pa je oporni orkester pod vodstvom kapelnika Neffata doživilo podal ouverturo 3 iz Beethovne »Leonore« ter v zvezi s Sattnerjevim zborom še dve skladbi za soli, zbor in orkester: Sattnerjevo »Maria, kako si lepac« in Händlov Alleluja iz oratorije »Mesija«, kar je v celoti umetniško prepričalo.

Značaj nove dvorane je izredno privlačen. Občutljiv umetniški okus je iz nje ustvaril lep in slavnosten, a obenem prikopno domačen prostor. Tako razpoloženje daje še vedno intimni volumen srednje velike prostornosti, toplo zeleni osnovni ton sten, ki se pa zgoraj mehko preliva v naravno rjavino lesenega stropa, ki je kvadratno vezan s tramci; spodaj pa prehaja s srebrom komaj opazno preluknata zelena barva zopet v les temnejše barve, ki prekriva stene od tal do ozkega obročnega balkona. Ta dvorana je za kulturne prilike vsekakor izrednega pomena in bo gotovo hvaležno služila vsakovrstnim prireditvam. Kar se njene akustike tiče, pa je končno mnenje še negotovo, ker ob tej opisani priložnosti ni bila opremljena za koncert, s čemer tudi razpolaga.

Obč. volitve v Kamniški Bistrici pred sodiščem

Ljubljana, 9. decembra. — Burne so bile volitve 26. julija 1934 v Kamniški Bistrici. JNS je postavila pot takratnim namnim režimom, katere nosilec je bil Ivan Pavlin. Nosilec opozicijske liste pa je bil Josip Košir. Vrsile so se nerednosti pri volilni komisiji, katere predsednik je bil Janko Humar, tajnik cestnega odbora v Godiču, a vodja zapisnika šolski upravitelj v Tuhinju Fran Sevnik, sedaj v Radodaju pri Delnicah. Po končanih volitvah je bilo ljudstvo silno razburjeno. Predstavniki opozicijske liste Jos. Pirce in Anton Koprivnik sta zapisovala, da je glasovalo za Koširjevo listo 312, za Pavlinovo pa 176 volilnih upravičencev. Nasprotno je drugi dan Janko Humar objavil, da je za Pavlinovo listo glasovalo 311, za Koširjevo pa 271 volivcev. Upravno sodišče v Celju je 14. septembra 1934 te volitve razveljavilo in med drugim dognalo, da je za Pavlina glasovalo 11 mrtvih in 27 odsotnih volivcev in da je bilo 11 volivcev dvakrat vpisanih. Proti Humarju in Sevniku je bila podana ovadba državnemu tožilstvu, ki je uvedlo sodno preiskavo. Državno tožilstvo je 12. junija 1935 obtožilo Humarja in Sevnika, da sta potvorila volivne spise, hkrati pa je obtožilo Antona Koritnika, mizarja iz Spodnjih Stranj, da je skušal uničiti volivne spise, ko jih je vrgel ekozi okno in tako zakrivil prestopok po 84. vol. zakona. Prva dva sta po raznih intervencijah dosegla za sebe abolicijo procesa. Državno pravdnstvo je prav tako predlagalo abolicijo za Koritnika, kar je bilo zavr-

njeno. Včeraj pa se je moral Anton Koritnik pred malim senatom zagovarjati zaradi prestopka po voliv. zakonu. Koritnika, ki je zanikal vsako krivdo in zlasti namen, da bi hotel volivne spise uničiti, je sodišče po kratki razpravi oprostilo. Koritnika je branil odvetnik dr. Kamušič.

Huda nesreča na stavbi

Ljubljana, 10. dec. — Nekdanje športno igrišče kluba Ilirije, ki je bilo last Kozlerjevih dedičev, sedaj pridno zazidavajo. Na prostornem travniku med Celovsko cesto in Gorenjskim kolodvorom je v zadnjih letih zrastle že nekaj stavb, ponosnih in lepih stanovanjskih hiš, sedaj pa zopet dve gospe, soprogi industrijalcev z Gorenjskega, gradita dve večji hiši ob Medvedovi cesti, to je cesti, ki vodi mimo Gorenjskega kolodvora.

Danes dopoldne ob pol 11 se je pripetila na eni teh stavb huda nesreča. Dvigalo, ki dovaža s tal v višja poslopja gradivo, se je namreč nenkrat utrgalo. Na dvigalu sta bila 29 letni delavec Bogomir Malovrh, doma z Viča, in 28 letni delavec Ludvik Godec, doma iz Idrijske ulice 13. Nesreča se je pripetila radi tega, ker se je utrgala vrh pri škripeu. Dvigalo je zgrmelo iz prvega nadstropja na tla. Malovrh in Godec sta na tleh obležala s težkimi poškodbami. Tovariši sodelavci so oba ranjenca takoj izvlekli izpod padlega dvigala ter poklicali reševalni avto, ki ju je prepeljal v bolnišnico. Oba delavca imata hude poškodbe na glavi in na prsnem košu, imata polomljene ude ter sta dobila razne notranje poškodbe. Stanje obeh je zelo nevarno.

Planinsko predavanje

Turistovski klub »Skala« je priredil v sredo zvečer zanimivo alpinistično predavanje, na katerem je pokazal znan avstrijski plezalec Poppinger filmske posnetke, ki jih je napravil na svojih številnih lepih turah. V petih »ozkih« filmih je predavatelj pokazal najmodernejšo pridobitve plezalne tehnike, nadalje vzpone in smuške ture v pogorjih okrog Matterhorna, lepote Monte Rosa in delo in uspehe plezalne ekspedicije v Kavkazu. Vsi filmi niso imeli ambicije pokazati filmsko dovršenih in zaključenih predstav, ampak so zgolj kot kulturni in reportažni filmi posrečeno ilustrirano delo in težave, borbe in uspehe slehernega resnega plezalca. Predavatelj je med filmom na kratko tolmačil slike in tako vsakemu poslušalcu jasno pokazal, da je plezalec brez dvoma najlepša panoga turistike. Vsi filmi so pokazali, da v inozemstvu goje zlasti v plezalstvu dokaz rafinirano plezalno tehniko, ki jim omogoča vzpone, o katerih najbrž naši domači plezalci z redkimi izjemami še ne računajo. Prepričani smo, da bo to predavanje, ki ga je priredila »Skala« in ki je zadovoljilo do zadnjega kotička naplajeno dvorano, dala vzpodbudo tudi naši domači družini plezalcev, da se lotijo študija plezalnih načinov, ki jih uporabljajo inozemci in tako dosežejo, da bodo v naših domačih planinah le domačini beležili zmagovite prve vzpone.

Videm ob Savi

Imenovanje. Začasno upraviteljico na tukajšnji državni narodni šoli je imenovana tukajšnja učiteljica ga. Ivanka Gornjič. Novo imenovana upraviteljica je za časa prejšnjega režima prestala huda preganjanja, zato ji k njenemu imenovanju iskreno čestitamo.

Poročil se je Knez Stane, tajnik tukajšnje krajevne organizacije JRJ in vnet prosvetni delavec z gdč. Elko Sinčič iz Zagreba. Poročil ju je g. Pečar Franjo, kaplan iz Ljutomer. Mlademu katoliškemu paru želimo vso srečo in polnost božjega blagoslova.

Krško

Prosvetnim društvom leskovske dekanije v vednost, da bo imel v nedeljo, 13. t. m. in sicer ob 10 dopoldne v društveni dvorani cerkvene hiše v Krškem banovinski šolski inšpektor g. profesor Dolenec Ivan predavanje: O nalogah prosvetnih društev z ozirom na sedanje časovne razmere. Morebitni udeleženci sosednih društev se lahko udeležijo sv. maše v Krškem ob devetih.

Sah

Šahovski klub »Santepet« v Ljubljani je dokončal svoj letosnji splošni turnir. Udeležilo se ga je 10 večinoma novih članov. Za prehod v ožji turnir se je kvalificiralo 7 igralcev. Končni rezultat je bil sledeč: prvo mesto si je osvojil Hiren Rudolf z 8 točkami, drugi je Longof s 6 in pol, Hiren Karel in Eppeh 6, Kune 5 točk, Zahkar in Cvenkl 4 in pol itd. Ožji turnir prične takoj 10. Novembra, v katerega pridejo še nekateri igralci od lanskega leta. — V nedeljo 13. t. m. ob 14. igrali revanšni meč s šahovskim klubom Kranj v našem lokalni. Pozivamo sledenče igralce: To. minac, Pretlar, Kapus, Berčič, Bernot, Šuštar St., Šuštar Drago, Hiren, Falbel, da pridejo točno ob pol 14. v klubov lokal.

novega smo zvedeli: Sicer prav za prav še ne vemo kakaj gre, toda govore, da je gospod zdaj najbogatejši mož sveta. Pravijo, da je odkril zlate rudnike, cele gore zlata. Sicer ne vemo natančno koliko. Vendar pa vam odločno svetujemo, nikar zdaj ne potujte tja, ko ni nič kaj primeren čas za tako drzno pot v Kalifornijo.

Že tri mesece preplavljajo Le Havre najrazličnejši pustolovci in kleteži, ki jim teži vest dogla vrsta zločinov. V takih okoliščinah res ne smete tvegati svojih sinov, zlasti ne svoje mlade hčerke. Sploh pa se zdaj nihče več ne vozi preko New-Yorka, to bi bila predolga pot. Mi sami smo opremili tri parnike, ki bodo odpluli naravnost na Chiagres. To gre mnogo hitreje. Zdaj uporabljajo vsi to pot. Ta mesec imamo 712 potnikov. Toda, dobro prevarirate, gospe in pomislite, v kako nevarnost se odpravljate. Potrpite še nekaj mesecev, dokler ne prejmemo točnih obvestil od gospoda Janeza Avgusta Suterja...

Toda gospa Suterjeva je videti tako odločna, da morajo gospodje Pury, Pury & sin umolkneti. Zdaj pač store vse, da bi ji napravili potovanje čim bolj znošno.

Ana Suterjeva se včeraj s svojimi otroki na parnik Ville de Brest, ki je doslej vozil v Jersey, odselja po plove po novi poti, in prevaža iskalec zlata.

Prevoz je trajal ena in štirideset dni. Na ladji je opravljalo službo devet mož posadke in tudi sto devet in dvajset potnikov. Edini ženski na krovu sta bili gospa Suterjeva in njena hčerka. Potniki so se natepli iz vseh vetrov, največ je bilo Francozo, Belgijcev, Italijanov in Špancev. Pot Švicarjev, devet Nemcev in en Luksenburčan so gospe Suterjevo natančno poneli o njeni dolgi poti. O Suterju sicer niso še ničesar slišali, vedo pa, da je v Kaliforniji zlata, biserov in demantov kar na kupe. Samo skloni se, pa si jih lahko nabere. Ta in oni in tisti, vsi ti so že tam in koliko jih še pride za njimi! Mnogo jih je, ki so postali čez noč milijonarji. Zlato leži kar pred nogami gospe. Samo lopato v roke, pa ga nabere.

Sport

Zima in zdravje

Dr. Novak:

Oglejmo si vpliv mraza na naše telo. Lokalni vpliv hudega mraza na nezavarovano telo so ozeblina. Prvih znakov pomrznjenosti ne smemo prezeti. Prizadeti predel kože postane malokrven, sledi neobčuten. Tedaj, ko opazimo te znake, se moramo boriti proti lokalni malokrvnosti in obnoviti krvni obtok. Ozeblino mesto drgnemo s snegom, alkoholom, volnenimi rokavicami itd., in sicer od zdravega mesta proti ozeblini. Ko postane barva kože normalna, jo pomazemo z maslčico in jo dobro zaščitimo pred mrazom. Ozeblina ne smemo približati ognju in jo tudi ne smemo kopati takoj v topli vodi. Če opustimo popisanega, se na ozeblem mestu napravijo mehurji ali pa se na delu celo odmrje. Odmrti deli počasi odpadejo, rane pa se ne nerade in z bolečinami brazgotinami zarastejo. Te rane se tudi rade gnojijo, ker odmrta tkiva ne nudijo nobenega odpora mikrobom. Po ozeblinah na nogi lahko nastopi tetanus. Poišči zdravnika, da ti da serum proti tetanusu.

Splošnega vpliva mraza se naše telo brani s tem, da se žile na površini skrčijo in potisnejo kri v sredino našega telesa, kjer je varna pred ohlajenjem. Tresemo se in s tem proizvajamo toploto. Pri vsakem gibanju mišice se namreč v našem telesu razvije toplota.

Ko se telo ne more več uspešno braniti, prične padati tudi toplota v notranjosti našega telesa. Smrt nastopi, kadar temperatura, merjena v danki, pade pod 20 stop. Celzija. Dokler še utripa srce in temperatura v danki ni padla pod 20 stop. Celzija, zmrznjenca še lahko rešimo. Navidezno mrtve zmrznjenice, ki so ležali več ur v snegu, se je še posrežilo oživeti. Zmrznjenca nikoli ne smemo zapustiti brez pomoči!

V času borbe s smrtno vlad mraza nastopi zmanjšana občutljivost, oslabilenost moči in volje in neodoljiva zaspanost. Mraz deluje torej podobno kot narokoz.

Posebno otrokom, starcem, oslabilim in slabokrvnim preti nevarnost zmrznjenja. Smučar mora vedeti, da vsako zastrupljenje bodisi s pijačo, jedjo ali prevelikim naporom zelo oslabi organizem, ker spravi v neravnovesje sistem, ki regulira toploto. Posebno alkohol je nevaren v vseh svojih oblikah in vinjen človek hitreje zmrzne kot trezen.

Smučki tečaj na Veliki planini. Po Božiču, od 28. decembra t. l. do 1. januarja 1937 se bo vršil pod vodstvom avstrijskega smučarskega učitelja g. Šušteršiča po terenih Velike, Male in Gojske planine smučki tečaj, za začetnike in za one, ki se žele v beli umetnosti bolj izuriti. Tečaj se lahko udeleži vsak, bodisi, da se nastani v planinskem domu, bodisi, da je v svojem bivališču.

Menda ni treba delati posebne reklame niti za tečaj niti za Veliko planino. Šaj kdor je videl Veliko planino v njem smučarski slajd, ta jo obišče, kadar le more, ker ve, da ji ni primeru med našimi planinami, sajar nima smučar daljših od dveh kilometrov. Ina pa zato druge posebnosti, snežne in terenke, zaradi katerih je še nekateri izurjeni tolničar, ki je mislil, da je Velika planina samo za teletnike, gosel dol zlomljeni dlece. To je tudi vsakomur znano, da imamo to planino takorekč pred nosom in ni posebnih stroškov za vlak. In prav tako ni treba velikega denarja, da prebiješ en teden v planinskem domu pri gospodu Andrejki. Za prenočišče, hrano in pripravo za tečaj daš le dvesto, kvečjemu dve sto petdeset dinarjev.

Seveda tuke imenitnosti, kot je kje v Bohinju, Planet ali kje drugje, pri nas za sedaj vsaj še ni. Toda, kdor želi poznati vsakdanjost in preživeti nekaj dni, kolikor moredo preprosto v še nepokvarjeni in veseli smučarski tovaršiji, in naj pride na Veliko planino. Ljubitejši jazz-band življenja, za smučanje so itak za nič, seveda ne bi prišli na svoj račun tu gori. Če pa kdo ne more opraviti tistega za v dom in za prijavo, se naj sline h kakemu znanec v planinski koč, kjer bo deležen prijazne velikoplaninske romantike, ki se biva po teli stanovah. Smučski učitelj pa bo vsakomur na razpolago, tudi najbolj »suhemu« študentu — tomu še celo.

Vreme bo o Božiču letos skoraj gotovo slajno, že zato, ker nas je lani tako razočaralo. Snega je že sedaj dovolj, prišla na podlagi, treba je le dobre volje in nekaj »malenkosti«, pa bomo smučniki v Novo leto na Veliki planini.

Novo smučarsko pot na Veliko planino je napravilo Osrednje društvo SPD od gostilne pri Jurčku v Črni mmo Kranjskega Raka preko Male planine v koč na Veliki planini. Ob sobotah popoldne po prihodni vlaka ob 14.36 vozi avtobus do Jurčeka, enako v nedeljo zjutraj po prihodu preveza vlaka ter čaka pri Jurčku do 17.15 ure, da se smučarji lahko vrnejo pravčasno na večerni vlak proti Ljubljani. Od Črne je smučarska pot speljana do Kranjskega Raka, od koder zavije v položnem loku preko Gojske planine na Malo planino ter dalje do koč na Veliki planini. Velika planina ima najjužnejšo, položna smučarska, tam najde primerna začetnik in izvežban smučar.

STK Moste. Drevi ob 30. sestanek vseh članov nog. sekcije.

Aspinvill. Pripeka vlaga, mokrota, prigrevica. V pristanšču čaka sedemnajst parnikov z zastavami deveterih narodnosti. Iz New-Yorka, Bostona, Filadelfije, Baltimorca, Portlanda, Charlestona in Orleansa so dospeli Američani in se v naskoku polastili male panamske železnice. Vseprek kriče »vpijejo in se gneto, lokomotiva se muči in peha skozi močvirje. Ob železniški progi čepo krivogledi Indijanci in ob boleznih razjedeni črnci v svojih kolibah iz ilovice. V ritmu koles drdrajočega vlaka se iz tisoč grl razlega mogočen spev:

V San Francisco!
V San Francisco!
Suter? Suter. Suter. Suter.
Suter? Suter. Suter. Suter.
V San Francisco!
V San Francisco!

SSZZZZ. K. SSZZZZ. K. Pug!
Welcome Back Again!

Ana Suter tesno objema svoj hčerko. Fantje pa se sklanjajo skoz okno, da bi videli strupene živali v močvirju. Neki Danec in Nemec iz Novega Brunšviga pripovedujeta vse kar sta slišala o velikem stotniku Suterju. Bajje živi prav po cesarsko. Jezdi na odličnem belcu. Njegovo sedlo je iz čistega zlata, tudi nžda je iz zlata, vse je iz zlata: stremena, ostruge, celo konjska kopita. Bajje ves dan samo žro in popivajo.

Gospa Suter se onesvesti. Ob prihodu v Panamo je bilo nekaj njenih las že — belih.

Sonce je liki taleča se breskev. Panama — Frisco. Na krovu parnika z jadr. Posadka je nabraba iz ostudnih Kanakov, ki se jih človek kar boji. Kako strašno jih mučijo. Kapitan, neki Anglež, je enemu izmed njih odrezal palec, da si je z njim natlačil pipo. Čim bliže so deželi zlata, tem bolj so potniki videti vznemirjeni. Za prazen nič se spuste v prerake in mahajo z noži. Gospa Suterjeva trepeta vso pot, vse do Frisca. V San Franciscu pa izve, da Nove Helveticie ni več in da je Suter izginil neznankom.

Povečanje vlažnosti, ki napravi zrak prevodnejši, povzroča večjo izgubo toplote. Radi tega igrajo oblačila smučarja važno vlogo. Volneno blago naj bo osnova smučarjevega oblačila. Tkanine, ki ne dopuščajo zadostno izparevanje, je treba odkloniti. Obleka iz takih tkanin se prepoti in prime telesa, ter povzroča večje ohlajenje.

Površina našega telesa znaša 2 kvad. metra. Pred mrazom jo zavarujemo z obleko. Površina notranjosti pljuč, ki pride v dotik z zunanjim zrakom, pa znaša 150 kvad. metrov, torej 75 kratna površina naše kože. In to ogromno površino zavarujemo s tem, da dihamo skozi nos. Pri tem vdi-havanju se zrak pri prehodu skozi nosne labirinte, katere pot je pokrita z mnogokrwno, vlažno sluznico, segreje in postane primerno vlažen in segret, da ne škoduje pljučam. Če dihaš skozi usta, vpade zrak tak, kakršen je zunaj, naravnost v pljuča.

Prav tako kot prehudega mraza se moramo varovati tudi prehudega solca. Snežna slepota nastopa na nezavarovanih očeh radi solčnih žarkov. Oteklo in boleče oko očeno solzi, včasih nastopa tudi slepota. Bolnika namestimo v temnem prostoru in mu na zaprte oči dajemo tudi hladne obkladke, dokler otekline ne splahne in bolečina ne popusti. Če pa ne želiš ob najlepšem vremenu čepeti v koč, vzemi na smučarski izlet dvojce čadastih očal, s katerimi se varuješ prehudega vpliva solca. V veliki višini jih natakni tudi ob meglenem vremenu. Često zadostujejo odprta očala, ki se ne zasopejo tako lahko kot šoferska. Stekla narahlo namazaj na obeh straneh s suhim milom in jih nato s suho krpo obriši, ker se take mnogo manj rosijo. Bolj občutljive osebe morajo nositi zaprta očala. V sili si pomagamo z drobnopreluknjanim papirjem ali krpo, kožo v obeh očeh pa namazemo s sajami.

Še par besed o žejji. Pri hitri hoji se znojimo, telo izgubi s tem vodo in mnogo raznih soli. Takrat postanemo žejni in pijemo, da dobi organizem nazaj zadostno količino vode, ne dobi pa s tem nazaj soli, ki jih je z znojenjem izgubil. Znano vam je, da sol zadržuje vodo v telesu. Ker se radi pomanjkanja soli na novo voda več ne zadržuje v telesu, voda z znojenjem še hitreje izparava. Zato je priporočljivo ugasiti žejo z osoljeno tekočino.

LZSP (službeno). Danes v petek 11. t. m. ob 18.30 seja upravnega odbora, v damskem salonu kavarna Emona. — Vsi sigurno in točno.

Staničeva kočja bo oskrbovana za Božične praznike, tako da bodo mogli smučarji planinje praznovati božične praznike visoko pod Triglavom. Postojanka bo odprta od 24. decembra do 6. januarja 1937. Okolica Staničeve kočje je globoko zasnežena ter so že sedaj idealne snežne razmere za smučarje. Visokogorski svet nudi vse čare smuka ter razmah na prostornih snežnih. Ob ugodnih snežnih prilikah bo SPD v Ljubljani priredilo za božične praznike smučarsko turo s Staničeve kočje čez Hribarico v dolino Triglavskih jezer ter na Komno. Nošilo prilagaja prevzame oskrbnik Ljotze Bekar, ki biva v kraju Gor. Radoma pri Mojstrani. Triglavski dom na Kredariu za Božič ne bo odprt.

Foto temnica je uredilo Osrednje društvo SPD v Ljubljani v svojih društvenih prostorih ter je dostopna članom. V temnici so na razpolago potrebne kemikalije ter povsem povečevalni aparat. Vsa, ki razvija, odroma povečava v drnšveni foto temnici, se mora predhodno javiti v pisarni SPD. Prosvetom je treba paziti na red in snago. Za razvoj planinskega foto amaterstva je koristno, da se člani v čim večjem številu služujejo društvene foto temnice, ki je na razpolago ob delavnikih od 8. do 12. in od 15. do 19. ure.

Vremenska poročila

Jugoslavanske zimsko-sportne zveze in Zveze za tujski promet z dne 10. decembra 1936:
Kranjska gora — Ratoče-Planica po stanju danes: — 2 C, barometer se dviga, drobno megle, 25 cm suhega snega.
Vršč. Krnica, Tamar po stanju danes: 60 cm suhega snega.
Bistrica-Bih. jezero po stanju danes: — 1 C, zelo ohlajeno, 15 cm suhega snega, smuka za sifo.
Pokljuka po stanju danes: — 2 C, ohlajeno, sneži, 30 cm novega snega, priči, smuka dobra.
Zelenica po stanju 9. t. m.: — 3 C, ohlajeno, mirno, 60 cm suhega snega, smuka prav dobra, avto vožnja do granične stanice.

V boj za naše časopisje! Zahtevajte povsod naš list!

Sonce žge.
Majhna gruča pod vodstvom nekega starega Melikanca se pomika proti Suterjevi utrdbi. Trije mladi in mlado dekle na konjih spremljajo nosilnico, počivajočo na dveh mulah.

To potovanje je Ano Suter popolnoma zlo-milo. Venerom jo stresa mraz. Oči imata steklene.

»O, gospa, bodite kar brez skrbi. Gospod prebivajo v svoji poletni hišici. O, to je lepo po-sestvo na bregu Pernate reke. Radi se spreha-jajo po svojem vinogradu. Pojdite kar tam čez polja. Dam vam zanesljivega vodnika, ki vam bo pokazal gozdna pota, da ne bste srečevali potepuhov. Moja žena prav dobro pozna vso pokrajino in rada vas bo spremljala. Povejte gospodu, da je tudi njihov poslovodja pobegnil na zlata polja. In tudi kovač, s katerim sva bila skupaj v delavnici, je ušel. Povejte gospodu, da skrbim za vse in da bom skušal popraviti, kar se le še da. O, tam bi lahko zaslužili še mnogo, mnogo, toda, naj mi, za božjo voljo, že pošljete navodil! Tu sem čisto sam: povejte, prosim vas, gospodu, da bi bilo prav, če bi kdaj prišli pogledat kaj semkaj.«

Tako govori Janez Marchais. Francoz. poslednji kovač v Fortu, ki zvesto vztraja na svoji postojanki in še vedno dela za svojega dobrega gospodarja.

Krasen kalifornijski večer. Vse dan so potova-li skozi nasade eremitaže. Vso pot od Forta Suterja dalje niso srečali žive duše. Prekrasna pokrajina, na kateri se je bolhotla visoka trava in nizko grmičevje, je vplivala bolj tragično nego pragoz.

Zdaj so se ustavili pred samotnim dvorcem. Samo pes je žalostno odlajal indijanski Sabi. Iz hiše sta stopila dva Indijanca in napravila znamenje z rokama.

Gruča je stopila na dvorišče, kjer so odložili nosilnico.

»Mat! Mat! Dospeli smo. Oče bo takoj tu. Soba pravi, da že ve, da pridemo.«

ZLATO

Roman. — Spisal Blaise Cendrars.

Zdaj pa ko blisk po veliki francoski de-želni cesti čez Lure, Vesoul, Vitrey, Langres do Chaumonta, kjer pa je pariška pošta pred no-šom ušla. V Chaumontu lahko uporabiš parni voz, ki te odpelje v Troyes, odkoder lahko do-peš v Pariz po železnici. Toda gospa Suterjeva je na postajici čitala časopis, v katerem pri-kaže neki Daunier v zasmejljivih risbah vse nevarnosti tega novega prometnega sredstva. Zaradi tega se kljub že določenemu voznemu redu raje odloči za pošto iz Strassbourga, ki je manj nevarna in kjer morda sreča nemško go-vo-reče potnike. Otroci, v prvi vrsti fantje, so zaradi tega celo razočarani.

V Parizu jo bananik M. Dardel st. svari pred preveliko blastnostjo in naglico. Tu prvič izve, da so v Ameriki odkrili zlato. Najraje bi se zjokala in vrnila domov k očetu. Gospod Dar-del sicer ne razume prav, za kaj gre, toda sli-šal je, da romajo iz Evrope v Kalifornijo samo potepuhi in lenuhi, in da se tam tepejo in moré. Zato ji nasvetuje, naj potuje le do Le Havrea, kjer naj pri njegovih tovariših poižve vse po-drobnosti, preden bi se vkrcala na ladjo.

Na ladji, ki plove po Seini navzdol zagleda na kraju gruči ljudi: z razbojniškimi obraz-i. Na svoji prtljaji sedijo in se polglasno pogo-varjajo. Kdaj pa kdaj se razvnamejo v divjem prepirju, iz katerega se razlegajo kriki in klet-vice in izrazi: Amerika, Kalifornija, zlato.

Gospod Pury, Pury & sin kar ne morejo verjeti svojim očem in ušesom, ko zagledajo v svoji pisarni gospo Ano Suter, ki jim pove, da namerava potovati v Novo Helvetijo.

Gospa, seveda poznamo gospoda Janeza Avgusta Suterja, o prav dobro ga poznamo, saj smo že več let njegovi komisijonarji. Kako ve-liko kupčije opravljamo zanj! Pred šestimi me-seci smo mu poslali velik klavir. Toda še nekaj

* KINO * UNION

Danes samo ena predstava ob 16. uri
(večerne predstave odpadejo zaradi koncerta)

Pri treh mladenkah

Paul Hörbiger, Grell Theimer, Else Elster,
Svet. Petrovič, Maria Andergast
Danes nepreklicno zadnjič!

TEL. 27-30 SLOGA

Premiera! Mala obolevna

SHIRLEY TEMPLE
v filmu radosti in veselja za staro in mlado

Otrok sreče

TEL. 21-24 MATICA

Premiera najlepšega filma, v katerem se
predstavlja

Ljubljanka, 16 letna Geraldina Hoff

Irena

Lil Dagover, Sabine Peters, Karl Schönböck

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

MALI OGLASI

V malih oglasi velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglasi reklamnega značaja se računa enokotonska 5 mm visoka pečatna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglosov treba priložiti znamko.

Službodobne

Samoprodaja

tehničnih in kem. novostih, epohalnih in brezkonkurenčnih gasilskih aparatov, odda edino obstoječa nanovo osnovana tovarna v državi. Reflektanti iz sreskih in drugih mest Kranjske, posebno Ljubljane, z gotovino 1 do 5000 Din naj osebno pridejo pomočniku v Ljubljano, Florijanska ulica 42, do 15. t. m. Stalni zaslužek. (b)

Belo in barvasto blago za perilo

flanelo za pidžame in srajce, flanel rjuhe in deke, odeje iz kamelne dlake, prešite odeje dobite v največji izbiri in najceneje v novi, specialni trgovini

F. I. Goričar, Ljubljana
Sv. Petra cesta 30

Da se nova trgovina vpelje, dobi vsak, kdor kupi nad Din 50.—, primerno reklamno darilce!

Denar

Hranilne knjižice

podeželskih hranilnic, ki so članice Zadrugne zveze, kupimo takoj in plačamo najboljše. Ponudbe upravi »Slov.« v Mariboru pod »Tovarni«. (d)

Glasba

Kratek klavir

(Stutzfiegel) — dobro ohranjen, kupim. Ponudbe z opisom in ceno je poslati na: Zupni urad, št. Janž na Dol. (g)

Pohištvo

Moderno spalnico

šperano, fino - pleskano kavkaški oreh, in boljše kuhinjsko opremo proda Krže Franc, mizarstvo, Vrhnika, Idrijska 2. - Izdelava prvovrstna, dveletno jamstvo. Ogleda se brezobvezno pri Janežič, pleskar, Tyrševa c. 23 - dvorišče. (l)

Radio

Največja izbira radioaparatorov

vseh kakovosti: Loeve, Saba, Stassfurt, Mende, Eunis, Magnadyne. - Vse z jamstvom. Ugodna plačila v obrokih. Zamenjava dovoljena. Kleindienst & Posch, Maribor, Aleksandrova c. 14. (r)

Stanovanja

Enosobno stanovanje

za 350 Din, in dvosobno za 430 Din mesečno oddam na Poljanski cesti št. 54-I. (c)

Dvosobno stanovanje

manjše, zelo lepo, oddam družini s čistim pohištvom za 350 Din, I. nad. Predovičeva ul. 11. (c)

Vnajem

Trgovina mešanega blaga

stara, v manjšem podeželskem mestu, na najlepšem prometnem prostoru, se z vso zalogo da v najem in pod ceno prodaja. - Le plačila zmožni reflektanti se upoštevajo. Ponudbe upravi »Slov.« v Ljubljani pod šifro »Zanesljiva eksistenca« št. 18943. (n)

Lokali

se takoj oddajo, primeren za gostilno ali javno kuhinjo, v sredini mesta. Kompletni inventar na prodaj. Informacije daje Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova c. 2-I. (n)

Kupimo

Starinske predmete

kakor tudi dobro ohranjene predmete, ki jih želite prodati, vsame v komisijko prodajo ali pa kupi »Pri Makedoncu« - Ljubljana, Kolodvorska ulica 30. (k)

Tinček in Tonček spet v Afriki

229.

Na begu.

Tekla sta, kar so jima dale noge. Bila sta prepričana, da jo bodo Pigmeji takoj ucvrli za njima, toda pritlikavec to niti na misel ni prišlo, s takšno divjo vneto so se premetavali po tleh in se tolkli s pestmi.

»Prej ali slej se bodo pa le spomnili, da sva ušla,« je med begom zasopihal Tinček. »Najbolje bo, da se skrijeva na kakšno drevo.«

Splezala sta po rogovili na bližnje drevo. Na njem je bilo vse polno majhnih opic, ki so začudeno upirale svoje drobne oči v nepovabljene goste in nevšečno vrščale. Povzpela sta se prav na vrh drevesa in se skrila med gostim vejevjem.

»Zdaj naj naju pa le iščejo!« je zadovoljno rekel Tinček. »Tako bistrih oči niti mačka nima, da bi naju opazila tukaj zgoraj!«

Naznanjamo vsem sorodnikom in znancem pretužno vest, da je umrla naša zlata mama, stara mama, taša in teta, gospa

Franja Hafner

roj. Korošec

v 74. letu starosti. Pogreb blagopokojne se bo vršil iz mrtvaške veže na Vidovdanski cesti k Sv. Križu v petek ob treh popoldne.

Ohranite jo v blagem spominu!

Zalujoči ostali.

Sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo, da je naš ljubljani

Andrej Kunstelj

paznik deželne prisilne delavnice v pokoju

previden s svetimi zakramenti za umirajoče, star 88 let, umri. Pogreb bo dne 12. t. m. (v soboto) ob štirih popoldne iz mrtvašnice na Vidovdanski cesti.

Predobrega pokojnega priporočamo v molitev in blag spomin.

Zalujoči Kunsteljevi.

Naša zlata mama, stara mama, gospa

Kristina Hočevar

roj. Sadnikar

vdova lekarnarja na Vrhniki

nas je danes ponoči ob 11.30, v 77. letu starosti, za vedno zapustila.

Pogreb srčno dobre, nepozabne pokojnice bo v petek 11. t. m. ob dveh iz palače »Dunav«, Beethovnova ulica, do železniškega prelaza na Celovski cesti, odkoder bodo prepeljani pokojnični zemski ostanki na dom našega pokojnega očeta na Zgornjem Brniku. Od tam jo bomo spremili isti dan ob 15.30 na pokopališče v Cerkljah.

Svete maše zadušnice se bodo darovale na Vrhniki, v Cerkljah in v Ljubljani.

Vrhnika-Ljubljana, dne 10. decembra 1936.

Ph. mr. Stanko s soprogo Anico, lekarnar in narodni poslanec na Vrhniki, ph. mr. Slavko s soprogo Nado, lekanar v Šiški, Marinka dr. Andrejčičeva rojena Hočevar s soprogo Antonom, odvetnikom. Toussaint, Maruška, Jakec, Andrejček in Igor, vnuki.

V nedeljo, dne 13. decembra celodnevna božična razstava

stekla in porcelana, novo dospelih modernih servisov, krasnega kristalnega stekla, razne novosti in keramike ter mnogo drugih lepih in praktičnih predmetov. Vsakomur prost ogled v trgovskih prostorih tvrde

Ivan Kovačič, Maribor, Slovenska ulica 10

Za »Jugoslovansko tiskarno« v Ljubljani:

Karel Čeč.

Izdajatelj: Ivan Rakovec.

Urednik: Viktor Cenčič.

Prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da je 10. decembra 1936 ob sedmih zjutraj umrl

Franč Jelnikar

bivši organist in cerkvenik v Stangi pri Litiji

Pogreb bo v soboto 12. decembra ob desetih iz hiše žalosti, Tuji grm 9, na farno pokopališče na Jančnem.

Zalujoči ostali.

Pisarniško moč

veščo slovenske, srbohrvatske in nemške korespondence in knjigovodstva, išče urarsko zlatarska veletgovina. Ločnik Anton, veletgovina ur Celje. (b)

Službe iščejo

Šofer - mehanik

abstinent, vešč nemščine in srbohrvščine — išče primerno zaposlitev na luksuznem avtu. Ponudbe pod »Vesten« P 18244 na »Slovenca«. (a)

Brez posebnega obvestila.

Neizmerne žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša iskreno ljubljena mati, stara mati, babica in taša, gospa

Frančiška Schell

zasebnica

v četrtek, dne 10. decembra 1936 ob dveh zjutraj po dolgi, mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, v 89. letu starosti, Bogu vdano umrla.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil dne 12. decembra ob treh iz mestne mrtvašnice v družinsko grobnico na Pobrežju.

Sveta maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 14. decembra ob sedmih v stolni cerkvi v Mariboru.

Maribor, dne 10. decembra 1936.

Schell Marija, Peheim Katarina, hčeri, Schell Marica, Schell Alojzija, snahi, vsi vnuki in pravnuki.

ZAHVALA. Ob prebriski izgubi, katera nas je doletela ob prerani smrti naše nepozabne, dobre soproge, zlate mamice, stare mame in taše, gospe

EME OREHEK

se najiskrenejše zahvaljujemo gg. zdravnikom sanatorija »Šlajmerjev dom« šefu dr. Kramariču, dr. Merčunu in dr. Cebolinu za njihov trud, da bi rajno rešili smrti, č. sestram za vsestransko pozornost in požrtvovalno postrežbo; Trgovsko bolniškemu podpor-nemu društvu za blagohotno naklonjenost; vsem darovalcem prekrasnih vencev in šopkov in vsem onim, ki so nam izrekli pismeno ali ustmeno sožalje. Zahvala tudi zastopstvu mestnega poglavarstva, magistratnemu uradništvu in vsem drugim, ki so drago rajno spremljali na zadnji poti. Srčna zahvala tudi g. g. katehetu Ignacu Zaplotniku za pismeno tolažilno sožalje in darovano sveto mašo v blagor rajne. Bog poplačaj in povrni!

Zalujoči ostali.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljam tužno vest, da nas je za vedno zapustila, previdena s tolažili sv. vere, naša ljubljena teta, stara teta, sestrična in svakinja, gospodična

Ljudmila Maurer

posestnica

Pogreb drage pokojnice bo v soboto, dne 12. decembra ob pol dveh popoldne iz hiše žalosti, Celovška cesta 89, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 10. decembra 1936.

Maksimilijana Venedig roj. Maurer
ter ostalo sorodstvo.

Neuspela pogajanja papirniškega delavstva

Dev. Mar. v Polju, 10. dec.

Prejeli smo: Pogajanja za novo kolektivno pogodbo so končana. S prvim septembrom je podjetje »Zdrženih papirnic Vevče, Goričane in Medvode« odpravilo kolektivno pogodbo, katere je imela poteči s prvim decembrom t. l. Kakor se vidi iz poročil, ki so jih dale javnosti strokovne organizacije, ki pa so bila pomanjkljiva, redka, nejasna in celo klaverna — je podjetje zahtevalo znižanje plač delavstva. Kakor pa se vidi iz poteka celega boja oziroma pregovarjanja je podjetje z zahtevo po znižanju prejemkov prišlo šele pozneje, to tudi potrjuje »Pravica« v svoji 47. številki. Pri vsem tem je bil spreten manever podjetja, katerega pa strokovne organizacije niso spregledale. Pregovarjali so se in menili za stvari, ki za kolektivno pogodbo niso bile prevažne, pripravili so za stvari, ki so zakonito jasne, temeljno točko pa so odlašali, namesto da bi prva prišla v razpravo. Tako je že že v začetku, sicer neopazeno, dobilo vodilno vlogo podjetje, podprto z argumenti, ki so sicer jalovi, vendar pa ni bilo protirazgovorov. Tu je težilo vsega boja, pa naj se prizadeje še tako izvijajo. Zadeva je bila od strani strokovnih organizacij v strokovno zavojena, ne rečemo pa da namenoma. Veak človek greši in nezmotljiv tudi ni nihče. V koliko pa je borba res delavsko iskrena, je pa seveda zopet drugo vprašanje.

Tako je prišlo, da je pregovarjanje trajalo me-

sece in da je končno pogodba potekla (1. dec. t. l.). To pa je bil namen podjetja, da zavleče do tega termina, zastopstva strokovnih organizacij, pa se tega niso zavedala. Prišel je od podjetja zaželeni datum in delavstvo je danes v brezpogodbenem stanju, po tolikih letih, z upanjem, danim na zadnjem shodu, da se bori naprej in udari ob ugodnem trenutku. Kaj se to pravi? Pogoreli smo! Zalogostno je to, tembolj žalostno, ker se žonglira z demagogijo, kakor da je delavstvo predmet eksperimentov.

Vprašamo odgovorne, ki so vodili delavstvo: Ali ste se zavedali, da so papirničarji isto tako naša slovenska in jugoslovanska skupnost, da bi vendarle tudi naše politično življenje k temu spregovorilo svojo besedo in končno oblast. Ne pomagajo zavijanje, dejstva govore. Ne pomagajo izgovori: »nimamo nič skupnega s političnim življenjem, banska uprava je proti nam, zastopniki oblasti so na strani podjetja.« To se je slišalo ob 12 in sliši se še danes. Verjemite, da to ne bo zabrisalo pogrešenih korakov.

Papirniškemu delavstvu pa samo to, vsaka šola nekaj stane. Želimo, da bi papirniško delavstvo spoznalo napačnost svoje smeri in zopet prišlo do svoje organizirane moči kakor nekdanj. Resnične, iskrene in dobro misljene besede niso napisane iz škodoželjnosti ali napačnega mnenja, pač pa iz potrebe.

Sodniki in sodni uradniki so zborovali

Ljubljana, 9. decembra.

Na praznik dopoldne je bil izredni občni zbor Društva sodnikov v justični palači II. nadstropje. Zbor je vodil ob dobri udeležbi predsednik društva apelacijski sodnik g. Josip Janša. Na dnevnem redu je bila razprava o pravilniku glede pomožne akcije članom in glede spremembe pravil. Društveni tajnik s. o. a. g. dr. Stanko Strukelj je podal obširen referat. Iz društvenega pomenjenja, pred vsem iz posmrtninskega sklada se bodo dovoljevala članom posojila do zneska 5000 Din. Pravilnik je občni zbor s malenkostnimi spremembami sprejel v utilitaciji, kakor jo je bil predložil društveni odbor. Pri slučajnostih je prišlo v debato tudi vprašanje pripustitve žensk k sodniškim poklicu. Višji državni tožilec g. dr. Kravina je podal občnemu zboru temeljita in vsestranska pojasnila o tem vprašanju. Nadalje je občni zbor izrazil globoko željo, da bi se v najkrajšem času sprejel novi zakon o sodnikih, ki je v osnutku že pripravljen v pravosodnem ministristvu.

V sobi št. 28 okrajnega sodišča so istočasno zborovali sodnoadministrativni uradniki iz območja ljubljanskega apelacijskega sodišča. Navzoči so bili kljub slabemu vremenu mnogi delegati iz Maribora, Celja, Novega mesta in drugih krajev. Na dnevnem redu je bila edina točka: ustanovitev Društva sodnih uradnikov in voitev prvega odbora. Prva naloga društva je skrbeti za socialno in gmočno izboljšanje društvenih članov. V odbor so bili izvoljeni: Avgust Juh, predsednik, Marija Primozčič, tajnica, Josip Skrem, blagajnik, Ivan Jurjevčič, odbornik, vsi iz Ljubljane, ostali odborniki: Jože Hribar, Laško, Anton Novljan in Jakob Smrdelj, oba iz Novega mesta.

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE CELJE — LJUBLJANA — MARIBOR

OBRETNOST MERA ZA VLOGE ZNASJA

DO 5%

ZA VLOGE IN OBRETI JAMČI DRAVSKA BANOVINA Z VSEM SVOJIM PREMOŽENJEM IN VSO SVOJO DAVČNO MOČJO.

Viktor Pol

novi generalni konzul republike Poljske v Zagrebu

Dne 1. decembra 1936 je prevzel posle generalnega konzula Rep. Poljske v Zagrebu g. Viktor Stelan Pol, ki je bil od leta 1934 svetnik poljskega poslanstva v Belgradu. Doma je naš gen. konzul iz Slezije. Studiral je na orientalskem oddelku konzularne akademije na Dunaju. Leta 1916 je bil imenovan za atešaja avstro-ogrškega konzulata v Carigradu, kjer je služil do leta 1918, ko se je vrnil

v osvobodeno domovino in stopil v službo zunanjega ministristva v Varšavi. Po kratkem službovanju v prestolnici je bil dodeljen kot konzul poljskemu poslanstvu v Budimpešti. Leta 1922 je vršil funkcijo namestnika generalnega komisarja za prevzem državne imovine v Gornji Sleziji ter se nato vrnil v ministristvo zunanjih zadev. Leta 1925 je bil dodeljen kot tajnik k poljskemu poslanstvu v Teherenu. Od tod je bil premeščen kot konzul v Tabriz v Azerbejdžanu v sev. Perziji. Leta 1931 pa je postal upravnik gener. konzulata v Tiflisu (Kavkaz), od koder se je vrnil v Varšavo kot referent za srednjeevropske zadeve v zunanjem ministristvu. Leta 1934 je postal svetnik pri poslanstvu v Belgradu.

Kariera novega gener. konzula, ki popolnoma obvlada srbohrvatski jezik, kaže, da smo dobili v njem, ki je sedaj tudi vrhovni šef poljskega konzulata v Ljubljani, močnega velikega diplomatskega izkušenj. Odkar je bil v Belgradu, se je ves čas živo zanimal za slovenske zadeve, posebno gospodarske in večkrat načeljal vprašanje ožjih gospodarskih stikov med Slovenijo in Poljsko.

Ko ga pozdravljamo na novem službenem mestu, na katerem bo prišel v neposredni stik s slovenskimi zadevami, mu želimo, da bi se njegova prizadevanja za poglobitev gospodarskih, turističnih in kulturnih stikov med severozapadnim delom Jugoslavije in Poljsko popolnoma posrečila.

Generalni konzul Rep. Poljske g. Stefan Fiedler-Alberti, je dne 31. novembra t. l. zapustil svoje službeno mesto v Zagrebu, ker je bil poklican na odgovorno mesto v zunanjem ministristvu v Varšavi. V Zagrebu je bil tri leta in se je ves čas svojega delovanja zelo živo zanimal za slovenske kulturne in gospodarske zadeve ter kot obiskovalec prirodnih lepot Slovenije rad zahajal k nam na odpočitek. Plod njegovega zanimanja za nas je v veliki meri tudi ustanovitev častnega konzulata v Ljubljani, ki naj bi po njegovi zamisli služil predvsem nadaljevanju že od četrstoletja tako plodovitih stikov med Slovenci in Poljaki. Po njegovem prizadevanju je bil v prvem letu njegovega službovanja v Zagrebu prirejen na ljubljanskem velesejmu tudi poljski oddelek. V bivšem gener. konzulu Fiedlerju Albertiju, ki je z zanimanjem zasledoval slovenski kulturni in gospodarski razvoj, smo si pridobili iskrenega prijatelja, kateremu želimo uspešne nadaljnje kariere.

Bebec ubil starčka

Maribor, 9. decembra.

V Gornji Bistrici pri Črenšovcih v Prekmurju se je dogodil nenavaden zločin. Nenadne smrti je umrl 73-letni hlapec Ivan Cvetko, uslužben pri posestniku Veroni Jakšič. Cvetko so že pokopali, ko je prišel mrtvooglednik prijavitelj oziroma, da se mu zdi smrt starega hlapca zelo sumljiva, ker je opazil pri pregledu trupla na glavi za ušesom majhno, kakor fižol veliko krvavečo rano. Na podlagi te prijave so orožniki slučaj preiskali, državno tožilstvo v Mariboru pa je odredilo izkop in raztelesenje trupla. Preiskava je ugotovila, da je pokojni Cvetko umrl kot žrtev bedatega in mlastega reveža Stefana Horvata, ki je star 43 let ter že nad 20 let živi pri posestniku Jakšičevih, kjer opravlja razna dela. Horvat je ubil Cvetka s česalom za živino. Ko je čistil v hlevu krave, je prišel Cvetko v hlev ter gledal Horvata pri delu. To nadzorovanje je beba silno razkačilo ter je udaril Cvetka z vso silo s česalom po glavi. Ta sprva ni ničesar čutil, ko pa je šel k sosedu, mu je postalo med potjo nenadoma slabo ter je padel v nezavest, iz katere se ni več prebudil. Raztelesenje je dogodilo, da je umrl zaradi izliva krvi v možgane, kar je povzročil udarec s česalom. Horvata orožniki sploh niso mogli zaslišati, ker ne more govoriti in je tudi duševno čisto zmeden. O daljši njegovi usodi bo odločalo sedaj državno pravdišstvo. Vsekakor pa mož ne bo mogel biti odgovoren za svoje dejanje.

Desetletnica Pašičeve smrti Dr. Stojadinović govori na grobu velikega državnika

Belgrad, 10. decembra. Danes ob 10. dopoldne je bila v saborni cerkvi spominska svečanost za desetletnico smrti Nikole Pašića. Parastosu so prisostvovali ga. Djurdjina Pašičeva s hčerko go. Pavlo Pašičevo, sinom Radomir in vnukom ter drugimi sorodniki. Dalje so bili navzoči kraljevska namestnika dr. Radenko Stanković in dr. Perović, predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, notranji minister dr. Anton Korosec in ostali člani vlade.

Cerkvene obrede je opravil patrijarh Varnava ob asistenci sedmih škofov in 10 duhovnikov. Po končanih cerkvenih obredih je imel patrijarh govor, ki ga je končal z željo, da bi življenje pokojnega Nikole Pašića in njegova velika dela služila za zgled in vzpodbudo sedanjim in bodočim rodovom, kako je treba voditi svoj narod in svojo domovino in kako je treba zanj živeti in delati.

Ko je končal svoj govor, je patrijarh Varnava pristopil k gospe Gjurdjinovi Pašičevi ter drugim sorodnikom ter izrekal sožalje. Nato so pristopili k pokojnikom sorodnikom kraljeva namestnika dr. Stankovića in dr. Perovića, ki sta izrazila sožalje, in predsednika vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinovića, za njim pa člani vlade.

Na pokopališču

Ob 11. dopoldne je bila spominska svečanost pred grobom Nikole Pašića na novem pokopališču, kjer je imel govor tudi predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović. Žalno svečano so prisostvovali razen pokojnikovih sorodnikov člani vlade, predsednik narodne skupščine Stevan Cirić, predsednik senata dr. Želimir Mažuranić in drugi odličniki. Na pokopališču se je zbralo okrog 10.000 ljudi. Žalno svečanost je opravil škof Braničevski ob asistenci 10. duhovnikov. Po končanih obredih je imel predsednik kraljevske vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović tale govor:

Govor predsednika vlade

Deset let je minilo, ko je Nikola Pašić zaprl svoje trudne oči (Slava mu!) Takrat, pred 10 leti, je kot neko tragično znamenje postavila beogradska mladina ta trnjeven venec, ki ga danes vidimo na njegovem grobu, označujoč s tem simbolno grenko trpljenje, ki je najprej politično ustvarilo Srbijo in potem Jugoslavijo. Kajti ta pot grenkobe ni bila samo njegova, temveč vse naše države, pri ustvarjanju, kjer je on tako pomembno in modro sodeloval. V političnih bojih, v trpljenju in ustvarjanju je prebil pokojni Nikola Pašić skoraj 60 let, torej več kakor povprečno človeško življenje. Njegovo politično delovanje je tako veliko in obsežno, da je moglo nastati samo v vladi velikega političnega genija in v rokah pravega orjaka, ki ga nikakor ne moremo meriti z navadnim merilom, s katerim se merijo drugi politiki. V teku svojega življenja je ustvaril dela, ki so ga preživela, ne samo njegova, temveč bodo preživela tudi nas vse in bodo stoletja in stoletja zbujala občudovanje in zahvalo potomstva. Življenjska povest pokojnega Nikole Pašića, posebno od leta 1880 in vse do njegove smrti, je dejansko povest naše države in našega naroda. Noben naš politik ni tako vezan z narodno zgodovino s svojim življenjem in s svojo osebnostjo kakor on. Celih poglavij zgodovine našega naroda v zadnjih 10 letih ne bi mogli brez njegove osebnosti ne razumeti ne predstavljati si jih. Politični realizem pokojnega Nikole Pašića je povzročal napade in obtožbe njegovih nasprotnikov, med katerimi ni manjkalo niti napada o njegovi dozdnevni izdaji domovine. Pogosto so ga obsuli s psovskami, ki jim ni bilo nič sveto, niti najsvetejše stvari ne; toda on je stal pokonci in trdno kakor granit, prepričan, da bo nekega dne spet vstal čist in svetel prekajen v vseh teh napadih. Danes, ko je rešen ostrogi osebnih napadov, mu celo njegovi nasprotniki priznajo njegovo delo, zgodovina mu je pa prisodila prostor, ki mu gre, med prvimi. Zato spada Nikola Pašić v vrsto naših največjih političnih in narodnih veličin. Zato izkazuje njegovemu spominu danes ob desetletnici njegove smrti skoraj ves naš narod svoje globoko spoštovanje in iskreno nacionalno hvaležnost. (Navzočniki kličejo Slava mu!)

Pokojni Nikola Pašić je bil borec za osvoboditev in združitev našega troimenega naroda. Bil je zvest in lojalen sodelavec dveh velikih kraljev: kralja Petra I. Velikega in kralja Aleksandra. Bil je borec za narodno svobodo in narodne pravice. Bil je borec za socialno pravico malega človeka. Bil je ustanovitelj velike in zaslužne narodne stranke, ki si je zagotovila odlično mesto v naši politični zgodovini. Bil je in ostal naš učitelj, naš politični vodnik, naš vzornik, kakor je njegova radikalna stranka bila in ostala edina prednica naše jugoslovanske radikalne zajednice, torej tista stranka, ki je radikalno stranko zakonito nasledila.

Naš grobni spomenik, ki stojimo pred njim, je umetniško delo našega velikega umetnika Meštrovića. Ta spomenik je zgradila družina pokojnega Pašića, ga. Pašičeva, zvesta in neločljiva tovarišica velikega človeka. Sklenila je zgraditi mu na lastne stroške, da izpolni volilo svojega slavnega

moža, spominsko cerkev, kjer bodo za večne čase počivale kosti pokojnega Pašića. V naših srcih, v srcih pravih in iskrenih prijateljev pokojnikovih, je pa že zdavnaj postavljen spomenik, tako velik, da zavzema vsa naša srca in našo dušo. Toda želimo storiti še nekaj drugega, kar je večno in kar bo služilo za zgled pokolenjem. Jugoslovanska radikalna zajednica je sklenila s denarnimi prispevki postaviti spomenik Nikoli Pašiću v Belgradu. Akcija v ta namen se bo takoj izvedla v vsej državi. Pred tem spomenikom se bodo ustavljali jugoslovanski državljani, da izkažejo dolžno čast našemu velikemu in nesmrtnemu Nikoli Pašiću. Slava mu!

Vsi prisotni so soglasno vzklili: Slava mu! Po končani slovesnosti in po govoru dr. Milana Stojadinovića so položili na grob Nikole Pašića mnogo vencev in šopkov cvetlic. Člani JRZ in mnogostevilni meščani so pa še dolgo hodili mimo spomenika in tako izkazali velikemu pokojniku.

Tovarna za ponarejanje tisočakov Orožniki pri vratih v sobo, ponarejevalci skozi okno na prosto

Maribor, 10. dec.

Maribor s svojo okolico, zadnje čase tako bogat na raznovrstnih kriminalnih senzacijah, ima zopet dogodek, ki zbujajo splošno pozornost. V Radvanju pri Mariboru je bila odkrita velika ponarejevalska delavnica, v kateri so znani falsifikatorji z veliko diskretnostjo in tihoto pripravljali celo zalogo ponarejenih jurjev, da bi jih potem, ko bodo gotovi, spravili v promet. Nenaden obisk čuvarjev postave v delavnici jim je vse načrte lepo prekril, dasi se je posrečilo glavnima krivcema zaenkrat ubežati aretaciji. Ker ju pa zasledujejo z vso vnetostjo, se gotovo ne bosta mogla dolgo skrivati.

Ponarejevalska strast Jerneja Rupnika

Pred dobrih desetimi leti se je v časopisju o Jerneju Rupniku mnogo pisalo. Bil je pomagač proslulega in genijalnega ponarejevalca denarja Franca Potočnika, o katerem so ljudje govorili, da je dovolj, če mu daš kos papirja in pero, pa ti bo v nekaj minutah pričaral jurja, da ga ne moreš prepoznati od pravega. Rupnik je hodil v Potočnikovo šolo ter se dobrodu izvečal v ponarejevalskem poslu, zlasti pa v fotografiranju, ki je najvažnejši pripomoček falsifikatorjev. Rupnik je bil obsojen na 10 let robije, ki jo je letos 19. julija odslužil. Prišel je v zaželeno svobodo, prinesel pa je iz ječe s seboj neukrotljivo strast za ponarejanje denarja in se je takoj vnovič lotil posla. Ker pa uživajo ponarejevalci bankovcev na podeželju nek čuden sloves, ni bilo težko Rupniku takoj po prihodu iz zapora pridobiti interese, ki so ga podprli z denarjem ter mu dajali varno zavetje, ker so pričakovali od tega tudi veliko materialno korist za sebe.

Zaradi varnosti — dvojno stanovanje

Rupnik se je v svoji karieri že dovoljno seznanil z metodami varnostnih oblasti ter je vedel, da ga bodo tudi po prihodu iz zapora nadzorovali, ker mu pač ne bodo verjeli, da se je v ječi poljšal. Zaradi tega si je najel v Mariboru stanovanje v Langusovi ulici 5, ki pa je bilo samo nekakšna krinka za policijo. Le tu in tam je Rupnik v tem stanovanju prenočil, večinoma pa se je zadrževal drugod pri svojih znanih. Stopil je v

zvezo z mesarjem Mihaelom Medvedom v Cirkovcih, zatočišče pa je našel v Gor. Radvanju št. 9 v bližini Maribora, in sicer pri posestniku ter železničarju Fricu Kolmanu. V Kolmanovi hiši v Radvanju si je Rupnik uredil ponarejevalsko delavnico s pomočjo Medveda, ki mu je dal za to potrebna sredstva. Tukaj sta začela Rupnik in Medved s skrbno prikritimi pripravami za izdelovanje 1000-dinarskih bankovcev, katere sta ponarejala s pomočjo fotografije. Rupnik je izdelal namreč kličee v obliki fotografskih plošč, s katerimi je prenašal sliko bankovca na papir.

Beg skozi zamreženo okno...

Ponarejevalci so imeli že precejšnjo zalogo izdelanih in napol izgotovljenih tisočakov, s katerimi pa še niso prišli v promet, ko je prišlo do nenadnega odkritja njihove delavnice. Prišla je stvar na dan v Cirkovcih, kjer so tamonjši orožniki zaupno zvedeli, da bo imel mesar Medved kmalu denarja kot listja in trave, ker ga dela v Radvanju pri Mariboru. Včeraj je prišla orožniška patrulja iz Cirkovcev v Studence pri Mariboru ter se skupno s studenskim orožniki odpravila v Radvanje. Ponarejevalci pa so se za slučaj orožniškega obiska že zdavnaj pripravili. Rupnik in Medved sta zvitno preplila železne križe na oknu svoje delavnice, da sta jih lahko vsak čas odstranila. Ko so si orožniki ogledali hišo, so videli na vseh oknih železne mreže in bili so prepričani, da jim tihi skozi okna ne bodo pobegnili. Zastržili so tedaj samo vrata na obeh straneh ter s silo vdrli skozi vhod, ker jim domači niso hoteli odpreti. Takrat pa sta Rupnik in Medved vrgla z okna mrežo in pobegnili. V hiši so aretirali orožniki samo Frica Kolmana in njegovo ženo ter posestnika Franca Greifa iz Hoč, dočim sta Rupnik in Medved zaenkrat ubežala. Pač pa so zaplenili izredno bogat ponarejevalski material z raznimi fotografskimi napravami in potrebščinami ter vso zalogo ponarejenih bankovcev. Mariborska policija je danes napravila preiskavo tudi v Rupnikovem stanovanju v Langusovi ulici ter našla nekaj fotografskega materiala. Zelo verjetno je, da ponarejevalci dosedaj še niso izdali nobenega falsifikata.

Občinske volitve v Dol. Logatcu pred sodiščem

Ljubljana, 10. decembra.

Za občinske volitve v Dol. Logatcu, ki so bile 20. septembra letos, je bilo v notranjskih krajih veliko zanimanje. Postavljeni sta bili dve leti in sicer: lista JRZ z nosilcem Antonom Mačkom na čelu in »Gospodarska lista« z nosilcem Gregorjem Tršarjem. Od 612 je bilo oddanih 553 glasov. JRZ je dobila 274 in 3 odbornike, nasprotna lista pa 279 in 15 odbornikov. Ze po volitvah je bilo znano, da so se nasprotniki JRZ posluževali nepoštenih volilnih sredstev. Te volitve so danes naše odmev pred ljubljanskim okrožnim sodiščem. Kazenski sodnik-poeidinec g. Rajko Lederhas je dva Logačana obsodil na manjše kazni zaradi prestopka po §-u 73 volilnega zakona v zvezi z občinskimi izbornimi. Javno obtožbo proti obema je dvignilo državno tožilstvo.

Prvi je osebnost prišel sodnika-poeidince 44-letni posestnik Franca Mihevc iz Dol. Logatca. Obtožnica je navajala, da je 18. septembra pred volitvami obljubil Lovrencu Martinčiču darilo 50 Din, jedačo in pijačo, če odda svoj glas za Tršarjevo gospodarsko listo. Obtoženec je pred sodniškim priznan, da je nekaj govoril za Tršarja nasproti Martinčiču, vse pa je bila samo »šala«. Priča Martinčič je potrdil, da je obtoženec res

prišel k njemu zaradi volitev, ne ve pa, da bi vse to govoril v šali. Priča Jerina Anton, ki je bil pri razgovoru navzoč, je potrdil, da je bila stvar resna. Franca Mihevc je bil obsojen na 7 dni zaporu in 120 Din denarne kazni, pogojno za 1 leto. Obtoženec je sodbno sprejel.

Kmalu nato je bila druga razprava. Sodnik-poeidinec je oklical razpravo in pozval v dvorano Andreja Gostiša. Ni se odzval. Razprava se je vršila v njegovi nenavzočnosti. Gostiša je izročil starem, silovalsemu možu Francetu Leskovcu 9 cigar in 20 Din, da voli Tršarja. Rekel mu je: »Tu imaš cigare in kovače, da voliš Tršarja«. V preiskavi je obtoženec priznal, da je prišel pred volitvami k Leskovcu, trdil pa je, da ni Leskovca nagoval, naj voli Tršarja. Priča Leskovec Fran je bil nato zaslišan in je pojasnil, kako se je razvijal ves razgovor. Ponudil mu je cigare in kovače. Sodnik: »Zakaj je v vam dal, ete ga vprašali?« Priča: »Vprašal sem ga, zakaj da mi je dal. Mislim, da je rekel, da naj Tršarja volim. Odklonil sem, ker sem imel »majengo« Toneta Mačka voliti.« Državni tožilec: »Ali vam je Maček kaj dal?« Priča: »Prav nič.«

Andrej Gostiša iz Čevca pri Dol. Logatcu je bil obsojen na 7 dni zaporu in 60 Din denarne kazni, pogojno za 1 leto.

Drobne novice

Vdova Hermana Wendela se zahvaljuje

Med boleznijo mojega moža Hermana Wendela, častnega doktorja belgrajske univerze, so bile brzopavke, pisma in želje, ki jih je prejel iz Jugoslavije, zadnje veliko veselje njegovega življenja. Jugoslavijo in jugoslovansko ljudstvo je ljubil do smrti. Njegova poslednja želja je bila, da bi Jugoslavijo še enkrat videl in se za izkazano prijateljstvo osebno zahvalil. Smrt je to preprečila. Zato je moja dolžnost, da se v njegovem imenu vsem posameznikom in korporacijam globoko zahvaljujem. Jaz sama sem po smrti Hermana Wendela prešla na stolice sožalnih pism iz Jugoslavije, celo iz vasi in od najprostejših kmetov, v katerih se mi zahvaljujejo za delo mojega moža in me tolažijo. Ta sožalna pisma, časteče posmrtnice in sožalje oblasti in korporacij ob moji izgubi kakor tudi počaščenje mojega moža so mi svetla luč v teh temnih dneh. Ne morem se vsakemu posebej zahvaliti. Zato prosim, naj vsakdo po tej poti sprejme moje veliko zahvalo.

Neilly-Paris, decembra 1936.

Klara Wendel.

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vze mite zjutraj na prazen želodec kozarec na ravne »Franz-Josef grenice«.

Koledar

Petek, 11. decembra: Damar, papež; Hugolin, pušavnik.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspal gospod Andrej Kunstelj, paznik prisilne delavnice v pokopju. Pogreb bo v soboto, 12. decembra ob 4. popoldne. — Na Celovski cesti št. 89 je umrla gospa **Ljudmila Maurer**, posestnica. Pokopali jo bodo v soboto ob pol 2. popoldne.

† V Ljubljani je umrla gospa **Marija Grošelj**, čevljarjeva vdova. Pogreb bo danes ob 4 popoldne iz mrlišnice na Vidovdanski cesti 9.

† **Dobova**. Včeraj je umrla gospa **Marija Kežman** roj. Medved, posestnica v Gaberjih, sestra neznanega msgr. dr. Antona Medveda, bivšega profesorja v Mariboru. Pogreb blage pokojnice bo v soboto ob 15 v Dobrovi.

† Na Brezjah je 8. decembra umrla vzorna mati vdova **Kleindienst Helena**; 4 mesece ji je manjkalo do 90. leta.

Naj jim sveti večna luč! Žalujemo naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Iz banovinske službe. Upokojena sta bila Cimperman-Pucelj Fani, poduradnica pri banski upravi v Ljubljani, in Bezjak Alojzij, sluga pri tehničnem razdelku okrajnega načelstva v Ljubljani.

— Iz policijske službe. Policijski nadstražnik pri predstojništvu mestne policije v Mariboru Franc Peter je bil upokojen.

— P. n. naročnike, bralce in prijatelje »Straz« v viharju obveščamo, da bo zaradi praznika izšla 11. štev. 11. dec. 1936. in bo prišla torej z enodnevno zamudo. Vsebinska: »Fronta Moskve«, »Stražimo dom slovenski«, »Kako se ne služijo milijarde«, »Francija, kam gre Tvoja pot?«, »Poglavja iz zgodovine nafte«, »Katoliški nauk o oblasti v državi«, »Komunizem išče predvsem mladino«, »Za našo univerzo prinaša upravičeno zahtevo akademikov«, da se razume na slov univerzi pod pojmom narodna zgodovina slovenska zgodovina, »Kopičenje službe«, »Delavski voditelj Sialine«, »Naša Koroška«, »II. mednarodni turistični kongres«, »S študentovsko palico po Beli Krajini« in poročilo o proslavi 1. dec. v Ljubljani ter o obč. zboru ASKa. — Uredništvo in uprava Ljubljana, Miklošičeva c. 5. Letna naročnina 30 dinarjev.

— Šoferski izpiti za v. motorna vozila bodo za okraje Novo mesto, Metlika, Krško in Brežice dne 17. decembra v poslojpu okrajnega načelstva v Novem mestu ob 10 dop.

— V »Službenem listu« kraljevske banske uprave dravske banovine od 9. t. m. je objavljena »Uredba o pospeševanju svilarstva«, dalje »Izprememba t. 14 § 5. uredb« o organizaciji ministrstva za promet in prometne službe, »Odločba o izločitvi oljnatega semena in oljnatih plodov iz kontrole po predpisih pravilnika in norm o kontroli semenja kulturnih rastlin«, »Izpremembe norm o selavi rudninskih tvarin in asfaltnih snovi kakor tudi onihovom preizkušanju«, »Dopolnitve razpisa C št. 43.918/1922 glede svobodnih carinskih skladišč v pomorskih lukah« in »Objave banske urave o pobiranju občinskih davščin v letu 1936/37. za občino Dobrunje v Ljubljanskem — in Mokronog v krškem okraju«.

Ljubljana

1 Skupna seja karitativnih organizacij. V svrhu končne ureditve božičnega obdarovanja, se bo vršila seja zastopnikov vseh karitativnih organizacij na mestnem poglavarstvu v sejni dvorani v torek, dne 15. decembra ob 5 popoldne. Vabljeni so vse organizacije, ki so sodelovale na dosedanjih sešanjih. Posebnih vabil mestno poglavarstvo ne bo pošiljalo. Vsaka organizacija naj prinese s seboj svoj seznam obdarovancev.

1 O Hitlerju, njegovem življenju in boju je predaval na XI. prosv. večeru gosp. prof. dr. K. Capuder. Številna udeležba je pričala, da ta predmet zanima široke plasti ljudstva. Predavatelj je v nazornih besedah, podprt s slikami, dokazal, kako se brezposelnost na pravilen način reši s smotrenim narodnim gospodarstvom. Obiskovalci Italije kakor Nemčije, na lastne oči vidijo velikanski napredek teh držav. Objektivno gledanje na sodobno Nemčijo, kakor je podal predavatelj, je bil namen tega predavanja. Naslednje predavanje bo v petek, 18. dec., na sporedu je: letošnje romanje v Palestino, predava g. ravnatelj Vinko Zor.

1 Ponovno opozarjamo na koncert koroških pevcev, ki bo jutri v soboto zvečer ob 20. uri v mali filharmonični dvorani. Na sporedu so izključno le koroške narodne pesmi, ki jih pojeta zbor iz Radiš in Sel na Koroškem. Predprodaja v knjižarni Glasbene Matice.

Vsem, ki se zanimajo za življenje slovanskih narodov in za Slomšekovo zadevo ter Ciril-Metodovo idejo, priporočamo, da si naročijo za letno naročnino Din 15.— krasen ilustriran mesečnik »KRALJESTVO BOŽJE« — uprava Maribor.

Prvo številko pošiljamo brezplačno na ogled.

Dr. Vrbanič razlaga trgovinsko pogodbo s Francijo

Belgrad, 10. decembra. AA. Ob sklenitvi trgovinske pogodbe med kraljevino Jugoslavijo in francosko republiko je dal minister za trgovino in industrijo dr. Vrbanič tole izjavo:

Potreba po sklenitvi nove trgovinske pogodbe s Francijo je nastopila že pred dvema letoma. Po eni strani je bil izveden kontingentov in drugih omejitev pri izvozu postala trgovinska pogodba iz leta 1929 pomanjkljiva kot osnova za našo trgovino s Francijo. Treba je bilo to osnovo izpopolniti in razširiti. Po drugi strani pa je sklenitev ravnotežja v trgovinski bilanci med našo državo in Francijo kot posledica padanja našega izvoza obrodila imobilizacijo francoskih terjatev v klirgu kot posledice tega padanja našega izvoza iz Francije. Obojestranski interesi so nalogali, da se to stanje popravi. Ureditve naše trgovine s Francijo na širši osnovi, je pa predstavljala zapleten problem, tako zaradi omejenih možnosti izmenjave blaga, ki jo dopuščala gospodarska struktura obeh držav, kakor tudi zaradi nestalnih gospodarskih razmer, ki so narokovale zaščito domači proizvodnji. Zato so tudi poskušali, ki smo jih že prej delali, da stvarno dožene osnove za obojestransko trgovino obrodijo uspeh šele zdaj s sklenitvijo nove trgovinske pogodbe.

Včeraj podpisana trgovinska pogodba obsega več posebnih aranžmanov.

V prvi vrsti gre tu za dogovor o nabavi 150.000 ton naase pšenice za potrebe francoske države. Francija se je obvezala, da nam to količino pšenice odkupi po posebno ugodni ceni. Za prvo tranšo 50 tisoč ton je prizad sprejel obvezo, da bo dobavil do junija 1937, tako da bomo dve petini vrednosti dobili v devizah, tri petine pa po klirgu, pri čemer je tu všteti tudi veljavni svobodni odstotek 20 odstotkov. Dobava druge tranše 50.000 ton, ki bi se izplačala štiri petine v devizah, in tretje tranše, ki bi se v celoti izplačala v devizah, bo odvisna od razpoložljivih količin pšenice, in od pristanka, ki ga moramo dati za drugo tranšo do 15. februarja, in za tretjo do 15. aprila 1937. Seveda gre tu za pomebno kupčijo, vendar le za kupčijo, ki se mora ne bo ponovila prihodnje leto. Toda če bo Francija v bodoče imela potrebo po pšenici, bi se mogla izvajati preferencialna pogodba z dne 7. novembra 1931.

Drugi dogovor se nanaša na izvoz naše turšice na Francosko. Dejansko smo tu obnovili aranžman z dne 10. junija 1933, ki nam jamči preferencial v višini 40% na veljavne carine na turščico v Franciji. Ker znaša ta carina zdaj 40 frankov,

bomo dobili preferencial 16 frankov za kvintal za vse količine, ki jih bomo izvozili na Francosko. Ta aranžman je sklenjen na dve leti. Ker je treba upoštevati stalno potrebo Francije po koruzi, smemo računati na njegovo nadaljnjo obnovo. Za zadnji kvintal tega leta se bo določil naš kontingent na 25.000 ton koruze in vsakako bomo z našimi 10% globalnega kontingenta v teku prihodnjega leta dobili še toliko.

Tretji dogovor vsebuje določbe o kontingentih. Poleg izmennih kontingentov, ki smo jih dobili za jabolka in sveže slive, nam ta aranžman zagotavlja tudi znatno povešan kontingent za fižol, ovce, ribje konzerve in kar je najbolj važno za stavbni les, ki ga izvažamo na Francosko in v Alžir. Naš kontingent za Francijo se poveča z 20.000 na 30.000 ton, za Alžir pa na 45.000 ton, in sicer v trenutku, ko se kontingenti vsepovedno nižajo. Razen tega bomo dobili za les tudi izredno veliko znižano pristojbino za uvozno dovoljenje na Francosko, tako da bomo zdaj izvažali les pod mnogo ugodnejšimi pogoji.

Četrti dogovor pomeni dejansko dopolnitev trgovinske pogodbe iz leta 1929. V njem je Francija pristala, da se dekonsolidirajo razne postavke naše carinske tarife, ki so bile vezane v omejenih pogodbah. Razen tega gre v tem aranžmanu tudi za sistematiziran prenos carinskih postavk, ki se nahajajo v preferencialnem dogovoru z dne 7. novembra 1931.

Prvo, kar nam pri bežnem preletu tega dogovora vzbuja pozornost, je enostranska koncesija. Francija nam po tej pogodbi daje celo vrsto ugodnosti brez naših koncesij. Dejansko je osnova teh ugodnosti francoska korist, namreč, da se s povečanjem jugoslovanskega izvoza, ki bo zaradi tega nastalo, omogoči likvidacija francoskih terjatev po klirgu, vendar obseg nadaljnjih koncesij nedvomno presega ta ozki okvir.

Ni dvoma, da je francoska vlada s to pogodbo potrdila svojo namero, da nas gospodarsko podpre, da nam omogoči izvoz v širšem obsegu in da nam zagotovi znatna plačila izven klirga in tako olajša ureditev raznih naših obveznosti nasproti tujin.

Včeraj podpisani dogovori nosijo torej pečat tradicionalnega prijateljstva med našo kraljevino in francosko republiko. Po drugi strani pa ustvarjajo čvrstejšo in živahnije gospodarske zveze med obema državama in zatorej lahko to prijateljstvo samo okrepe.

Velike količine odpadkov

odstranjujejo iz telesa z milim in zanesljivim učinkom

ARTIN-DRAŽEJE

dr. Wandera

Dobivajo se v vseh lekarnah v skatljicah po 12 dražej Din 8.— in v vrečicah po 2 dražej Din 1'50.

Ogl. reg. pod S. br. 21115/33.

— Grmskim absolventom — Gorenjcem, pri-glašenim za udeležbo na proslavi kmetijske šole na Grmu, ki nimajo zveze v nedeljo zjutraj na dolenski vlak v Ljubljani in morajo vsled tega dopolniti v soboto popoldne, se sporoča, da je preskrbljeno za brezplačno prenočišče do 60 mož. Komanda mesta je namreč velikodušno ponudila prenočišča na snažnih vojaških posteljah v zakurjenih sobah stare gimnazije v središču Novega mesta. Razen tega bo mogoče prenočiti po znižani ceni pri Windischerju na kolodvoru in v Kandiji in mogoče še v kakem drugem hotelu. Nekdo od grmskih instruktorjev bo pri vsakem popoldanskem vlaku v soboto na postaji v Novem mestu za nadaljna pojasnila. — Na svidenje!

— Za vrhniško dekanijo bo občni zbor dekanjskega prosv. odbora v soboto popoldne ob 9. Obenem je tudi predavanje o dobrem tisku. Vsa prosvetna društva naj pošljejo vsaj enega zastopnika na občni zbor.

— Občinske volitve v Sv. Križu pri Litiji. V zadnjem poročilu so bile napačne številke, zato popravljamo: Volivnih upravičencev je bilo 466, volilo pa jih je 382 (81.97%). Bila je samo lista JRZ, ki je dobila vseh 18 odbornikov.

— Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušanim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehalo na želodcu in čreveh, pa pijejo »Franz-Josefovo« vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Ogl. reg. S. br. 30474/33.

— Vinska razstava in sejem v Ormožu. Zbiranje prijav za vinsko razstavo in sejem v Ormožu je v glavnem zaključeno ter je katalog že v tisku. Prijavljenih je okrog 140 vzorcev, povečini ljubomerskih, deloma pa tudi belokriških in slovenjgorških vin. Kakovost letošnjih vin je izvrstna in izbira na sejmbo bo velika. Interesentom, tako vinskim trgovcem kot gostilničarjem, se nudi najlepša priložnost, da se v najkrajšem času in z najmanjšimi stroški seznanijo s kvaliteto in razpoložljivimi količinami predvsem ljubomerskih, pa tudi drugih štajerskih vin. Kot že objavljeno, se vrši razstava in sejem v torek, dne 15. decembra, z začetkom ob pol 9 uri. Zeleniške zvez za prihod in odhod so v Ormožu izredno ugodne.

— Osnovna šola na Zameškem, okraj Krško je zaprta. 200 otrok je brez pouka. Šolski upravitelj Jovan Leopold in njegova žena sta bila premeščena in odšla v Sempeter pri Novem mestu. Prosvetna oblast je imenovala za Zameško samo eno učno mošt ki ima bolezenski dopust. Zato je šola zaprta. 600 učiteljskih kandidatov pa čaka na službo. Zahtevamo, da se imenujejo potrebne učiteljske moči!

1 Kino Kodeljevo igra danes »Poslednji akord« (Willy Birgel)

1 Razglas o ureditvi odtoka vode v jarkih. Mestno poglavarstvo razglasa, da morajo imeti vse javne vode v polotkih, jarkih in kanalih neoviran odtok vode. Nekateri posestniki v Ljubljani izkoriščajo javne vode na ta način, da polagajo v vodo cevi, betonske preimete, vodo zadržujejo, poglabljajo dno, razširjajo vodne korita za pranje ali za pridobivanje ledu itd., kar je strogo zabranjeno. Ti posestniki se pozivajo, da v lastnem interesu v roku petnajstih dni odstranijo vse take naprave in da si v smislu določil gradb. zakona in vodopravnih predpisov preskrbe tozadevno gradbeno odnosno vodopravno dovoljenje. V nasprotnem primeru bo mest. poglavarstvo naprave odstranilo na stroške posestnikov, ki bodo tudi strogo kaznovani.

1 Večje posesne spremembe. Zemljiškoprometna komisija pri ljubljanskem okrajnem sodišču je novembra zaznamovala 110 novih kupnih pogodb. V novembru je ocenjena celotna kupna vrednost hiš in zemljišč na 7.350.240 din. Cene svetu so se gibale od 20—250 din m². — Kosterjevi dediči so odprodali več parcel v Sp. Šiški. Od njih so kupili: Böhm Milena iz Jarš parcelo št. 471/34 v izmeri 701 m² za 168.240 din, Harlander Anton, trgovec na Javorniku, parc. št. 471/33 vrt 571 m² za 108.490 din in Jože Balon, trgovec na Jesenicah parc. št. 471/32 v izmeri 549 m² za 104.310 din. — Pokojninski sklad Ljubljanske kreditne banke je prevzel od om-njene banke hišo št. 16 v Beethovenovi ulici za 1.654.181 din in hišo št. 13 v Gledališki ulici za 1.477.274 din. — Oroszyjevi dediči so prodali univ. docentu dr. Ivanu Matku posestvo vl. št. 354 k. o. Sp. Šiška za 368.000 din. — Slovenska Matica je kupila od tvrdke I. Knez parc. št. 457/2 k. o. Sv. Petra predmestje I. del za 65.340 din. — Trgovec Miro Vovk je kupil od Ane Keručeve parc. št. 73/5 k. o. Gradišče za 115.000 din.

1 Razglas hišnim posestnikom o vzdrževanju odtoknih in kanalskih naprav. Mestno poglavarstvo opozarja vse hišne posestnike, da je strogo prepovedano vlivati v kanale trde in neraztopljive snovi, predvsem pa pesek, ker se kanali s tem zamaše, kar ovira pravičen odtok in povzroča večje stroške za vzdrževanje. Posebno pa je zabranjeno v kanale spuščati plinske, oljne ali kemične snovi, ki razkrajajo betonske naprave. Mestni gradbeni urad bo vršil stalno kontrolo nad hišami, ki spuščajo prepovedane snovi in predmete v kanale. Posestniki so podolotilih zakona odgovorni za vso nastalo škodo ter bodo obutno kaznovani. Istočasno se posestniki opominjajo, da je treba vsako leto vsaj enkrat pregledati odtokne in kanalske naprave, snegolove žlebove itd. Vse nedostatke popravljajo privatna podjetja. Mestni gradbeni urad naj se poziva le v slučajih, ko so javni interesi prizadeti.

1 Sempetersko prosvetno društvo v Ljubljani vabljuje priatelje katoliške prosvete, da pridejo v nedeljo zvečer ob 8. v društveno dom v Mostah kjer bo naša igralska družina pripravila krstno predtavo narodne gre »Višarska palena«, spisano in dramaturgirano od slovenskega pisatelja g. Martja Velikonja. Otvoril ob 1. Prosvetno društvo »Ljubljana-mesto«. Dravci ob 8. je v društvenem lokalu v palači Vojkove zavarovalnice redni sestanek za vse članove društva. Ker so na programu za vse članove važne zadeve, prosimo polnočevitve udeležbo.

1 Ljubitelji tepe glasbe pridite danes v kino Kodeljevo, kjer se predvaja »Poslednji akord«.

1 Nocojski večni simfončni koncert Ljubljanske filharmonije v Unionski dvorani bo dirigiral kapelnik Narodnega gledališča dr. Danilo Svara. Dirigentstvo tega koncerta je prevzel, ker je g. Ekonomov obdel. Dr. Svara je priznan kol izvršni, temperamenten dirigent, ki z vso vestnostjo pripravlja vse umetniške

izvedbe, ki so pod njegovo taktirko. Opozarjamo, da se vrši koncert v veliki Unionski dvorani, predprodaja je vsa dana od 8. ure dalje v knjižarni Glasbene Matice in od 7. ure zvečer dalje pri blagajni pred Unionsko dvorano. Opozarjamo tudi na spored, ki ima kratko razlago posameznih del.

1 Klub Kat učiti, obit. ima sestanek v petek ob 17. uri na Miklošičevi cesti 7.

1 Kino Kodeljevo igra danes »Poslednji akord« (Willy Birgel).

1 Fantovski krožek na Kodeljevem bo imel dravi ob 8. izredni sestanek.

1 Moški odsek Salezijanske prosvete na Kodeljevem bo imel dravi ob 8. svoj redni sestanek.

1 Pedagoško društvo v Ljubljani priredi jutri v soboto 12. decembra ob 18. v mineraloški predavalnici univerze svoje drugo javno predavanje. Predava prof. dr. Gogala Stanek o smislu sodobnih pedagoških pri. zadevanj. Člani in prijatelji društva iskreno vabljeno!

1 Jugoslovanska gospodarska liga ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 12. t. m. ob 16. popoldne v lovski dvorani hotela »Metropol« v Ljubljani.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr.